

ÖN SÖZ

YAZ

'05
I

ayışığı kitap dizisi

Sanatın Gerekliliği

Sıla Erciyes

İlk sanat eserleri olarak değerlendirilen ilkel insanların mağara duvarlarına çizdiği resimlerde, dış dñnyayı sanat yoluyla yansıtmaya vardır. İnsanlar günlük yaşamda karşılaştıkları zorlukları ve bu zorluklar karşısındaki tavırlarını resmetmişlerdir. Bu da sanatın boş bir zaman geçirme aracı, yalnızca insan beyninin kendi ürünü olduğu sonucunu değil yaşamın yansıması olduğunu göstermiştir. “Sanat en eski çağlardan itibaren insanlığın dili olmuştur. Nasıl ki konuşma dilinde karşılığı olmayan bir kavram yoksa, kelimedede yoktur. Sanatta da bir imge gerçek dünyada yansısını bulmazsa oluşamaz” (Boris Suçkov, Gerçekçiliđin Tarihi)

İlk insanın konuşmayı öğrenmesini hatırlarsak ilk olarak dış dünyada olan doğal sesleri taklit ederek başladığını görürüz. Sanatta ilk yolculuğuna doğal yaşamın taklidi ile başladı. Onu anlamak için yapıyordu ve büyünün etkisi altındaydı. Ne zaman ki, insan dünyayı ve kendini tanımaya başladı o zaman bilinçli bir faaliyet durumuna geldi.

Sanat ve felsefe ilişkisine baktığımızda direkt bir bağlantı olduğunu görürüz. Felsefe dünyayı anlama, yorumlama ve değiştirme bilimidir. Sanatta bu felsefe üzerinde temellenir. Sanatçı felsefi yaklaşımına göre eser verir. Fakat felsefi yan yapının dışında, sonradan eklenme değildir. Sanat kendi özü gereği felsefidir. Çünkü oldum olası yaşamın anlamından söz eder, varoluşun temelini kavramakta insana yardımcı olur ve onun dünya görüşünü etkiler. Biz insanlığın gelişim sürecini anlayabilmek için sanat eserlerini inceliyoruz.

Bu nedenden dolayı da sanat felsefi yaklaşıma göre farklı biçimler alır. Felsefi olarak idealizme denk düşün bir sanatçının yapıtı insanları geriletken, dünyayı ve insanlığı bir kaderin boyunduruğu altında bırakırlar, ve yaşamdan onları uzaklaştırıp ideler dünyasına taşırlar. İnsanlara varolanları anlatırlar fakat bunu değiştirme yönünde ipucu veremezler. Yaşadıkları toplumu değiştirme insan üzerindeki olumsuz etkilerini yoketme yönünde bilinçlendirici olamaz. Varolan sistemin koruyuculuğunu yaparlar.

Fakat bu soruna bilimsel bir felsefe ile yaklaşan sanat eserlerinde insanlara sa-

dece yaşadıkları zorluklar değil bunun nedenleri, çözümleri de yansıtılır.

Peki, sanat neden gereklidir?

Neden sinemaya, tiyatroya ya da konsere gideriz? Neden izlediğimiz bir filmdeki karakterlerle kendimiz arasında özdeşlik kurar, kahramanlarına benzemek isteriz? Onlarla aramızda kurduğumuz bu benzerlik, kendimizi aşma, bir üst düzeyde yeniden varetme isteği midir? Yoksa başka bir nedeni mi vardır bu özdeşleştirmenin? Bu soruları genişletmek mümkün, ama gerekli de değil. Ortaya çıkan bir gerçek var, o da, sanatın insan üzerinde ki değiştirici-dönüştürücü etkisi. Tam da bu nedenden dolayı değil mi sanatın görevi, sanatçının sorumluluğu üzerine yapılan tartışmalar.

Sanatın dünyayı anlama, kavrama ve değiştirme özelliği ona direk ideolojik bir yan vermiştir. Sınıf savaşımı kendini bu alanda da uzlaşmaz bir nitelikte ortaya koymuştur. Egemen olan sınıf, tüm alanlarda gösterdikleri tutumu sanata da uygulayarak, onu, yani sanatı kendi ideolojilerinin savunucusu yapmaya uğraşmışlardır. Bunda önemli başarımlarda elde etmişlerdir. Egemen ideolojiyi yayan birçok sanatçı ve sanat akımı vardır. Bu

sanatçılar, kendi kişiliklerini, Pazar ilişkilerinin içine sokarak yaratıcılıklarını, alınıp-satılan bir metaya dönüştürerek, kurulu düzenin bozulmaması gerektiğini, her şeyin alınıp-satıldığı, kendi eserinin pazarda bir metaya dönüştürüldüğü bu sistemi korumaya çalışır. Tıpkı Aristo'nun dediği gibi "kölenin köle olmaktan başka çaresi yoktur".

si yoktur".

Oysa ki, sanatçı kimliği sistemle her zaman kavgalıdır. İçinde yaşadığı çağı anlama savaşımı içinde, ileriye görür ve sistemin çelişkilerini yakalayıp yeni toplumun değerlerini, yeni insanı ve bilincini yaratma ilericisi rolünü üstlenerek toplumsal gelişimde bir basamak görevi görür.

"Yazarlar modern çağın destanını ortaya koydular ve ister istemez, ki bunun birçok örneği vardır, sırf gördükleri yaşamı sağlıklı ve nesnel olarak çizmekle de mülkiyet sahiplerinin yaratmış olduğu bu akıldışı uygarlığın kötülüklerini kendiliğinden mahkum etmiş oldular" Sorun yalnızca "akıldışı uygarlığın" kötülüklerini kendiliğinden mahkum etmek değil, bilinçli bir yaklaşımla yaşadığı çağın gerçekliğini ortaya koymak ve gelecek toplumun değerlerini, yeni insanı yaratma ilericisi rolünü gerçekleştirmektir. Sanat ve sanatçı ancak böyle insanlığı ileriye taşıyacak bir güce dönüşebilir.

Sanatçının düşünsel üretimde bulunması için gerekli olan özgür ortam, her şeyin metaya dönüştürüldüğü, alınıp-satıldığı kapitalizm koşullarında yoktur. Tam da bundan dolayı sanatçı bu toplumsal sistemle kavgalı olmak zorundadır. Kapitalizm Pazar ilişki-

lerine girmeyen hiçbir sanatsal yaratıma izin vermez. Kapitalizm sanatçıdan, bu sistemin sömürüye dayalı, insana yabancı değerlerini yüceltmesi ve ancak bu koşulda ona yaşam hakkı tanınacağını söyler. “Şu tipte roman yazacaksın”, “kapitalizmin değerlerini yücelteceksin ki bende seni sanatta yarattığım star sistemine, Pazar ilişkilerine dahil edeyim. Kim ki bu sese kulak verirse hem kendinden, hem de sanatsal yaratımından çok şey kaybedecektir. Sanatı güdükleşecek, kendini tekrar etmekten zamanla tükenecektir. Yaşadığımız bu yeni evrede sanat alanında yaşanan çöküşün nedenini burada aramak lazım.

21. yüzyılda sanatta gelinen bu aşama geniş incelemeyi gerektiren bir alan olarak karşımızda durmakta. Önsöz olarak bu konu üzerinde durmayı geniş bir araştırmayla bu konuyu gündeme taşımayı istiyoruz. Daha sonra ki kitap dizilerimizde Dosya konusu kapsamında ele aldığımızda sanatçı ve aydın dostlarımızdan düşünsel katkı bekliyoruz. Bu kısa açıklamadan sonra konumuza kaldığımız yerden devam edelim.

Uzun yıllar “sanat sanat için midir”, “sanat toplum için midir” biçiminde süren tartışma bugün artık yapılmıyor. Yapılmamasının nedeni bu tartışmanın bittiğinden değil farklı bir biçimde sürdüğündendir. Yapılan bu tartışmalar şöyle bir yanlış algılamayı getirmiştir; toplumcu gerçekçi sanat anlayışı biçimciliği savunan sanat akımlarının karşısına konularak, toplumculuk yalnızca içerikçilikmiş gibi algılanmış ve daraltılmıştır. Bugünde aşılması gereken bir sorun olarak karşımızda durmaktadır. İnsan ilişkilerinin bu kadar karmaşıklaştığı, yabancılaşmanın en üst boyutta yaşandığı günümüz koşullarında, sanatın yaşanan süreci anlama ve kavramada yeni biçimlere ihtiyacı var. Ayrıntılarıyla sergilenmiş yazınsal modellere bağlanmadan, yeninin arayışı içinde olmalıyız. Yöntemler eskiyor, yeni yeni sorunlar çıkıyor ortaya, bunlar yeni yöntemleri zorunlu kılıyor. Gerçeklik değişiyor, bununla bağlantılı olarak gerçekliği yansıtış biçimi de değişiyor.

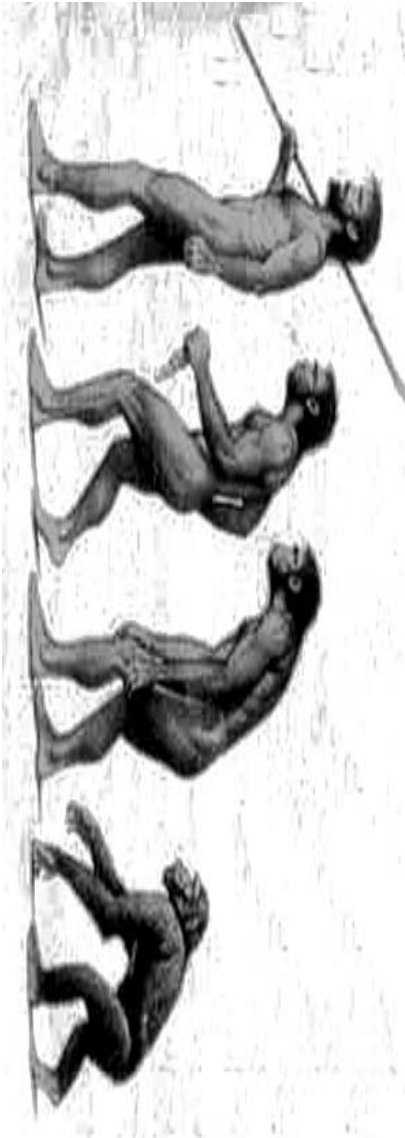
Brecht’e göre toplumcu gerçekçilik, toplumun nedensel karmaşalarını açığa çıkarmak, egemen bakış açıları şeklinde ortaya koymak, yenilmesi gerekli güçlüklerle karşı çözümler getirebilecek, insandan yana bir toplumu oluşturabilecek bir sınıfın açısından sorunlara bakmak, gelişmenin etmenlerini vurgulamak, somutu ve soyutlamayı olabildiğince gerçekçi yapmak. Buradan da anlaşılacağı gibi, toplumcu gerçekçilik, insana olaylara ve olgulara hangi pencereden baktığımızla ilgili bir sorundur. Yoksa sınırları belirlenmiş bir yazış, sunuş, sahneye koyuş biçimi değildir. Elbette ki öz ve biçim arasında olması gereken bir uyum zorunluluktur. Öz-biçim bütünlüğü olmadan bir eserin estetik olduğundan söz edemeyiz.

VE...

AYAĞA KALKTI İNSAN

Temade ÇINAR

Ve ayağa kalktı insan!

Bin yıllarca süründükten sonra
ve bin yıllarca emekledikten,
bütün türdeşlerinden ayırdı kendisini
doğanın en zorlu evrimini gerçekleştirdi.
İpek böceğinin kozasından çıkması gibi
Yılanın kabuğunu değiştirmesi gibi
yavru kartalın sarp kayalardan atlayarak
gökyüzüne ilk kanat açışı gibi.

Nasıl ve neden ama nihayet

Ayağa kalktı insan!

Bin yıllar sürdü bu dikiliş
ve yine bin yıllar sürecektir yeni bir diriliş yarattı
Anlayamıyordu henüz nasıl doğar güneş
ve kim sallıyor yeri?

Sular nasıl kabarırdı alır götürür her şeyini?

Yenemediği doğa güçlerine tapındı,

ateşi buldu tapındı.

Bufaloyu vurdu, postunu giydi,

avcılığının dansını yaptı, tapındı.

Bin yıllar geçti böyle

hayatta kalabilecek kadardı avladığı / topladığı
tıpkı doğanın diğer canlıları gibi.

Bin yıllarca doğadaki diğer canlılardan farksız
sürdürdü yaşamını

Ve nihayet

Ayağa kalkışının son doğruluğunu yarattı:

“ALET YAPTI”

kesiciler, eziciler, deliciler,
vurucular, yontucular...
Böylece tarihe “insan” adını yazdı.
Bin yıl sürdü taşı yontmayı öğrenmesi
ucunu sivirtmesi bin yıl
bin yıl daha sonra cilalandı taş
bin yıl daha sonra mızrağın ucuna takıldı
böyle zor
böyle ölümle burun buruna adımlarla
geçti bin yıllar
Kıtlık, soğuk, sıcak,
vahşi hayvanlar, hastalıklar
her şey ama her şey
yaşaması yolunda tehditti.
En zor çoğalan ve en zor yetişen
çocuğuydu doğanın insan.
Yok olmadı, ayakta kaldı!
Çünkü tarihe yazacak daha çok şeyi vardı.
Erkek avlanır,
kadın eker, yetiştirir, evcilleştirir, evine bakar
ve yönetirdi topluluğu.
Anaerkildi toplum bu yüzden.
Kimse üreten odur sahibi.
Kimin ihtiyacı varsa alır ondan.
İnsanlığın kanunu bu kadar basitti.
İlkel komünal toplumun insanları
ayakta kalmak için paylaştılar,
yaşadılar, öldüler...
Tarihin geri döndürülemez çarklarında
Bin yıllar sonra insan,
üretebildi geliştirdiği aletleriyle
tüketeyeceğinden fazlasını.
Geliştirdiği aletlerin kölesi oldu böylece.
Erkek aldı eline aletleri
Ve bu da kadının tarihte ilk yenilgisi oldu
Daha çok malı olanlar daha azı olanla,
daha değerli madeni olanlar diğerleriyle,
daha bereketli topraklar, daha güçlü insanlar,
bufalolar, ırmaklar
her şey ama her şey
kabile savaşlarının nedeni oldu.
Yüzyıllarca süren savaşlarda milyonlar öldü

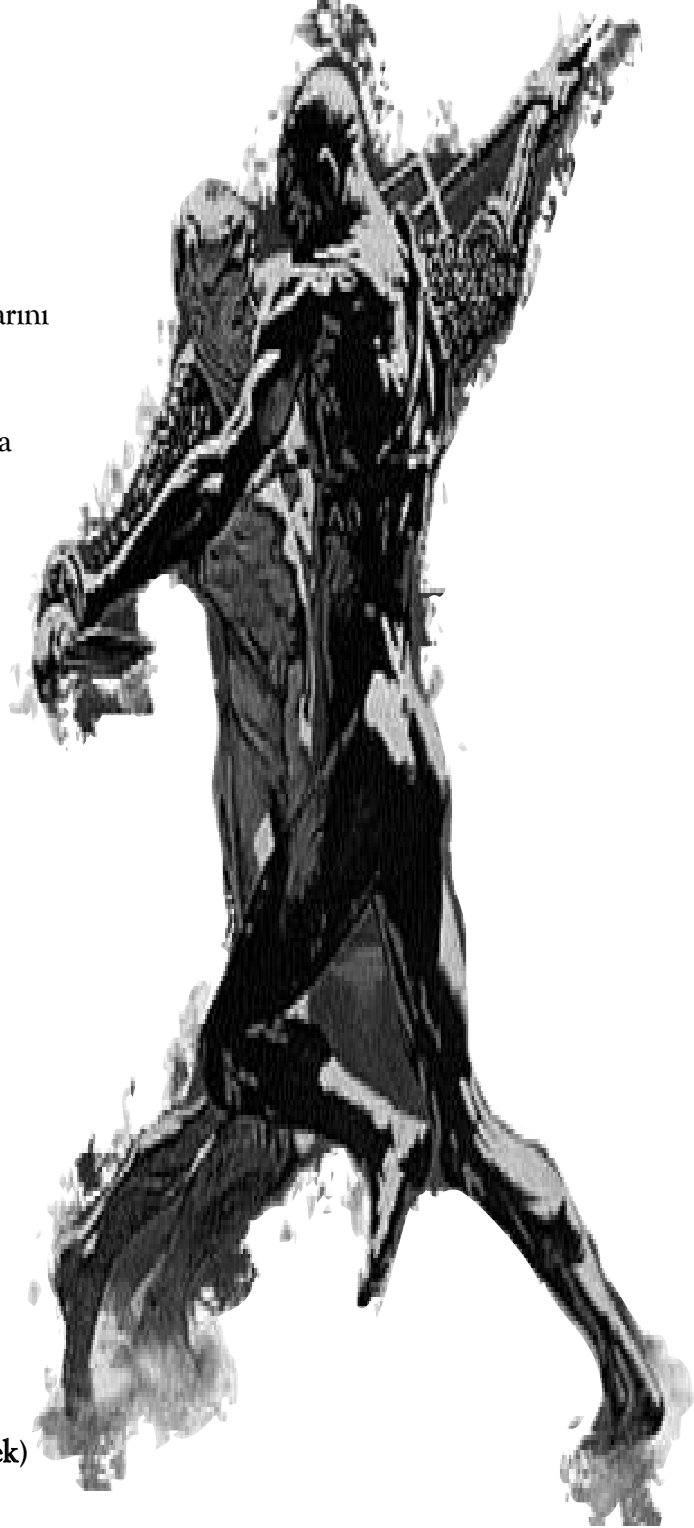

yaşayanlar kazananların kölesi oldu.
Köleciler toplumun sahiplerine yardım ediyordu tanrıları.
Tanrılar böyle emretmişti.
Kölenin köle olmaktan başka seçeneği yoktu.
Efendiler gibi buyruklar da tanrılardan gelmişti.
Ve sömürücülerinin güç aygıtı
DEVLET'i vardı bundan böyle...
Dev tapınaklar, setler, kaleler, saraylar yaptılar”
ve efendileri için savaştılar köleler.
Ya çalışarak yada savaşarak öldüler.
Çok tanrıları vardı hayatın sahiplerinin
çok da zamanları
sanat ve bilim onların elindeydi bu yüzden.
İmparatorlar, Firavunlar
ve daha niceleri efendilerin
tıpkı tanrıları gibi-ki onlar yarı tanrıydılar-
doymak bilmezlerdi.
Köleler onları doyurmak için
altına, toprağa ve güce
kadınları, çocukları, yaşlıları ve gençleriyle
ölünceye yada öldürülünceye kadar
hizmetindeydiler efendilerinin.
Bin yıllar sürdü böyle
uzağa gidemiyorlardı ama gemileri vardı,
yazıları, tekerlekleri, örste dövülmüş demirleri,
öküzleri, atları da vardı artık efendinin.
Nihayet uyandı köleler
Bunca zulüm ve birikimden sonra
başka türlü olması da beklenmezdi.
Yaşama hakları için
kendi döktükleri zincirlerini kırdılar.
Bu kez Spartaküs'ün önderliğinde
Ve bir kez daha ayağa kalktı insan!
Spartaküs;
sabaha ölümle birlikte uyanan bir gladyatör.
Roma'nın o muhteşem arenalarında
Romalıları
ve onların aristokratlarını eğlendirmek
ve doyurmak için kana
öldürmeye ve ölmeye koşulmuş bir köle.
Spartaküs'ün özgürlük savaşı başladığında
önce gladyatörler
yani; ölüme yaşayanlar çıktılar onunla yola.

Yüz binlerle zırlı,
tepeden tırnağa silahlı Roma ordusu
binlerle çıplak el, çıplak ayak
Spartaküs'ün özgürlük savaşçıları.
Yaşama hakkı için çıktılar yola.
Yüz binlerle öldüler, oluk oluk aktı kan.
Çarmıha çivilendiler, yakıldılar
kuyulara atıldılar,
vahşi hayvanlara yem edildiler...
Onlar öldüler ama yenilmediler.
Kölelerin köle olmaktan
başka bir seçeneği olduğunun
habercisi oldular.
Ayağa kalkanlar izlediler onların yollarını
Yaşamayı kazandılar...
Spartaküs'ün başlattığı ayaklanma
efendilere ve tanrılarının buyruklarına
insanlığın ilk başkaldırısıydı
Yaşamayı kazandılar...
Özgürlük yolunda ilk büyük adım
ezilenlerin ilk büyük zaferi
insanın ilk bilinçli dikilişi.
Yaşamayı kazandılar.
Yüzyıllar sürdü ayaklanmalar
köleler serf oldu, aristokrasi kraliyet.
Kral, imparator, padişah ya da raca
serf, toprağa bağlı köle ya da maraba
adları farklı ama hep aynı sömürü
toprağı bırakıp gidemez serf
ya da maraba
ancak derebeyi
ya da ağa
canı istedi diye
yaşama hakkını alamaz elinden
yasaları var serflerin
kanlarıyla yazdıkları
ve de hakları
ama uygulayan
efendiler olduktan sonra
ne işe yarar yasaları?

(devam edecek)

Ufuk BULUT

einstein

GÖRELİLİK

KURAMI

YAŞAMA

BAKIŞI

Burjuva dünyanın dahi yeteneklerini ve yaratımlarını yadsıyamadığı insanlardan biri de Einstein'dır. Onun dünyaca ünlü bir fizikçi olduğunu hemen herkes bilir. Ama Einstein'ın sosyalist düşüncelere sahip bir insan olduğunu bir çoğumuz bilmiyoruz. Tabi ki onu bu bilimsel düşüncelere götüren objektifliğidir. Lenin, kendi araştırma alanında diyalektiğin yasalarını kullanarak yaşamda ise bu bilimsel yöntemi terk edenleri hatta bunu bilinçli olarak yapıp kendilerini sermayenin bir aracı olarak kullanarak bilimi insanlığın

gelişmesine engel olacak şekilde kullananları 'bilim böceği' olarak nitelendiriyordu. Diyalektik baktığımızda doğayı, toplumu ve bireyin yaşamını karşılıklı etkileşimleri içerisinde bütünlüklü değerlendirdiğimizde bilim insanı olmanın kriterleri de belirlenmiş olur. Einstein gerçek anlamda bir bilim insanı idi. Bizde yazımızda

Einstein'ı bu bütünlük içerisinde ele alacağız.

Önce yaşamıyla ilgili kısa bir bilgi verdikten sonra görelilik kuramını ve daha sonrasında ise toplumsal yaşamla ilgili düşüncelerini aktarmaya çalışacağız. Einstein 14 Mart 1879'da Almanya'nın güneyinde küçük bir kent olan Ulm'da doğdu. 1880 yılında babasının elektronik teknolojileri işi batınca ailesi Münih'e taşındı. Albert Einstein Musevi bir aileden olmasına rağmen eğitime başladığı ilkökul Roma Katolik Okulu'ydu. 17 yaşına geldiğinde ise İsviçre'nin Zürih kentindeki Federal Politeknik enstitüsüne gitmeye karar verdi. Ama giriş sınavında başarılı olamadı ve Aarau Kanton Okulu'nda bir bütünlüme yılı geçirdi. İkinci kez başvurduğunda enstitüye kabul edildi. 1900 yılında mezun oldu. Öğretmenliğe başladı ve İsviçre vatandaşı oldu.

Kısa bir süre sonra Bern'deki İsviçre Patent Ofisinde üçüncü sınıf teknik uzman olarak çalışmaya başladı. 1903 yılında Mileva Mariş"le evlendi. 1905 yılında ise özel görelilik kuramını ve kütleyle enerjinin birbirine eşdeğer olduğu teorisini geliştirerek fizik dünyasında ve zamanla tüm dünyada tanınan bir bilim insanı olmasının yolu açıldı.

1914 yılında 1. Paylaşım Savaşı başladığında Berlin Üniv. Profesörüydü. Bu paylaşım savaşına karşı çalışmalarından ve sosyalist düşüncelere sahip olduğundan dolayı Alman ordusunun hedeflerinden birisi haline geldi. Bu dönemde kendisini

daha çok kuramsal fizik çalışmalarına vere- rek 1916 yılında genel görelilik teorisini ta- mamladı. 1919 yılında kuramın doğrulan- masıyla birlikte tüm dünyanın tanıdığı bir insan olmuştu. 1930'lu yıllarda Avrupa da faşizmin yayılmaya başlamasıyla birlikte ABD'ye gidip gelmeye başladı. 1953 yılı- da Hitler faşizminin Almanya'da yükselişiy- le birlikte ABD'ye göç ederek Avrupa'yı terk etti. Amerika'da da faşizme karşı ve emperyalist savaşa karşı çalışmalarıyla yo- ğun gözetim altında kaldı. 18 Nisan 1955 yılında 76 yaşında yaşama veda etti.

Einstein'ın görelilik kuramı kanıtlanı- caya kadar Newton'un evren modeli ge- çerliydi. Newton'a göre uzay bir boşlukta ve madde uzay boşluğunun içerisinde bir noktadan başka bir noktaya hareket edi- yordu ve bu hareket esnasında bir zaman geçiyordu. Yani madde ve hareket zaman kavramıyla açıklanıyordu. Bu uzay denilen mekan içerisinde gerçekleşiyordu. Yani ev- ren uzay-zamandan oluşuyordu. Ama bun- lar birbirinden bağımsız ve etkileşim içeri- sinde değillerdi. Mutlak boş bir uzay içeri- sinde maddenin hareketi. Einstein ise u- zay ve zamanın göreliliğini ve birbir- leriyle etkileşim halinde olduklarını kanıtla- yarak Evrenin yapısını bir üst düzeyde ta- nımlayarak fizikte bir devrim yaptı ve diya- lektiğin yasalarının evrenin tamamında ge- çerli olduğunu fizik bilimiyle perçinledi. Felsefi olarak da idealizmi evrenin dışına atarak bilimsel kanıtlarıyla son darbeyi vur- du. Dini otoritelerin tüm uğraşlarına rağ- men "Ne yazık ki evrende tanrıya yer yok" demesiyle de cüretli bir duruş sergiledi. Madde çok yüksek hızlarda uzay ve za- manda değişime yol açtığından dolayı ya- şadığımız gezegende bu kuramı gözlem- leyebileceğimiz somut bir olay maalesef yok. Ama yine de evrendeki işleyiş yasa- ları açısından görelilik kuramının açıklaması- nı yapmaya çalışacağız. Şunu da hemen belirtelim ki pratik yaşamımızda ki olgusal gözlemlerimize ters gelebilecek bir şekil- de işliyor evrenin yasaları. Marks ne de- mişti, bilime giden düz ve kolay bir yol yok. Engellerle ve sarp kayalarla dolu zorlu

bir yolu katetmeyi göze alamayanlar bilim- sel düşüncelere ulaşamazlar. Örneğin; en geri bilinçteki bir işçi patron bana ekmeği- mi veriyor. Onun sayesinde ekmeğimi ka- zaniyorum diyebilir. Kendi yaşamındaki bi- reysel deneyimleri onu bu sonuca götür- müştür. Ama ekonomi-politik bilimi bunun tam tersi olduğunu, bütün dünyayı ürete- nin işçiler olduğunu, patronların sermaye- yi işçilerin ödenmemiş emeğinin karşılı- ğında biriktirdiklerini yani sermayeyi yara- tanın işçilerin çalınmış emeği olduğunu kanıtlamıştır. Bundan dolayı işçi sınıfının bilimsel dünya görüşünü, hem toplumsal yaşamda hem de Evrenin tamamını anla- yabilmek için öğrenmesinin önemini daha iyi anlamalıyız.

"Çocukluğumda yaşadığım iki önemli olayı unutamam; biri 5 yaşımdayken amcamın armağanı pusula- da bulduğum gizem, diğeri 12 yaşımdayken tanıştığım Öklit geometrisi. Gençliğimde bu geometrinin büyüüne kapılmayan kimsenin, ileride kuramsal bilimde parlak bir atılım yapabileceği hiç bek- lenmemelidir!"

Şimdi kısaca Görelilik Kuramını tanımlayalım:

Bir cismin hareket yönünde 1-Boyutu küçülür(boyu kısılır.) 2-Kütlesi artar. 3-Zaman daha yavaş işler. Düşük hızlarda bu değişimler çok küçük ölçekte yaşandığından çıplak gözle doğayı incelediğimizde bu fizik yasalarını gözlemleyemeyiz. Çok yüksek hızlarda bu değişim belirginleşmeye başlar. Aynı zamanda hiçbir madde ışık hızına (saniyede 300.000km) erişemez. Çünkü hızı ışık hızına yaklaştıkça boyutu çok küçülür, zaman hiç geçmeyecek kadar yavaş işler ve kütlesi sonsuza yaklaşır. Evrendeki tüm kütle toplansa dahi bu kadar enerjiye ulaşacak miktar bulunmamakta-

dır. Tabii ki bu hızlara yakın hızlarla hareket eden kütle, içerisinde bulunduğu uzay ile düşük hızlardaki ve küçük kütlelerdeki maddelerin uzay ile bulunduğu etkileşimden farklıdır. Büyük kütleli cisimlerin uzayı eğdiği, burktuğu Einstein'ın görelilik kuramıyla tanımlanmış ve daha sonra 1919'daki güneş tutulması sırasında ışığın oval bir yol izlediği özel teleskoplarla gözlemlenerek matematiksel olarak hesaplanıp kanıtlanmıştır. Yani, uzayın farklı noktalarında yüksek kütleli-yüksek hızlarda hareket eden cisimlerin

Özel Görelilik

Anlamı: Uzay ve zaman gözleyenin hızına bağlıdır.

Sonucu: Hızlı hareket eden nesnelere, görelilik teorisinin hareketlilik denklemleriyle hesaplanmak zorundadır.

Uygulama Alanları: TV'lerdeki elektronlar, uydulardaki atom saatleri parçacık hızlandırıcılarındaki elektronlar ve protonlar.

Genel Görelilik

Anlamı: Uzay ve zaman çekim kuvvetleri tarafından bükülür.

Sonucu: farklı çekim alanlarındaki saatler farklı zamanları gösterir.

Uygulama Alanları: Uygulardaki atom saatleri. Bir yüksek binanın en üst katındaki saatle zemin katındaki saat aynı hızla çalışmaz

fizik hali ile, dünyamızdaki yavaş hızlarda-küçük kütleli cisimlerin fizik hali ve bunların uzayla etkileşimleri farklıdır.

Bir de küçük bir mantık deneyi ile daha somut anlamaya çalışalım: Birbirine paralel iki tren rayında, aynı yönde iki trenin hareket ettiğini düşünelim. Bir tren saatte 200 km ile hareket ederken paralel raydaki trenin hızı saatte 400 km olsun. 200 km hızla hareket eden trenin içindeki biri kronometre ile yandaki trenin hızını ölçsün. Kendisi 200 km ile hareket ettiğinden yanından geçen hızını 200 km ölçeceğini düşünürüz değil mi? Ama öyle değil!»

O da hızı 400 km ölçüyor. Kendisi hareket halindeyken yanındaki trenin geçişi yerdeki bir insana göre daha yavaş hareket ediyor gibi algılanır. Ama saatte 200 km ile giden trendeki adamın kronometresi yerdekine göre daha yavaş işlediğinden hızı 400 km olarak saptıyor. Her ne kadar olgusal mantığa ters düşse de doğa yasaları böyle işliyor.

Einstein ayrıca maddenin enerjiyle eşdeğerli olduğunu da kanıtlamıştır.

Enerji=Kütle x Işık hızının karesi ($E=m.c^2$) formülü de Einstein'ın pratik yaşamımıza uyarlanan fizikte önemli bir yer tutan buluşudur. Çok küçük miktarda bir maddenin enerjiye dönüşmesi sırasında devasa bir enerji açığa çıkıyor. Bir nükleer denizaltı, kibrit kutusu kadar bir kütle için enerjiye çevrilmesiyle dünyanın çevresinde iki defa tur atacak enerji elde edebiliyor. Tabii ki kapitalizm; bu güne kadar tüm bilimsel

gelişmeleri, sömürsünü ve egemenliğini sürdürmek için insanlığa karşı yıkım araçları olarak kullandığından bu gelişmeyi de atom bombası ve diğer nükleer silahlar üretmekte kullandı.

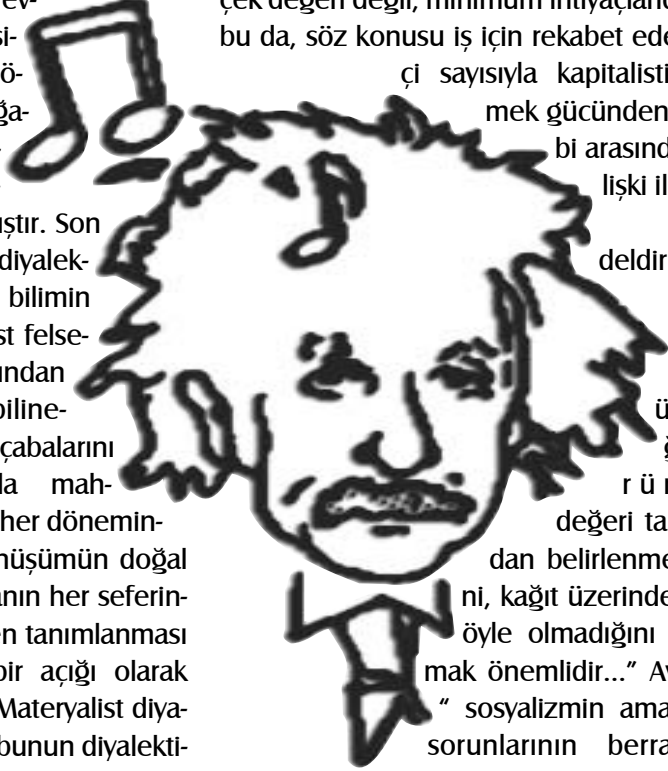
Biraz da uzaydaki burkulmadan bahsedelim. Bir misketin düz bir yüzeyde, belirli bir hızla 1 m hareket ettiğini varsayalım. Aynı misketin aynı hızla ama bu kez de oval bir yüzeyde hareket ettiğini düşünelim. Aynı misket aynı hızla ama oval bir yüzeyde hareket ettiğinde yol uzayacağı için daha uzun sürede yolculuğunu tamamlayacaktır.

Şimdi ise; misketin altında bir yüzey olmadığını ve uzayda hareket ettiğini düşünelim. İşte burkulmuş bir uzayda cismin hareketi de uzayda daha uzun bir yol katmasıyla sonuçlanıyor. Ayrıca; bu 5 gramlık misketin hızının saniyede 20.000 km ye çıktığını varsaydığımızda ağırlığı 200 000 ton kg/kütle ye ulaşacaktır. Dünyamızı sıkıştırıp bir misket küçüklüğüne getirdiğimizi ve bu misketin dünyamız kadar kütle barındırdığını bir düşünün. Bir nötron yıldızından bir çay kaşığı aldığımızda milyonlarca ton ağır-

lığında bir kütle barındırdığını bilmekteyiz. Kara deliklerin ise, ne kadar kütle barındırdığı bilinmemekte. Ama yakınlarından geçen ışıkları bile yuttuğunu düşünürsek; ne kadar büyük bir kütle çekimine sahip olduklarını tahmin edilebiliriz. Tabi ki bu kadar büyük kütleler barındıran cisimlerin bulunduğu bölgelerde fizik yasalarının nasıl işlediği ve uzayın ne kadar burkulduğu ve aralarındaki etkileşimin diyalektikliği tam olarak bilinmemektedir. Fakat Einstein'ın fizikte yarattığı devrimle, evrendeki (uzay-zaman) gelişimin diyalektik yöntemle çözülebileceğini, çünkü doğanın işleyiş yasalarının diyalektik olduğunu formüllerle bilimsel olarak kanıtlamıştır. Son dönemde tarihsel olarak; diyalektik materyalizm tarafından bilimin kapısından kovulan, idealist felsefeyi tekrar bilimin bacasından sokmaya çalışan, yeni bilimezci ve determinist'lerin çabalarını Einstein görelilik kuramıyla mahkum etmiştir. Onlar tarihin her döneminde sonsuz değişim ve dönüşümün doğal sonucu olan uzay ve zamanın her seferinde bir üst düzeyde, yeniden tanımlanması gerekliliğini diyalektik bir açıyla kullanarak kullanmaya çalışmışlardır. Materyalist diyalektik bilimciler tarafından bunun diyalektik bir eksikliği değil üstünlüğü olduğu her seferinde tekrar ispatlanmıştır. Ve tarih idealist felsefenin enkazlarıyla doludur. Evrenin nesnel gerçekliği ve evrimi ise; onların öznel istem ve çıkarlarını yansıtan felsefelerini umursamadan milyarlarca yıldır yoluna devam ediyor...

Einstein'ın ekonomik üretimle ilgili düşüncelerini çok kısa bir şekilde kendi yazdıklarından açıklayalım: "Benim nezdimde, kötülüğün gerçek kaynağı bugünkü kapitalist toplumun ekonomik anarşisidir. Kolektif emeğin meyvelerinden birbirini mahrum emek için hiç durmaksızın çabalayan bir üreticiler toplumu söz konusu. Bu noktada üretim araçlarının yasal biçim-

de ve genel olarak bireylerin özel mülkiyeti olduğu önemli bir gerçek... Üretim araçlarının sahibi, işçinin emek gücünü satın alma konumundadır. İşçinin üretim araçlarını kullanarak ürettiği ürünler kapitalistin mülkü olur. Bu sürecin özü işçinin ürettiği ile işçiye ödenen bedel arasındaki ilişkidir. Her ikisi de gerçek değer üzerinden ölçülmektedir. İş akdi, emek sözleşmesi " özgür olduğu müddetçe, işçiye ödenen bedeli belirleyen onun ürettiği ürünün gerçek değeri değil, minimum ihtiyaçlarıdır ve bu da, söz konusu iş için rekabet eden işçi sayısı ile kapitalistin emek gücünden talep arasındaki ilişki ile belirlenir. İşçi-

ürettiği ürünün değeri tarafından belirlenmediğini, kağıt üzerinde bile böyle olmadığını anlamak önemlidir..." Ayrıca; " sosyalizmin amaç ve sorunlarının berraklaşması, içinde bulunduğumuz geçiş çağının en büyük meselesidir." diyerek çağının gerçekliğini nasıl kavradığını da özetlemiş oluyor.

Not: İşçi sınıfının bilimsel dünya görüşünü özümsemesi, sınıf olarak insanlığın kurtuluş mücadelesine öncük etmesini getireceği gibi, birey olarak da yaşamı bütünlüklü ve tüm zenginliği ile duyumsayabilmesinin ön koşuludur. Bundan dolayı; sosyalizmin öngününde Önsözümüzde bilimle ilgili yazıların devam etmesi için, tüm okurlardan dergiyi sahiplenme ve yazı gönderme konusunda duyarlı olmalarını bekliyoruz...

Cemre Can

DOĞA İNTİKAMINI ALIYOR...

Üzerinde yaşadığımız dünyamız tam bir yıkımla karşı karşıya. İnsanın yıkımı ile aynı oranda dünyamız da yıkım yaşıyor. Çölleşme yoksullukla aynı zamanda ilerliyor; ormanlar adaletle aynı zamanda geriliyor; yoksul ülkelerin geçekondü semtleri ,Üçüncü Dünya topraklarını ele geçiren ulus aşırı şirketlerin karları ile aynı zamanda büyüyor. Afrika'da yetersiz beslenen çocuklar sararıp, solar ve ölümler, zengin ülkelerin orta sınıfları fazla kilolarını atmak için ne yapacaklarını bilmiyorlar.

Yaşlı kıtamız felaketler yaşıyor. Yoğun tarım ile toprak çölleştiriliyor; kimyasal atıklarla sularımız, ırmaklarımız, nehirlerimiz ve denizlerimiz zehirleniyor; hava solunamaz hale geliyor; kurulan otuyollar, metrolar, dev binalarla kentler yaşanmaz hale getiriliyor. Kurulan barajlarla yüz binlerce insan yaşam alanlarından kovularak açlığa sürükleniyor. Denizlerin kirlenmesi bir yandan doğayı tehdit ederken diğer yandan da binlerce balığın yaşamından kovulmasını dayatıyor. Yaşamdan kovulan milyonca insan, Gelecekleri belirsiz, fabrikalarda çalışan 200 milyon çocuk, dünyada milyonlarca seks kölesi, 100 milyon sokak çocuğu, milyonlarca AIDS hastası, milyonlarca işsiz ve aç insan... Yaşanan yıkıma karşı, geleceğine sahip çıkmak isteyen,

başkaldıran kitlelere uygulanan terör... yok edilen milyonlar...

Doğayı tahrip eden, şehirleri betonla kaplayıp, ormanları yok eden, denizleri-havayı kirleten ve en önemlisi ozon tabakasını delerek dünyanın ısıısını, dengeğini alt-üst eden emperyalist-kapitalist sistem, bugüne kadar yaptıklarının bedelini ödemeye başladı. Bütün dünyanın ekolojik felaketler ve iklim dengesizlikleriyle sarsıldığı son yıllarda, dev dalgalar şehirleri yutuyor; kasırga ve fırtınalar, pek çok ülkede can ve mal kaybına neden oluyor. Depremler, seller, hortumlar, tayfunlar yoksul sınıfların öfkelerini kapitalizme yönlendirmesine neden oluyor.

Ve tüm dünyada sıcaklık artıyor. Kömür, doğalgaz, petrol gibi binlerce yılda oluşmuş kaynaklar sözde "insanlığın gelişmesi" adına tükendikçe, atıklarıyla havayı, suyu ve toprağı tüketmeye başladı. Fosil yakıtlar olarak adlandırılan kömür, petrol ve doğalgazın yarattığı olumsuzluklar sadece yakın çevreyle sınırlı kalmadı, atmosfere de yayıldı. Sonunda bu kirlilik, iklim değişikliğine yol açma-

ya ve dünya yaşamını tehdit etmeye başladı.

Fosil yakıtlar yakıldığında altı sera gazının açığa çıkmasına neden oluyor. Bunlardan en belirleyicileri karbondioksit (CO₂) ve metan... Diğerleri ise; kükürt, partikül madde, azotoksit, kurum ve kül.. Yanma sırasında ortaya çıkan karbonmonoksit (CO), oksijenden çok daha hızlı bir şekilde kandaki hemoglobine tutunarak vücuttaki oksijeni bloke ediyor, yakın dönemde baş ağrısı vb. hastalıklara yol açıyor. Kömür ve petrolün yanmasıyla ortaya çıkan, kükürtdioksit (SO₂) ise; kokusuyla fark ediliyor. Sülfürik aside dönüşerek insan sağlığına ve doğal çevreye onarılmaz zararlar veriyor; kanser ve diğer hastalıklara yol açıyor. Doğalgazın yanmasıyla ortaya çıkan kokusuz ve gözle görülemeyen azotoksit ise; güneş altında reaksiyona girerek nitrata dönüşüyor. Akciğerlerin koruma mekanizmasından geçen nitrat vücutta nitrik aside dönüşüyor. Bu da bağışıklık sistemini çökerten maddelerin başında geliyor. Fosil yakıtların iklim değişikliğine yol açmasının nedeni ise; yanma sırasında ortaya çıkan CO₂ ve metan gibi sera gazlarının bünyelerinde ısı tutma özelliklerinin olması. Güneş, gündoğumundan batımına kadar atmosferin içine ısı ve ışığını veriyor. Doğal döngünün devamı için, bu ısının tekrar uzaya transferi gerekiyor. Oysa fosil yakıtların neden olduğu sera gazları, ısının bir kısmının atmosferde tutulmasına yol açıyor. Böylece dünyanın ısınmasına ve iklim değişikliklerine yol açıyor.

Tüm insanlık ve diğer tüm türlerin yaşamlarının gözardı edildiği, tek kaygının kar olduğu kapitalist üretim tarzının yarattığı sonuçlar bugün bir “kıyamet günü” gerçekliğini dayattı. Kıyamet gününün geldiğini, kendi yarattığı yıkımdan çok iyi bilen kapitalist dünya, ekolojik tahribatın, yok olan kaynakların ve türlerin, artan yoksulluğun tek sorumlusudur.

Doğadaki bozulma ve dengesizlik bizlere bir kez daha gösteriyor:
KAPİTALİZM ÖLDÜRÜR!...

1900’lerden 2000’lere kadar atmosferin ortalama sıcaklığı 0.5 derece arttı.

2100 yılına kadar sıcaklığın 1.4 ila 5.8 derece artması bekleniyor. İklim değişikliğinin zincirleme sonuçları yavaş yavaş yaşamımızı etkiliyor. Su kaynakları kuruyor, çiçekler erken açıyor, erken yağan karlar ürünleri telef ediyor, bitkiler zamansız meyve veriyor yada hiç vermiyor. Sıcaklık arttıkça buzlar ana küteden koparak eriyor, çığ olayları artıyor, fazla miktarda su dolaşıma giriyor, sel felaketleri, fırtınalar, kasırgalar oluşuyor. Deniz kıyısında yaşayan binlerce kişi sel suları altında ölüyor. Ortalama sıcaklık artışı bu hızla devam ederse, 2020 yılına kadar deniz seviyesi bir metreye kadar yükselecek. Bu, dünyanın en büyük kentlerinin sular altında kalması demek.

Doğaya ve insana değer vermeyen ABD Başkanı Bush, iklim ısınmasına neden olan karbon gazlarının emisyonunun sınırlanmasını ön gören “**KYOTO PROTOKOLÜ**” nü imzalamayacağını açıkladı....

Kyoto Protokolü çerçevesinde;

* Ulusal ekonominin ilgili sektörlerindeki enerji etkinliğinin iyileştirilmesi,

* Protokolün amacına aykırı çalışan ve sera gazı yayan ilgili sektörlerle yapılan mali teşvikler, vergi ve harç istisnaları ile ekonomik yardımları sona erdirmek,

* Yeni ve yenilenebilir enerji çeşitleri, karbondioksit ayırma teknolojileri ve geliştirilmiş, yenilikçi, çevresel bakımdan sağlam teknolojiler üzerinde araştırma yapılması,(Rüzgar,güneş,su vb.)

* Ağaç dikimi ve ağaç desteğine ilişkin teşvikler dikkate alınarak Montreal Protokolü ile düzenlenen sera gazlarına ilişkin rezervlerin korunması ve iyileştirilmesi,

* İklim değişikliğine ilişkin yaklaşımlar ışığında sürdürülebilir tarımsal yöntemlerin yaygınlaştırılması” gibi önlem ve öneriler bulunuyor.

Oysa doğa ana çoktan ikaz düğmelerini çalıştırdı...Bir zamanlar “imdaaatt”

diye haykıran doğa ana artık “yeteer” diye haykırıyor tüm insanlığa...

İnsan neslinin ve diğer tüm canlıların yaşamını tehdit eden sera gazıyla mücadele için gelişmiş ülkelerin 2010 yılına kadar gayri safi yurt içi hasılasının sadece % 0.2 ila % 2'sini ayırmaları yeterli olacak...

Bilimsel-teknolojik devrimde elde edilen muazzam gelişmeler insanlığın ve tüm canlıların karşı karşıya olduğu tüm sorunları aşabilecek olanaklar sunuyor. Fakat bu muazzam gelişme, kapitalizmin elinde yıkım araçlarına dönüşüyor. Çünkü tüm bu gelişmeler, yalnızca tekellerin kar hırsını besliyor. Bilim insanı kapitalizme karşı verilen mücadelede yer almalıdır. Eğer bilim, kapitalizmin yarattığı yıkıma karşı koyamazsa, kapitalizmin yıkılma zorunluluğundan hareket etmezse çürüyen sistemle birlikte tamamen çürüyecektir.

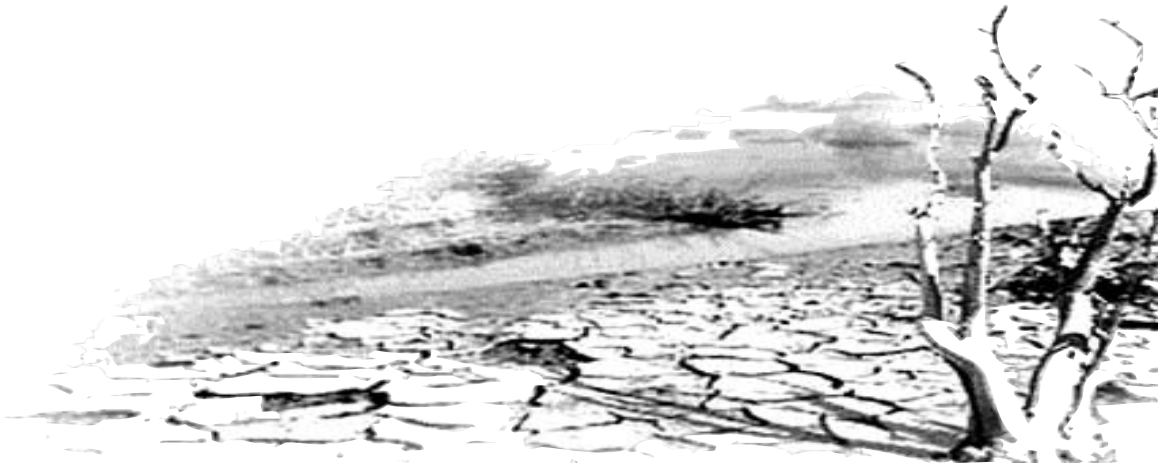
İnsanlık adına kim ki bir şeyler yapmak istiyor, kapitalizmi yıkmaya yönelmelidir. Eğer bugün, Marx'ın “yakın geleceğin zorunlu biçimi” olarak ortaya koyduğu, komünizmin zorunluluğu kavranmaz, bu zorunluluk bilince çıkarılmaz ve bu zorunluluk doğrultusunda hareket edilmezse insanlığın yıkımı kaçınılmazdır. İnsanın insanlığından uzaklaştırıldığı, doğaya yabancılaştırıldığı, özel mülkiyete dayalı sömürü düzeninin yıkılma zorunluluğu kavranmadığı sürece, hiç kimse kapitalizmin yarattığı tüm sonuçlardan kendini kurtaramayacaktır. Dünyanın güzelliklerinden ve nimetlerinden bir gün olsun nasibini alamamış ezilen, sömürülen, köleleştirilen yoksullar ve emekçiler yine sistemin zenginlere sunduğu nimetlerden uzak kalırken; acılarını, zararlarını ve göz yaşlarını fazlasıyla paylaşmak zorunda kalacaklar...

Her yandan yükselen insanlığın büyük çığlığı bizi insanlığımıza çağırıyor. Bu sese kulak vermemek demek;

İnsanlığımızdan bir çok şeyi yitirmek demektir...

Ekonomik – toplumsal ilerlemenin önünde engel olan, tarihin burjuva dönemi vadesini doldurmuştur. Gelişmenin tek yolu kapitalizmin yok olmasıdır.

KAPİTALİZMİ ÖLDÜRÜN!

Annemin Sesi... Ölüm Oluyor Uykumda...

Sesimi duyan var mı?
Karanlıkta kör oldum...
Çekip çıkarsanıza beni zifiri sulardan...
Üşüyorum...
Duysanıza sesimi...
Tükeniyorum...
Minicik parmaklarım kaskatı...
Göremiyorum...
Alsınıza aydınlık düşlerinize beni...
Küçük bir kız çocuğuyum ben... Küçük bir oğlan
çocuğuyum ben...
Her gece
düşlerinizden
arttırdıklarınızla
büyüyen...
bebeklerim...topum...pilili eteklerim...kamyo-
num...kurdelem...
Nerde?
İstemiyorum
Silahlar vermeyin bana...
Umut verin!...
Derin bir uykuda gibi bedenim...
Hafiften gülümsüyor gibi mi kapanmayan gözle-
rim?...
Tutsanıza ellerimden...
Sarılsanıza küçücük bedenime...
Annem nerde?
Kara çarşafli annemi verin!...
Tutuşmuş, yangın yeriydi en son gördüğümde be-
deni.

"şimdi bir oyun oynayacağız...
bu oyun koşarak oynanıyor...
bunun için hep koşman lazım!" demişti...
Ben koştum...
Koştum...
Koştum...
Ama annem hiç gelmedi...
Neden soğudu, sessizleşti her yer...
Neden karanlık, güneş varken gökyüzü...
Üşüyorum...
Çok soğuk...
Uykum var!
Ayaklarım ıslak...
Göz yaşlarım kırmızı...
Uzanmak istiyorum ellerinize... Ellerim yok...
Koşmak istiyorum düşlerinize... Ayaklarım
yok...
Annemin sesi geliyor uzaktan...
ince
nazik
güven dolu...
Annemin sesi ölüm oluyor uykumda!
korkmuyorum hiç...
Annem beni çağırıyor...

cemre can

öykü

SUÇLUYUM!

Çünkü; kadınlığının haklı gururunu yaşıyorum. Bütün tacizlere, tecavüzlere, şiddete ve baskıya rağmen sistemin dayattığı, köleleştirdiği ("Ben bilmem beyim bilir") aptallaştırdığı insanlardan birisi olamadığım için suçluyum...

Toplumun içinde kimseye boyun eğmeden, kendi başıma adım atabilme hakkımı kullanabildiğim için suçluyum...

Sevginin artık sevgi üretmediği yerde kalamadığım için suçluyum...

Bireysel değil toplumsal olduğum için suçluyum...

Ayakları çıplak çocukları gördüğüm için suçluyum...

Evlatlarını faşizme kaptırmış anaların seslerini kendi çığlıklarına katabildiğim için suçluyum...

Duygusal, düşünsel ve bilinçsel bir açlık çektiğim için suçluyum.

Açlığını faşizmin kanlı elleriyle beslemesine izin vermediğim için suçluyum...

İnsanlaşmak için, insani yanlarımı insanlığa sunduğum için suçluyum...

Kocamın sokakta annesi, yatakta fahişesi olamadığım için suçluyum...

Kirlenmiş, çürümüş bir düzene kirlenmeden, çürümeden karşı koyabildiğim için suçluyum...

Evimin kadını değil, ideolojimin insanı olduğum için suçluyum...

Hayaller kurduğum ,düşlerimin gerçekleşmesine izin verdiğim için suçluyum...

Umutumu kavgamın kızılına boyadığım için suçluyum...

Düşünebildiğim, üretebildiğim için suçluyum.

Sevdiğim ve sevildiğim için suçluyum...

Hala bu satırları yazabildiğim için ve yazdıklarımı haykırdığım için suçluyum...

Her şeye rağmen güçlü olabildiğim için suçluyum...

Suçluyum... Suçluyum... Suçluyum!

itiraf ediyorum!...

SUÇLUYUM!...

DECCALE VEDA MEKTUBU

Güz sonları, kışlar, çamura batmış insanlar, aldatıcı mevsimler, belirsiz mezarlar, kara çarşıftan kefenler...

İnanmak istemiyorum öldürebileceğine insanın...

Kalbimi ve beynimi söküp atmakla eşdeğer, inanamam!..Renksiz mevsimler...Soluk insanlar...

Dişlerini gıcırdatarak gelen Deccal...

Bir çocuk oyununda olduğu gibi "yandım" larla bitmiyor masal...Yandım mı gerçek oluyor bedenin...

Nefes alamayan, gerçek, ölü bir beden...

Kararmış gözlerinde dişlerini gıcırdatarak gelen Deccal...

Olsün istemiyorum darağaçlarının gölgesinde bir insan...

Solsun istemiyorum atom bulutlarının ışığında gözlerim...

13 el kurşun sıkılmasını istiyorum bir çocuğun düşlerine...

Uyanmalıyım bu uykudan!..

Görmeliyim ne var ne yok yaşamda!...

YAŞAMAK...

Tıbbın öngördüğü şekliyle değil yalnızca...

Tüm bu vahşetin, çirkinliğin, kirlenmişliğin ortasında yalnızca nefes alıp vermek değil yaşamak!..Yaşamak...

"yaşamak

bir ağaç gibi tek ve hür

ve bir orman gibi kardeşçesine"

Yaşamak istiyorum...

Ölmek istemiyorum gözlerim bağlı, tek başına bir kuyuda...

İrzıma geçimlesin esir edildiğim toprağımda...

Almasınlar düşlerimi benden...

Ve hürriyetimi elimden...

Nasıl? Nasıl öldürebilir bir insan...

Nasıl ellerine bir başkasının kanı bulaşmışken gidip sevdiğini okşar...

Düşlerimi çaldılar...

Düşlerimi çalıyorlar...

Düşlerimi çalamayacaklar...

Tırmanacaklar daha da tepelere üzerime basarak...
Özgürlüğümü alacaklar ellerimden, sevdiğilerimi, benliğimi, kadınlığımı, erkekliğimi, çocukluğumu...
Aç bırakacaklar beynimi daha çok dolsun diye cepleri...
Kış... Beyaz kış kaplamış toprakları...
Göremiyorum yerde yatanları...
Ölülerimiz şimdi daha da yakın...
Derin bir uykudaymış gibi Deccal...
Nasıl da masum görünüyor uzaktan...
Hayır!.. İnanmayacağım... Sahtesin sen!...
Biliyorum...
Geliyorsun almaya ne varsa elimde kalan...
Sevdiğilerimi aldın belki... Acılar ektin toprağıma...
İrzima da geçtin... Sevdiğimin eli değmeden elime...
Şiirlerimi, şarkılarımı da aldın...
Atalarımın ne kaldıysa talan ettin, çalıp götürdün, belki!
İçecek suyum, yiyecek aşım da kalmayabilir...
Kalmayabilir toprağımda tek insan...
Ama ya düşlerim... Umutlarım...
Sökebilir misin umutlarımı düşüncelerimden...
Silebilir misin beynime kazıdığım cümlemi...
Bir yüreğim...
Birde sıkılı yumruğum...

Ya Zafer...
Ya Ölüm!...

Neden Estetik Seminerleri

Estetik kuramı üzerine bir çalışma düşünülduğünde ilk akla gelenler sanatçılar oluyor. Oysa ki, estetik kuramı yalnızca bu işin yaratıcılarına değil, sanatı araştıranlara, sanat eserlerinin tüketicilerine ve toplumda sanat yaşamını örgütleyenler ve yönetenlere de gereklidir.

Peki nedir estetik?

Estetik terimi, 18. yüzyılın ortalarından bu yana kullanılmakta olup, felsefenin araştırdığı yeni bir alanı belirtmek üzere, Alman filozof Baumgarten tarafından ortaya atılmıştır.

Estetik biliminin birincil araştırma nesnesi güzellik ya da güzel olandır. "Çok iyi", "yetkin", "etik bakımdan yüksek" ya da "çok hoş" olan bir şey mi anlamamız gerekiyor güzellik sözcüğünden? Eğer, güzel kavramını, insanın ahlaki özelliklerini anlatmak için kullanıyorsak, o zaman buna etik bir anlam katıyoruzdur, ve o zaman bu kavramın içeriğiyle etik uğraşır. Güzellik sözcüğünün tam anlamıysa dile getirdiğimiz, burada estetik bir kategori söz konusudur. Bunun içeriğiyle de estetik uğraşır.

Gerçekliğin insanlar tarafından estetik özümlemesinin bilimi olan estetik insanın çevresinde yatan, insanın pratik etkinliği içinde yarattığı ve gerçekliği yansıtan, sanatta saptanabilen tüm estetik değerlerin zenginliğini araştıran bilimdir. Aynı zamanda dünyanın insanlar tarafından estetik özümlemesinin, toplumda sanatsal kültürün gelişmesinin ve yapısının genel yasalarının bilimidir. Estetik, sanatsal değerler ortaya koyan, sanatsal yaratıcı nitelik taşıyan, böylelikle de özde ötekilerden ayrılan, kendine özgü insansal etkinliğin bir ürünü olarak sanatı, bu etkinliğin ne denli sanatsal olduğunu ve nasıl yürütüldüğünü araştırır.

Peki nedir estetiğin araştırma konuları? Bunları şu şekilde sıralamak mümkündür:

1- Sanatsal yaratım yasalarının çözümlenmesi

Yetenek

Ustalık

Dünya görüşü

Sanatsal yöntem sorunları

Yaratım sürecinde bilinçli olanla, bilinçsiz olan

2- Sanat yapıtının yapısının çözümlenmesi

İçerik-biçim

Sanatsal imge ile anlatım gücü

Düşünsel içerik ile hakikate bağlılık arasındaki karşılıklı ilişkini çözümlenmesi

3- Sanatsal algının çözümlenmesi

sanatsal beğeni

yaşantı

sanat dili

yaratım sonrası yorumlama

Nasıl ki, toplumcu dünya görüşünün özünü dile getiren maddeci felsefe ile çeşitli idealizm türleri arasında kıyasıya bir kavga söz konusuysa, estetik alanında da bu kavga söz konusudur. Estetik alanında da birbiriyle uzlaşmaz iki rakip karşı karşıya gelmiştir: diyalektik maddeci estetik ile 20. yüzyılın burjuva kültürüne egemen olan öznel idealizme, pozitivist, bilinemezciğe bağlı burjuva estetik...

Biz, maddeci estetiğin yasaların inceleyecek ve bu konuya geçmeden önce şöyle bir felsefe tarihine göz atacak ve estetik sorununa felsefe tarihi boyunca nasıl yaklaşıldığını inceleyeceğiz.

Cengiz Gündoğdu yönetiminde yaptığımız Estetik çalışmasının notlarını siz okurlarımızla paylaşmak istiyoruz. Bazı kopukluklar olsa da, Estetik'e giriş açısından bu notların yararı olacağını düşünüyoruz.

2004 Haziran ayında başlayan çalışmamız yaz boyunca devam etti. Küba etkinliğimiz dönemi yoğunluğundan dolayı bir süre ara verdiğimiz çalışmalarımız 15 Ocak 2005 tarihiyle birlikte yeniden başladı. İlk dönem yaptığımız Estetik'e giriş çalışmalarını, şimdi estetik üzerine yazılmış kitapların çözümlemesi şeklinde devam ettiriyoruz. Şu anda incelediğimiz kitap Ernest Fischer'in Sanatın Gerekliliği adlı kitabıdır. Yaptığımız bu metin incelemelerini de siz okurlarımızla paylaşmak istiyoruz. Bölüm bölüm yayınlamak hedefimiz.

Estetik Atölyesi Ders Notları

Fransız filozof Decartes, akli tanrının evinden çıkartmış, mekanik maddeciliği kurarak, modern felsefeyi başlatmıştır. "Sanatçı duyumsadığı şeyi tasarlar, biz bunu bilim haline getirebiliriz" der.

Descartes'e göre estetik değerlere etik, ideolojik değerler girer. Estetikte güzeli belirleyen çoğunluk değil bilim felsefesidir.

Estetik Özne – Estetik nesneyle ilişkiye girer.

Nesne – özne (yapan, eden)

Seyirciyi dönüştürüyor.

Estetiksel Bilinç

Estetiksel özne, estetik nesneden haz alır. Estetik bilinç eksiklik gördüğünde eleştirir, düzeltir. Sanatsal bilinç etkindir. Gerçekleştirmek ister. Nesneldir. Sanatsal bilinç yaratı sancısındadır. Sanat yapan bilinçle, sanatı algılayan bilinç arasında bağ vardır. Sanatsal bilinç dışı açılmak ister, estetik bilinçte böylesi bir yön yoktur.

Etkinlik Düzeyi

Yaşamın her yerinde estetik düzey yaratma bilincidir. Estetik

René Descartes

1596, 1650,

Descartes, bir Fransız matematikçisi, bilimadamı ve filozofudur. Modern felsefenin babası olarak bilinir.

Descartes bilimin ve özellikle matematiğin tümevarım metodunu felsefeye uygulamaya çalışmıştır. Meşhur "Cogito, ergo sum", " I think, therefore I am" "düşünüyorum öyleyse varım" sözü ona aittir. Descartes bilime ve matematiğe önemli katkılarda bulunmuştur.

Platon düşüncesi.

İdede masa – marangozun masası (taklit) – Ressamın masası (taklitin takliti)

Platon'da ruhi – nous (akıl) – irade (Duygu) – İstihai (yeme içime cinsellik)

Platon'a göre, bireysel özgürlük yoktur, özgürlük toplumsaldır. Felsefe ve sanatta toplumsaldır. Platon'da sanat, sanatçının nesnesi kopyanın mimesisidir. Sanat insanın taşkın yanüdür. Akla dayanmaz. Sanat insanı eğitmeli, toplum için olmalıdır. Sanat hayatı bilme etkinliğidir. Taşkın sanat topluma zararlıdır. Sokrates ve Platon demokrasiye karşıdır.

düzei olan, ne derler diye değil estetiği temsil ettiği için davranır. Etkinlik açısından sanatsal ve estetik etkinlik iç içe girmiştir. Estetik bilinç pastayı yer, sanatsal bilinç ise pastayı yemez seyreder.

Eğitim Düzeyi

Estetik bilinç doğuştan değildir. Estetik değer taşıyanla insanarası ileti, eğitimi gerektirir. Sanatsal eğitim, insanın yaşayamayacağı şeyi yaratır, inceltir, estetik hayatını düzen koyar. Toplumun estetik değerlerini yükseltir. İnsanın çevresini değiştirme bilinci uyandırır.

İlkçağ filozofları, bir ilk ilke, evrendeki bütün nesnelerin kendisinden türediği bir ilk madde bulmaya uğraşıyorlardı. Bu başlangıç maddesini, evrenin arkesini doğanın somut olaylarıyla, örneğin, su, hava, ateş vs. ile özdeşleştiriyorlardı. İlk filozoflardan olan Thales'e göre evrenin arkesi (ana maddesi) sudur. Anaksimenes evrenin ana maddesini hava olarak açıklamıştır. Anaksimantros... Anaksimianos.....

İlkçağ filozofları kendiliğinden diyalektikçilerdi. Yunan düşünürü Heraklit "Her var varlık içinde yok varlık vardır" diyerek ilkel materyalist diyalektiğin yaratıcılarından. Hepimizin bildiği "her şey akıp gider, her şey değişir" sözü ile "aynı nehre iki defa girip yıkanmak olanaksızdır" sözü Heraklit'e aittir.

Pitagoras, Sicilya'da aristokratik bir okul kuruyor. Bu okulda kadınlarda felsefe yapabiliyor. Evreni matematik kategorilere göre açıklıyor. Evrenin müziğini duyduklarını, dünyanın yuvarlak olduğunu ve döndüğünü söylüyorlar. Evrenin uyumu sayarla oranlıdır.

Ksenoplun, ilk kez çok tanrılı dine karşı çıkan filozoftur. İnsanların tanrıları kendine benzettiğini söyleyen Ksenophon, "öküzlerin tanrısı olsaydı ona benzerdi" der. Güzeli bir kavram olarak görür ve gözül ancak iyi kavramıyla ilişkiye girerse güzel sayılabilir. Bu yaklaşımı ile estetik değerlerle, etik değerleri birbirine karıştırmıştır.

Platon, Sokrat'ın öğrencisi olan Platon M.Ö. 427-347 yılları arasında yaşamıştır. Platonla birlikte sistematik felsefe başlamıştır. İdealist felsefenin temeli Platon'la atılmıştır. Platon'un felsefi düşüncesini sokratik dönem, olgunluk dönemi ve yaşlılık dönemi diye üçe ayırmak mümkündür. Güzel sorununu çok ciddiye alan Platon estetiğin babasıdır. İlk güzel tartışması Platon'un hocası Sokrat tarafından başlatılmıştır. Güzel tartışması, dostluk, ölçülülük, dindarlık, cesaret gibi kavramlar üzerinden yapılmıştır. Güzellik çeşit çeşit basamaklıdır: Beden güzelliği (geçici güzel), ruh güzelliği, güzelin kendisi (kavramsal güzel)... Mimesis kavramını ilk kez Sokrat ortaya atıyor, Platon bu kavramı estetiğe uyarlıyor. Mimesis öykünmedir, ilk insanın mağra duvarına doğada gördüğü şeyleri yapmasıdır.

Platon düşüncesi.

İdede masa – marangozun masası (taklit) – Ressamın masası (taklitin takliti)

Platon'da ruh – nous (akıl) – irade (Duygu) – İstiha (yeme içme cinsellik)

Platon'a göre, bireysel özgürlük yoktur, özgürlük toplumsaldır. Felsefe ve sanatta toplumsaldır. Platon'da sanat, sanatçının nesnesi koptanın mimesisidir. Sanat insanın taşkın yanıdır. Akla dayanmaz. Sanat insanı eğitmeli, toplum için olmalıdır. Sanat hayatı bilme etkinliğidir. Taşkın sanat topluma zararlıdır. Sokrates ve Platon demokrasiye karşıdır.

Aristo (M.Ö. 384-322)

"Hocamı severim, ama gerçekleri daha çok severim" diyen Aristo, Platon'un gökyüzüne çıkardığı dünyayı yeryüzüne indirmiştir. Platon, Yunan soylularının, köleci toplum oligarşisinin bir temsilcisiydi. Politik ve sosyal görüşleri en gerici cinstenti. Bilgelerin, yüksek memurların ve savaşçıların yönettiği köleci aristokratik bir cumhuriyeti ideal devlet olarak düşünüyordu. Kölelere karşı nefretini saklamıyordu.

Doğanın ne olursa olsun hiçbir düşünceye bağlı olmadığını göz önüne alarak, maddi evrenin nesnel olarak var olduğunu belirtmiştir. Aristo doğadaki bütün nesnelere daima hareketli olduğuna dikkat ederek, ilk değişik çeşitten hareketlerin bir sınıflandırmasını yaptı ve başlıca üç çeşit hareket olduğunu gösterdi: ortaya çıkma, yokolma ve değişme.

Oğluna adanmış olduğu Etik kitabında insanın işi nedir diye soranlar mutlu olur. Erdemli yaşayan insan kendi aleyhinde olsa Erdemli davranan insandır. İnsanlar doğal olarak iyi-kötü olamaz. Erdemli davranan insandır. Erdemli olur. Aristo, iki gurubu insandan saymaz, birinciler paradan para kazanan tefeciler, ikinciler kadın satanlardır. Balinanın memeli olduğunu ilk söyleyen ve yıldırımın zeus'un kamçısı değil bulutun içindeki havanın patlaması olduğunu söyleyen odur.

Poetika (poesis), doğayla mücadelede ortaya çıkan duyusal sanat... şiir sanatı genel olarak varlığını insan doğasında temellen iki nedene borludur, taklit(mimesis), hoşlanma... Hoşlanma geçicidir. Sanat eserinde kaçınılmaz estetik haz alınır. Sanat eseri hoşlanma ile açıklanmaz, sürekli ve kalıcı olmalıdır. Poetikanın tam karşılığı şiir sanatı ama genel güzel kanunlarını koymuş. Hoşlanmayla karar vermemek için eserin teknik karakterinin incelemek gerekiyor.

Şiir: Dithayrambos, Dionsos

Dytrambos; tanrı için yazılan ilahi şarkılar, dionsos ise iki kere doğan demektir. M.Ö. 7 yy. arion adlı bir şair ilk kez Dytrambos korusu oluşturuyor. Pesratos adlı bir tiran koroyu kadınlardan alıyor erkeklere veriyor. Varılan her gelişme basamağında yetkinleşmesiyle tregadya oluştu.

Aristo

"Hocamı severim, ama gerçekleri daha çok severim" diyen Aristo, Platon'un gökyüzüne çıkardığı dünyayı yeryüzüne indirmiştir. Platon, Yunan soylularının, köleci toplum oligarşisinin bir temsilcisiydi. Politik ve sosyal görüşleri en gerici cinstenti. Bilgelerin, yüksek memurların ve savaşçıların yönettiği köleci aristokratik bir cumhuriyeti ideal devlet olarak düşünüyordu. Kölelere karşı nefretini saklamıyordu.

Ananki (tanrılar üstü) ve tanrılar... Ananke değişmiyor, Tanrılara karşı (yenilmesi mümkün sbelli olmayan düşlere karşı mücadele) Tragedya, ahlaki olarak ağır başlı, başı sonu belli olan belli bir mücadele yapbelli bir umutsuzluk-taki bir eylemin taklitidir. Tragedyanın ödevi, uyandırıcı açma ve korku duygularıyla ruhu tutkularından temizlemektir. Tragedya da kişileri değil eylemleri taklit eder. Öykü başta gelir, bağlamasıdır. Tragedya kişileri değil eylemleri taklit eder, öykü başta gelir.

Örge. İyi kurulmuş bir örgeğin gelişi güzel başı sonu olmaz. Güzel belli bir parçalardan oluşmuş bir nesne olsa bile gelişigüzel olamaz. Bütünlük olması yeterli değil, ne zaman olmalı. Herhangi bir eserden bir bölüm değil. Ne fazla büyük fazla küçük olmalı. Herhangi bir eserden bir bölüm çıkarıldığında o eser etkilenmiyorsa, eser güzel değildir. Yazarın görevi gerçekte olan şeyi değil olabilir olana yazmaktır. Tipik olan yoktur. Tarihsel görüş döngüsel görüştür. Tarih pek anlatılmaz. Teorik tarih yapıtından üstündür. Tarih tekili, tragedya çoğulu anlatır.

Peripetie, talih dönüşü

Anagrorisis, tanınma, saklı bir karakterin bir işaretten tanınması

Pothos, yıkıcı eylem, acının en derinleştiği yer

Tregadyanın Ögeleri Şunlardır

Prolog, Episod, Eksodost

Parados, bütün koronun toplu söylediği ilk şarkı

Kommos, sahnede bulunan herkesin söylediği parça

Trafik öykü yazmanın nedenleri:

Yalın değil karmaşık olmalıdır. Korku ve acıma duyguları uyandıran eylemleri taklit eder. Mutluluktan trafik felakete düşmüş, olarak gösterilmeli. Kölülerin felaketleri mutluluğa ermiş gösterilmesi trajik değildir. Acıma hak etmediği halde açığı çeken kişi acı çeken kişi acı uyandırır. Korku ise acı çekenle kendi aramızda kurduğumuz özdeşliktir. Trajik kişi ahlaki açıdan olağanüstü değil bir suçla suçlanmıştır. Tarih dönüşü felaketten mutluluğa değil, mutluluktan felakete olmalıdır. Tarih dönüşü felaketten mutluluğa değil, mutluluktan felakete olmalıdır. İyi olan kişinin suçu ağır olmalı. Trajik kişi toplumda çöküş yaratabilir.

Tanımlar: Nişan yoluyla tanıma, tesadüf sözlerle tanıma, olayların zorunlu sonucu yaşanmış şeylerin anımsanması, akıl yürütme, birinin yanlış akıl yürütmesiyle tanıma.

Tragedyanın Türü

1- Karmaşık tiyatro: Peripeti (talih dönüşü) dayanır. Tanınmaya dayanır.

2- Aias (iksiyon tiyatrosu) pratik bir eylemi kapsıyor

3- Karakter belirlemesine dayanan tiyatro

4- Yalın tragedya

KANT (1724-1801)

Rönesans dönemi kiliseye, skolastik felsefeye eleştiriyle başlıyor. Yeniçağ ise Descartes, Bacon'la başlıyor. "Ben acaba bir bilgi mi sağlam bir temele oturabilir miyim" diyor Descartes

"Ben her şeyden şüphe etmeliyim

"Düşünüyorum öyleyse varım"

Ben ruhumun varlığından şüphe edemem. Ben eksiklikli bir varlıksam, yetkin ve sonsuz bir tanrı var. Yetkin varlık beni aldatmaz, o halde karşımda nesnelere dünyası var ve gerçek.

Bilginin kökeni nedir?

Bilginin kapsamı nedir?

Ruhta çakılı olan bilgilere önem verir, bu da akıldır.

Rasyonalisttir.

Descartes maddeyi sefil halinden kurtarır. Sağduyu herkeste eşittir.

Dualizm (İkicilik) ruhla bedeni ayırır.

Kant'a kadar bilgilerin akıldan geldiğini kabul eder.

Avrupa felsefesinde bilgi sorunu bilgilerimiz akıldan gelir, duyularımız bizi yanıltır.

İngiltere'de

Bacon: Ölçmeyi, biçmeyi savunur

Locke: Zihinde algılardan önce hiçbirşey yoktur. Bilgiler doğuştan gelmez. Kapitalist ekonominin teorisyenidir. Özel mülkiyetten ve serbest rekabetten yanadır. Tanrının varlığını kabul eder.

Hume: Metafiziği kabul etmez. Sadece algılarla bilgi ediniriz. Tanrıyı kabul etmez.

Rasyonalist filozoflar: bilgiler akıldan gelir

Empristler: duyularla edinilir.

Berkeley: Bir şey sen algıladığın sürece vardır.

Kant'ın iki dönemi vardır; eleştiri öncesi dönemi, eleştiri sonrası dönemi. Bilgilerimizin akılda varolduğunu savunmuştur. Daha sonra Hume okumuştur. Hume beni dogmatik uykumdan uyandırdı, der.

İkinci döneminde, Salt Aklın Eleştirisi (duyumların olmadığı), Pratik Aklın eleştirisi (Ahlak), Yargı Gücünün eleştirisi (Estetik)

Bilginin kendisini ele alır. İnsan bilgisinin yapısı nedir?

İnsan bilgisinin sınırı nedir?

Kant önce yargıları ele alır.

Analitik Yargı: bilgisi içindedir. Bütün babalar erkektir.

Sentetik Yargı: Bilgimizi genişleten yargılardır. Cisim ağırdır. Bütün metaller ısı karşısında genişler.

A priori (önsel yargı): deney dışı yargılar

A posterieri (Sonsal): deney içi yargılar

Deneye dayanmayan sentetik bilgi var mıdır?

Kant'ın hesaplaşmak istedikleri, dogmatikler ve metafizikçilerdir.

"Görürüz kavramlar boş, kavramsız görümler kördür"

Kant'a göre içi duyumla dolmamış kavramların içi boştur.

Nedensellik yasası deneyle elde edilmez. Biz bu dünyadaki fenomenler dünyasını bilebiliriz. Salt zihin görüngülere yasalarını dikte eder.

Biz mekan ve zaman kavramları içinde görebiliriz

Kant

BAHÇESİNDE AĞAÇ BULAN ADAM

Temade ÇINAR

// Yine her zamanki gibi bir sabah. Bir öncekinden hiçbir farkı yok" diye düşündü balıkçı. Gece geç saate kadar ağ atmıştı. Yorgundu. Güneş çoktan yükselmiş, kalın perdenin arasından içeri zorluyordu. Kalkmak istemedi yatağından. Teknesine bakacak, ağları onaracak, balıkları pazara götüreceği ve gözünde büyüyen bir çok iş daha. Yine her zamanki hayaline daldı. Bahçesinde şöyle kocaman bir elma ağacı olsaydı, gölgesinde yatsaydı. Sulu elmaları dişleseydi. Her sabah her akşam her gün aynı hayal; bir elma ağacı olsaydı. Kalktı, bir süre oturdu. Özensiz yerleştirilmiş, kabaca yapılmış tahta masa tabure ve sedir. Birkaç raf. Sağa sola rasgele atılmış giysiler, ağlar, eşyalar, tezgahın üzerine yığılmış bulaşıklar... Bezgin adımlarla kapıya yöneldi. Tulumbadan su çekilecek, yıkanılacak. Her şey gözünde öyle büyüyordu ki.

Kapıyı açmasıyla her zaman gözünü kamaştıran güneşin bugün daha yumuşak vurduğunu fark etti. Anlam veremediği bir gölge... Oysa havada tek bir bulut bile yok. Bu neydi o zaman? Gözlerine inanamadı. Hayal miydi bu? Geri dönüp eve baktı, ayağını yere vurdu, gözlerini ovuşturdu. Hayal değildi. Ama adım atamıyordu. Sanki gövdesi tonlarca ağırlığındaydı. Durdu baktı baktı. Ne kadar zaman geçti, belki birkaç saniye belki birkaç saat...

İşte o elma ağacı! Ağır ağır ilerledi. Dökündü, kökladı, sarıldı. Törensi bir zaman akıp gitti. Nasıl ama nasıl olur? Akli almıyordu. Dün burada var mıydı kestiremiyordu. Sanki yıllardır orada duruyormuş gibi öylesine canlı, öylesine heybetli... Dalları meyveleri ta-

şıyamayıp kırılıverecekler sanki.İki dalıyla kulübeyi kucaklasa yerinden koparacaktı.Etrafında döndü dokundu,dokundu.Yakından baktı,uzaktan baktı.Ağaç sanki başının etrafında dönüyordu.Kendini bir sarhoşlukla yere bıraktı.Sirtını yasladı.Artık ona hiçbir şey olmazdı.Hiç bir şey ama hiçbir şey yıkamazdı artık onu."Bugün pazara gitmeyeceğim" diye düşündü önce,"bütün gün burada kalacağım" hayır hayır bütün kasabayı dolaşıp elma ağacımı anlatacağım" diye karar verdi ardından.İçi içine sığmıyordu.ağacın yanından ayrılmak istemiyordu ama onu herkese anlatmaktaki istiyordu.

"yarın burada kalırım,yarın pazar da yok üstelik.Ağlarımı burada onarırım, balığa da gece çıkarım" karar verebilmenin rahatlığı,coşkunun bir enerjeye dönüştü.Bir gözü hep elma ağacında tulumbadan su çekti,her zamankinden daha özenli yıkandı,kulübeye girip temiz bir şeyler aradı."Yarın buraları temizlemeliyim.Ben eskiden böyle miydim?Amma da dağıtmışım.Şuna bak temiz bir tabak kalmamış,ne giyeceğim ben şimdi? İnsan ağacını böyle pasaklı kıyafetlerle anlatmaz ki, hem kimse dinlemez."

Kendi kendine konuşarak giyindi. Balıkları zulasından çekip pazarın yolunu tuttu.Her ilerleyişinde dönüp tekrar baktı ağacına.İşte orda duruyordu.Tüm görkemiyile...Sanki uzaklardan ona el sallıyordu. Birden içine bir korku düştü.Geri dönmeyi düşündü ,ya döndüğünde onu yerinde bulamazsa!Güldü kendine; "Koskoca ağaç işte nereye gitsin?" diye geçirdi içinden. Kasaba hayli uzaktaydı ve bu yol hep gözünde büyüydü.Bu kez sabırsızlığıydı yolu uzatan.İlk evleri gördüğünde artık neredeyse koşuyordu.

Pazar yeri her zamanki gibi kalabalıktı.Nerdeyse herkesin birbirini tanıdığı, komşu köylerin doldurduğu pazar yerine vardığında nefesi kesildi.Tezgağını açtı.Köylülerin getirdiği ürünler kasabalının ürünleriyle bu pazarda takas ediliyordu. Eline para geçmesi neredeyse imkansızdı.

Herkesin ondaki canlılığı fark ettiği belliydi. Ya da ona herkes bambaşka,daha bir canlı görünüyordu.Komşu tezgahtaki sebze satan köylüyü gözüne kestirdi.Ne kadar zamandır yan yana dururlardı da doğru dürüst bir laf ettikleri yoktu.Aslında genelde pazardaki herkesle öyleydi.Belli belirsiz "Günaydın" dedi,gerisi gelmedi.Beklemeye koyuldu."Peynircinin oğlu gelir şimdi,en iyisi ona anlatmak.Şimdi ağacım ne de güzel görünüyordur.Güneş tepesine yükselmiştir" diye düşündü.Peynircinin on iki on üç yaşlarındaki oğlu belirdi.Balıkçılığa meraklı bu çocuk her zaman balıkçıyla sohbet etmeye can atardı."Vav ne çok balık tutmuşsun yine! neyle tuttun?nereden tuttun?"Balıkçı çocuğun hiç de konuşmak istemediği bir konuda bu kadar çok soru sormasına bozuldu."Boş ver sen bunları ne oldu biliyor musun?İnanamayacaksın ama bu sabah kalktığımda kapımın önünde kocaman bir elma ağacı vardı.Tamam saçma geliyor ama gerçek.İnan bana." Çocuk adamın yüzüne şaşkın şaşkın baktı.Düşündü."Ben sonra geleyim" dedi ve koşarak gitti.Arşama kadar kimseyle konuşmadı.Gün bitmek bilmedi.Çocuk da bir daha uğramadı.Hiç böyle yapmazdı.Çocuk daha önce evine

gelmişti.Birlikte balığa da çıkmışlardı. Hatta ondan başka Pek kimse gelmezdi ona.Çocuk ne düşündü acaba.Kafası karıştı,sonra yine ağacının hayaline daldı."Balık çok olunca değeri düşüyor," diye iç çekti.Tezgahta kalanları,pazardan aldıklarını topladı.Kalanları şarapçıya verdi.

İki şişe şarapla geri döndüğünde gün batmak üzereydi.Ağacın günün her zamanında böyle güzel görünmesine şaşırmış gibiydi.İlk defa bir elma kopardı.Ağaca yaslandı ilk lokmada ağzının içine yayılan tatla bütün dünyadan köptü."Harika,harika" diyordu her ısırıpta.İlk defa elma yiyordu sanki. Ağacın yapraklarının hissiyatıyla denizin çarparak,sürünerek oluşturduğu ahenk şimdi ona kendisi için bestelenmiş bir senfoni gibi geliyordu.Açlığını unuttu,Şarabı açtı.İçmeye başladı.

Hava soğumuştü. Denizden gelen sert bir rüzgarla iliklerine işleyen soğuğu hissetti. Aya baktı.gece yarısını çoktan geçmişti. Kulübesine götürdü ayakları onu.Yatağının içine gömüldü,uyudu.

Aradan aylar geçti. Ağacından kimseye bahsetmemeye karar vereli çok olmuştu.Ama nedense birkaç kişiye söylenen bir kaç söz herkesin ona "Bahçesinde elma ağacı bulan adam" demesine yol açmıştı.

Pazara gitmek,kimseyi görmek istemiyordu. Bir yaz sabahı bulduğu elma ağacı kışla birlikte iyice çıplak kalmış,yemiş vermez olmuştu. Olsun o yine onun ağacıydı. Bahar gelecek çiçekler açacak sonra ona o güzelim elmalarını sunacak.

Mevsimler birbirini kovaladı. Balıkçı çocuğun gözlerinde ağaca olan şaşkınlığı boşuna aradı. Sanki hep ordaymış gibi davranıyordu çocuk. Balıkçının dallarına tırmanmasına neden bu kadar içerlediğini anlayamıyordu. Neden sonra balıkçı ağacın meyvelerinin eskisi gibi olmadığını fark etti. Çoğu kurtlanıyor,eskisi gibi pırl pırl görünmüyorlardı. Üstelik eski heybetini gün geçtikçe kaybetmesine cilizlaşmasına üzülüyordu. "Söyle benim güzelim niye böyle yapıyorsun bana? Neden sararıp soldun? Bal gibi meyvelerini niye esirgiyorsun benden?"Balıkçı her gün soruyordu elma ağacına:"Neden?"Ama nafile...Ağaç için için eriyordu sanki. Üzerine arbabalar gibi karıncalar,böcekler üşüşmüştü. Gövdesi delik delik olmuştu. Balıkçı artık pazara bile gitmez oldu. Gece gündüz ağacın dibinden ayrılmıyordu. Sanki ağacı bir anda yıkılıp tuzla buz olacak gibi zayıf düşmüştü. Hasta yatağının başını ümitsizce bekler gibi hiç ayrılmadı ağacın dibinden.

Bir sabah çocuk uzun süre haber alamamanın endişesiyle balıkçının kulübesine koşarak geldi. Balıkçı ağacın altında ağaca sıkı sıkı sarılmış kaskatı kesilmişti. Peynirci öğlunun arkasından yetişti. Balıkçı ölmüştü. Onu ağaçtan ayırmak neredeyse imkansızdı. Peynirci çocuğu kucakladı. Ağaca baktı. Eskiden çok güzel olduğu belliydi ama artık yapacak bir şey yoktu. "Bu ağaç mı?" diye sordu çocuğa. Çocuk ağlıyordu. Adam:"Yazık susuz kalmış zavallı. İlaçlamak lazımdı. O zaman bu böceklerde sarmazdı. Balıkçı da ölmezdi" dedi.

Çocuğun hiçkırıkları yaprakların hissiyatına,denizin dalgalarına karıştı. Kasabalıya haber vermek üzere birbirlerine sarılarak oradan uzaklaşıp gittiler.

SAVAŞIN ÇOCUKLARI

Çok yakından gelen bir ses Siren sesleriydi onu uyandıran. Büyük uğultuyu duydu önce, sonra sokaklarda yarım kalan insan çığlıklarını...Ve ürkütücü bir sessizlik...Çocuk tekrar uykusuna döndü annesinin kucağında ... büyük bir patlama daha ve tekrar siren sesleri...Zeytin gözlü çocuk korku ile bakıyordu etrafına...Artık annesi yoktu yanında. Evi, okulu, arkadaşları da yoktu artık...Silahlar ve silahları ellerinde tutanlar vardı sadece..

Top oynadığı saha, ailesi ile birlikte piknik yaptıkları göl ve oyun oynadığı park yasak alanlardı artık...Her sabah bisikletiyle gezdiği yollar tankların egemenliğindeydi.Babasıyla balık tuttuğu limana gemiler yanaşıyordu; ama hayat dolu balıkçı tekneleri değildi bunlar. Denizler de savaşın olmuştu.Balıkçıların denize açılması ve balıkların oynaşması yasaktı.

Tüm hayallerini yitiriyordu çocuk namluların karanlığında.Çocuk artık karanlıktan çıkmak istiyor...Bu sığınak, suskunlar evi olmamalı. Daha kaç çocuk ayrılacak yaşamdan, hiç tanımadan...Filistin'e, Bağdat'a bu kaçınıcı bombadır, kaçınıcı buluttur çöken insanlığın üstüne. Yetmedi mi zenginleşmesine ölüm tüccarlarının bunca bomba, bunca dökülen kan ...?

Bilirim, yağmur yağdığında bizim buraların toprağı ıslanmaz ve bir damla su içemezsin yapraktan. Bizim buralarda kıvılcak çalmaz hiçbir zaman gökyüzü...Şafak sökümü tek bir kuş cıvıltısı duyulmaz...Tek duyduğumuz şey tankların yaklaşan uğultusu ve insan çığlıklarıdır.

Umutsuzluğa cevap bir kitap

Mavi Atlasa Kızıl Şeritler Çektik

“Mavi Atlasa Kızıl Şeritler Çekenlerin” belki ilk sözleridir bu kitap... Belki de yaşama bırakmaya çalıştıkları izleri... Zindanlarda büyütülen, ama zindanlara sığmayan bir seveda vardır şiirlerde ve her satır “sapına kadar namusludur” Kavgadan sapılmaz, dosta sıcak bir bakışla bakan gözler, düşmana göz kırpmaz hiçbir dizede”

19 Aralık katliamları henüz insanlık belleğinde çok taze. İnsanlık tarihinin, bilimin, sanatın ve insanı insan yapan her varlığın belleği oldu kitaplar. 19 Aralık Neron'un çılgın kahkahalarıyla İskenderiye kütüphanesini yakmasıyla aynı tarihi özellikleri taşıyor. 19 Aralık'la pek çok insan hayatını kaybetti ya da sakat kaldı. Binlerce devrimci tutsak, onlarca cezaevine aynı yapılan operasyonlarla hücrelere kapatıldı. Ancak sessizce silinip giden birikimden çoğumuzun haberi olmadı.

Mavi Atlasa Kızıl Şeritler Çektik şiir kitabı bu katliamdan sadece birkaç hafta önce dışarı çıktı. Cezaevindeki devrimci tutsakların kendi şiirlerinden derledikleri özel bir çalışma... Kitabı elinize aldığımızda onun gibi binlercesinin yakıldığını, binlerce anı, araştırma ve çalışmanın kül olduğunu düşünmeyi ihmal etmeyin.

“Yaşama bağlılığın, yaşamın anlamını yeniden ve yeniden yaratma çabasının ortaya çıkardığı birer üründür her şiir. Renklerin harman olduğu bir duygu denizinde bütün renkler umudu doğurur bu kitapta. Oysa zindan umudun bitirilmek istendiği yerdir. Ve bu kitap zindanda doğmuştur. İşte bu yüzden umudun yenilmez sesinin kavgaya çağırısı, Mavi Atlasa Kızıl Şeritler Çekenlerin umutsuzluğa cevabıdır bu kitap.”

Bir Kavgadır Yaşamak İnsanlık kitaplığına kendi öyküsünü katan bir kitap...

*İnsanlığa
doğaya
özgürlüğe
üretin sevdanızı
gıdalaşın yüreğinizi şiirle
müzikle
girin denizin içlerine
serüvenin dışında kalmadan*

*yaratın serüveninizi
unutmayın, herkesin bir hikayesi vardır
katın sizde öykünüzü insanlık kitaplığına*

*yeni sevda doğumlarında
çiçek bebeklerimiz
beslensin ürettiklerimizle*

Rasim OKTAR

“Biz yaşamı, sevdayı, özgürlüğü çok sevmekteyiz. Prangalı yaşamayı kabul etmedik, sorguladık her şeyi, irdeledik ve tüm haksızlıklara karşı büyüdük. Acıları yaşadıkça, acıları yaşayacaksa daha da ve o acılar size de ulaşacaksa, bu teslim olmaz, uslanmaz bilincimiz, inancımız ve sosyalizm için kavgamızdandır.

Bu çağ ve bu süreçte biz böyle biçimlendik. Kişiliğimiz, kişiliğim bu coğrafyanın tüm gerçekliğinde ille de inat sosyalizmde biçimlendi. Ve onca insandan ayrı yanımız uzlaşmasız, tavizsiz, ille de savaşarak kurtuluşun varlığına inandık.

Ve durum ve biz böyle olunca da, en acı ve en zor bedelleri yaşamak bize onur olmakta. Sizi komünist bilincimin ve yüreğimin inatçı güzelliğiyle sevmekteyim. En onurlusu yaşamak denen serüvende inandıklarınca yaşamak ve sürece tabi değil, süreci değiştirmek için savaşmak.”

EMEK KİTAP DİZİSİ

50
YAZ '05
ÖNSÖZ

Karl MARX

197 Yaşında

“Onun adı ve öğrettikleri, insanlar yeryüzünde var oldukça yaşayacak. Onun dehası bir güneş gibi bütün halklar üzerine ışık saçacak ve yeryüzünde hiçbir şey bunu engelleyemeyecek”

Lessner

PROLETARYAYA ADANMIŞ BİR YAŞAM

5 Mayıs 1818'de bugün kendi ismiyle anılan Trier kentinde doğdu. Gençlik dönemi proletaryanın ilk toplumsal çıkış dönemine denk gelir. Zeki ve yürekli genç Marx, hukuk öğrenimiyle sınırlı kalmayıp bilime, ekonomi politiğe, felsefe ve tarihe ilgi duymaya başladı. 1843 yılında Engels'le Paris'te tanıştıktan sonra bu alanlardaki çalışmalarını ilerletti. Yaşamlarının sonuna kadar birbirlerinden hiç ayrılmayan silah ve kalem yoldaşları, işe felsefeden başladılar. Çünkü; “felsefeciler şimdiye kadar dünyayı yorumlamışlardı, oysa sorun onu değiştirmekti.” Cılız ve baş aşağı duran diyalektiği ve materyalizmi ayakları üzerine dikip insanlık tarihinde yepyeni bir evre açtılar.

Dönemin en ciddi alanlarından biri de tarihti. Marx, tarihin özünü anladı. “Şimdiye kadarki tarih, sınıf savaşmaları tarihi” idi. Bu büyük deha, ekonomi-politiği inceleyerek tarih ve sistemle ilgili son noktayı koydu. Sınıf savaşmaları tarihi, sınıflı toplumdan sınıfsız topluma, komünizme doğru ilerliyordu. Kapitalizm son sınıflı toplumdu. Egemen sınıf artı-değer sömürüsü yapıyordu. Kapitalizme son verecek ve toplumu komünizme taşıyacak devrimin öncüsü olacak yegane sınıf proletaryaydı.

Bu düşünceler mücadelenin içinde şekilleniyordu. Onun için Marx kısa sürede uluslararası proletarya hareketinin başında buldu kendisini. Avrupa'nın birçok ülkesi onun yeriydi artık. Sevdiği bir sözle; “Nerede özgürlük yoksa orada o vardı” Bu yüzden çok acılar

çaktı. Hayatını adadığı proletaryanın devrim davası sırasında, ekonomik sıkıntılar, dostlarının, sevdiklerinin kaybı ardı ardına geliyordu. Yaşamında çok önemli bir yere koyduğu "Kapital" adlı eserinin çalışması sırasında küçük oğlunun ölümüne rağmen ayakta durmayı başardı, eserini tamamladı. Acının ve geride bıraktıklarının boynunu bükmesine izin vermeden geniş ve içi ışık dolu alnını yukarıda tutup ileri, daima ileriye bakıyordu... ve ilerliyordu.

Komünist Enternasyonalin kurucusu ve önderi Marx, işçi sınıfının hep önünde oldu. "işçi sınıfının kurtuluşu kendi eseri olacak"tı. Eserleri proleter harekete yön veriyordu. Çeşitli akımlar tarafından enerjisi heba edilen proletarya, komünist manifesto ile geleceğe uzanan bir dünya oldu. Marx işçilerin, yoksulların devrim mücadelesi için her şeyi yaptı. Onların gönlünde taht kurdu. Fakat, aynı oranda düşman sınıfın öfkesini de kazandı. Sürgünlerde geçen yaşamı, İngiltere'de son buldu.

Proletaryanın öncüsü, bilimsel sosyalizmin kuramcısı Karl Marx, doğduğu gibi bir bahar ayında 14 Mart 1883'de Londra'da öldü. Ölümü işçilerin üzerinde derin izler bıraktı. Ama kuramlarının ve pratiğinin asıl gücü sonraları ortaya çıktı. Sosyalizm birçok ülkede başarıya ulaştı.

Ve bu gün, Marksizm, insanlık tarihinde hiç olmadığı kadar güncel hale gelmiş durumda. Adında cisimleşen proleter ideoloji ve bilimsel kavrayış, insanlığı yeni evrede başarıya ulaştıracak.

Bu yüzdendir ki, onun adı hepimizin geleceğidir.

*Düşünürler,
gerçek ve özgürlük için
savaşanlar, insanlığa düşünceler
amaçlar, idealler ve başarılar-
dan oluşan zengin bir miras
bırakmışlar. Bende çağımızda
bu insanlardan biri olmak istiy-
orum. Yaşama hakkı, sadece ve
sadece insanlar için yaptık-
larımızla ödenir. Yükseliş,
birinin herkes için yaptıklarıyla
sürüyor. İnsan bir hayvan
değil ki, domuzun ateşte ısındığı
gibi bir Alman esnafı olup
altının parıltısıyla ısınsın.*

Azgın dalgaların
düşmanlığından çok
cahil kaptanların
çaresiz korkuları
ve en kritik anda
yanlış dümen kırmaları
tehdit etmiştir yolculukları.
Denize açılalı
bu kaçınıcı
karaya oturmuş gemi,
yanından geçip de gittiğimiz?
Söyle bize deniz feneri
parladığın yüz elli yıldan beri
kimler seni izlemiyip de
karada yürütmeye kalkar gemileri?
Oysa bilgeliklerinle doludur
Bizim kaptanımızın seyir defteri.

Sibel Sürücü

Sosyalizm,

Yani Şu demek ki dayı kızı,

Sosyalizm,

Senin anlayacağın yani,

El kapısının yokluğu değil
de

İmkansızlığı.

Sosyalizm

Devirmek dağları el
birliğiyle

Ama elimizin öz biçimini,

Öz sıcaklığını yitirmeden.

Sevgilimizin bizden ne Őan

ne para,

Vefadan başka bir Şey beklemeyiŐi...

Sosyalizm,

Yani yurttaŐ ödevi sayılması bahtiyarlığın,

Yahut mesela,

-bu seni ilgilendirmez-

esefsiz,

güvenle,

emniyetle,

gölgeli bir bahçeye girer gibi

girebilmek usulcacık ihtiyarlığa,

ve hepsinden önemlisi

çocukların, ama bütün çocukların,

kırmızı elmalar gibi gülüŐü...

Nazım Hikmet RAN

Sevinç işçileri buluşuyor!

Tiyatronun ,müziğin,yazının,resimin Sanatın,kültürün ve bilimin İnsanı,toplumları değiştirici gücüne inananlar...

Deneyimlerimizi paylaşmak,üretmek ve yarınlarımıza ışık tutmak için buluşuyoruz.

Tiyatro İşçileri

2.EKİM.2005

Pazar Saat:10.00-18.00

Kapsam:

Atölye ve oyunculuk çalışmaları deneyimleri

Drama söyleşileri

Yazın ve Dramaturji deneyimleri

Müzik İşçileri

9.EKİM.2005 Pazar

Saat:10.00-18.00

Kapsam: Müzik üzerine söyleşi

Canlı müzik paylaşımları

Fotoğraf İşçileri

23.EKİM.2005 Pazar Saat:10.00-18.00

Kapsam:Özgün fotoğrafların sunulması ve tartışma

YER:Ayışığı Sanat Merkezi İstiklal Cad. Rumeli Han 88/10 Kat:6 Beyoğlu-TAKSİM

TEL:(0212) 292 13 48

Öykü ve Şiir İşçileri

16.EKİM.2005 Pazar Saat:10.00-18.00

Kapsam: Özgün şiir ve öykülerin sunulması ve tartışma.

55. YAZ

ÖZSÖZ

Savaşım Müziği

Grup Emeğe Ezgi

Kral Midas dokunduğu her şeyi altına çevirmişti. Kapitalizmde dokunduğu her şeyi metaya çevirdi. İyiden, güzelden, emekten yana olan ne varsa, içini boşaltıp bir toz bulutu haline getirmeye çalıştı. İnsanın toplumsal gerçeklere ve kendisine git-tikçe artan bir yabancılaşma duymasını ve yozlaş-mayı zorunlu kılıyordu. Ya da kılmaya çalışıyor.

Bu yozlaşma ve yabancılaşma içinde sanat bir meta, sanatçı da bir meta üreticisi oldu. Sanatı bir yarışma, bir rekabet yasasına uymak zorunda bıraktı emperyalist kapitalist sistem...

Günümüzde sözüm ona adına sanat ya da sanatçı ya da sanatçı denilen “şeyler” toplamı “özgür” sanat, “özgür” sanatçı kavramları üzerinde yeniden düşünmemize neden oldu. Kapitalizmin sanatta yarattığı saçmalıklar ve yalnızlıklar dizisi bir sorgulamaya gitmeye nedenimizdir.

“Yarı kurgu, yarı ticaret oldu sanat”

Sınıfın, çağın ortak yaşantılarını-sorunlarını, önemli olay ve düşüncelerini yansıtmak gerekiyordu. Yaşadığımız kentin, sınıfın, ulusun insanlarına bir kişilik ya da yaşama bilinci aşlamak istiyordu. Birçok yerinde insanlar yaşadıkları acıları, ezilmişlikleri, baskıyı, sömürüyü, kötü çalışma koşullarını, ayrımcılığı savaşım-larının önemli bir parçası saymışlar; özlemle-rini, acılarını aktarmakta müziği önemli bir araç olarak görmüşlerdir.

Savaşım müzikleri dünyanın her yerinden yükselmektedir...

Savaşım müziği güçlü ve etkileyicidir ve en önemli eylemlerden birisidir. Müzik, toplumsal ve siyasal savaşım-larda önemli bir yere sahip, gülcü-köklü kültürel bir kaynaktır. Değil-se müzik bu denli sansüre uğramaz, ezilenle-

rin yanında olan devrimci sanatçılar bu denli gözaltı, baskı ve işkencelere maruz kalmaz, senelerce hapis yatmazlardı. Devrimci müzik, savaşım müziği aykırıdır. Toplumun örülerinden, acılarından, gözyaşlarından, sevinçlerinden oluşur... Savaşım müziği yozlaşmaya, çirkinliğe, kirliliğe karşı çıkar...

Devrimci müzik halkındır!

Halkın yanındadır... Halkların ezilmişliği kadar gerçek savaşımını kadar kararlı ve güçlüdür.

Müziğin mesaj iletmekten farklı işlevleri de vardır. Notası, tınısı, ritmi, seslendireni bir bütündür. Savaşım müziğini oluşturan aynı zamanda sanatçının ya da grubun politik ideolojisini de yansıtmalıdır. Müziği seslendiren kişi ya da kişiler, dinleyenleri aynı zamanda eyleme geçirebilir ve onları hareketlendirebilir. Devrimci müziğin ödevi sınıf çatışmasına dayanan kapitalist düzenin insanlarını belirsiz ve yabancılaşmanın verdiği kaygılardan, güvensiz bir yaşama düzeninin korkularından kurtarmaktır. Bireysel-toplumsala, kişisel-evrensele dönüştürmektir. Yani, insanının yapabilirliğini arttırmada öznelliğini desteklemede bir motivasyon aracıdır savaşım müziği.

Genç Ekin Sanat Merkezi yöneticilerinden 2001 yılında Haziran sıcağında ölümsüzleşen ölüm orucu savaşçısı Aysun Bozdoğan'la adımını attı müziğe... Amacımız Aysun Bozdoğan'ın yükümlülük üstlenmek ve dünya halklarının dilini, acılarını, ezilmişliklerini ve dışlanmışlıklarını diğer dünya halklarıyla paylaşmak...

Sonunda birlikte çoğalmak, birlikte üretmek için...

Çalışmalarımıza Ekim 2005 tarihinde başladık. Çok kısa bir sürede hazırlanarak 17 Ekim 2004'te Ayışığı Sanat Merkezinin düzenlediği Küba Dostluk gününde merhaba dedik sözlere... Ve çok uzun bir yolun ilk Aileriyle Dayanışma gününde İzmir halkıyla buluştuk. Ve yine Küba Devriminin 46. yılı dolayısıyla İzmir Ayışığı Sanat Merkezinin düzenlediği gecede (9Ocak2005) bir kez daha katlandı sevincimiz... Bir kez daha çoğaldık.... 9 Şubat 2005 günü bütün baskılara ve saldırılara rağmen grevlerini, çevik bir iradeyle sürdürmeye devam eden Lider Kargo işçilerinin ziyaretindeydik. 5 Mart 2005 günü Genç Yoldaş dergisi okurlarının düzenlediği 13 Mart 1982'de idam edilen üç öncü komünist işçinin de anmasının yapıldığı gece buluştuk.

Ardında 11 Mart 2005 günü Gazi Halk Platformunun düzenlediği Gazi Ayaklanmasının yıldönümünde, yiğit Gazi halkıyla Gazi ayaklanmasında ölümsüzleşen devrim sa-

vaşçılarını unutmayan ve unutturmayacak olan Gazi Halklarıyla buluşmak için sokak konserindeydik. Amacımız doğru hareketlendirmeyi sağlayabilmektir. Yani, devrime hizmet etmektir.

Emektir asıl sorunumuz... Ezgilerimizi anlamlandırmak için "Emeğe Ezgi" dedik.

Yaptığımız ve yapmak istediğimiz müzik salt bize ait, szalt grup elemanlarına ait bir üretim değil kolektifin bir ürünüdür.

Daha yolun çok başındayız...

Devrime sevdalı yüreklerimiz ve aydınlık düşlerimizle çıktık yola...

Bu yolda, bizlere can katan dostlara merhaba...

Yürekleri ellerinde yürüyenleri, notalarımızla buluşmaya ve insanlığın çığığını yükseletmeye çağırıyoruz...

Birlikte üretmek için bekliyoruz sizleri...

Gelin; Emegimizi ezgiyle-ezgilerimizi emekle yoğurdum.

DOSYA

Üçüncü Paylaşım Savaşı

Bir Alman subayı Picasso'ya sorar; *"Bu resmi siz mi yaptınız?"*
Picasso yanıt verir; *"Hayır ben değil siz yaptınız!.."*

3. Paylaşım Savaşı başladı, diyebilir miyiz?

Evet ABD emperyalizmi 3. Paylaşım Savaşını kendi yönünden başlatmıştır ve bu yolda hızla ilerlemektedir.

Önce Afganistan, sonra Irak, şimdi de sıranın kime olduğu bilinmiyor. Suriye mi, Irak mı, Sosyalist Kore mi ya da başka bir ülke mi... ABD emperyalizminin saldırganlığının neden olduğu soru ve düşünceler bu yönde. Bir yandan ABD emperyalizmi, öte yandan şimdilik güçsüz de olsa, ona karşı bir "eksen" oluşturmaya çalışan Fransa-Almanya ekseni etrafında bir araya gelen devletlere karşı Fransa-Almanya ekseni etrafında başka devletlerin bir araya gelip kutuplaşmaları akıllara 1. ve 2. emperyalist paylaşım savaşları öncesindeki saflaşmayı getiriyor. Irak savaşı, emperyalistler arası çelişkilerin olgunlaştığını, saflaşmaların hızlandığını büyük bir netlikle ortaya koydu.

Öyleyse, 3. Paylaşım Savaşı başladı, diyebilir miyiz? Şayet bir dünya savaşının başlangıcından dar anlamda söz edecek, yani karşıt tarafların birbirlerine bütün askeri güçleriyle saldırmaya başladı anlamında söz edeceksek bu soruya "evet" yanıtı veremeyiz. Fakat, savaşa geniş anlamıyla, yani uzun bir sürecin ilk adımlarının atılıp atılmadığı yönüyle ve özellikle de ABD emperyalizmi açısından bakacak olursak, o zaman yanıtımız tereddütsüz "evet" olacaktır. ABD emperyalizmi 3. Paylaşım Savaşını kendi yönünden başlatmıştır ve bu yolda hızla ilerlemektedir.

Bu durumda haklı olarak şu sorular sorulabilir: Birincisi, ABD emperyalizmi bu savaşı ne zaman başlatmıştır? İkincisi, bu emperyalist güç bu savaşı kiminle, kime karşı yapıyor?

Her iki soruya yanıt vermeden önce şu noktanın altını çizmek gerek: ABD emperyalizmi uzun süredir bu savaşın hazırlığını yapıyor. Hazırlıklar, askeri, teknolojik, diplomatik, ekonomik, politik ve daha pek çok yönden yapılmıştır. Zeka düzeyiyle dünyanın alay konusu olan W. Bush'un hile, entrika, şantaj ve tehditlerle "Başkan" yapılması da bu hazırlıklar kapsamındaydı. Bu adam ve ekibinin şimdi ABD'yi yönetiyor olmaları bu hazırlığın sonucudur. Savaşın nedeni ise çok daha derinlerdedir. ABD emperyalizmini böyle bir savaşa sürükleyen şey, emperyalizmin bütün bir tarihsel gelişmesidir.

Genel olarak emperyalizm, özel olarak ABD emperyalizmi kapitalizmin bütün bir tarihsel gelişmesi, çelişkileri, hareket yasaları sonucu, sıçramalı çöküş sürecine girmişlerdir. ABD emperyalizmi, bu çöküş sürecini durdurmak, elinden kaçan dünyayı tekrar avuçlarının içine almak, rakip emperyalist güçleri tekrar denetimine sokmak için böyle bir savaşın hazırlıklarına girişmiştir. ABD emperyalizmi, dünyayı kaybetme sürecine girdikten sonra, dünyayı yeniden egemenliğine almak için "Yeni Dünya Düzeni" adını verdiği kendi egemenliğini herkese dayattı. Ancak, "Yeni Dünya Düzeni" dediği şey, içine girdiği çöküşü durdurmaya yetmeyince bu defa askeri gücünü tamamen kullanmaya karar verdi ve hazırlıklara girişti.

Uzun sürece yayılmış hazırlıkların başlangıcı için bir tarih vermek hem mümkün değil, hem de gerekli değil. Fakat, ABD'nin kendi yönünden bu savaşı ne zaman başlattığına dair bir tarih ve olay belirtmek gerekirse, 11 Eylül 2001 tarihini ve bu günü tarihe geçiren olayı söyleyebiliriz. Dünya egemenliğini yeniden ele geçirmek için askeri gücünü kullanmaya karar veren ABD emperyalizmi, 11 Eylül provokasyonunun bizzat kendi eliyle tezgahlamıştır. 11 Eylül'ün ABD emperyalizmi eliyle tezgahlandığından kuşku yoktur. O, bu provokasyonla, bir dünya savaşını başlatmak için gerekli zemini yakalayacağını hesaplamıştır. Bu nedenle, bu olay, bu sürecin başlangıcını oluşturdu. Nitekim Bush, "ikiz

kuleler" in dumanı henüz tütüyorken, "bu savaş uzun süreli olacaktır" diyerek hem savaşın başlangıcını, hem de içeriğini ilan etmiş oldu. Evet, bu bir savaştı ve uzun süreli olacaktı. Ortada savaşan hiçbir güç yokken, zeka yoksunu Bush'un bir savaştan, hem de uzun sürecek bir savaştan söz etmesi yeterince anlamlı ve açıklayıcı değil miydi?

Aynı adam, 11 Eylül sonrası konuşmalarında, "bizden yana olmayan bizim karşıımızdadır" sözleriyle ABD'nin dünyaya boyun eğdirme politikasını açıkça ortaya koymuştur. "Bizden yana olmayan bizim karşıımızdadır" anlayışıyla hedef alınan dar çevreler, gruplar ya da örgütler değildi yalnızca. Onlarla birlikte devletler de böyle bir saflaşmaya zorlanıyordu. Başka bir ifadeyle, ABD, dünya devletlerini ya kendinden yana ya da kendisinin karşısında olma ikilemiyle baş başa bırakıyordu. "ikiz kuleler" in tozu dumanı içinde o sıralar bu sözler üzerinde yeterince durulmadı. Fakat, sonraki

gelişmeler, ABD'nin o sözlerde ifadesini bulan nasıl bir süreci başlatmış olduğunu gösterdi. ABD, bu anlayışla, rakip emperyalist devletlere karşı bir meydan okuma içine girmiş oldu.

ABD emperyalizmi, kendi yönünden başlatmış olduğu 3. Paylaşım Savaşı'nı kime karşı, kiminle yapacaktır? Irak savaşı süreci bu konuda gerekli verileri vermiştir. Emperyalistler arası çelişkilerin hangi derinlikte olduğunu ortaya çıkaran bu savaş süreci bu konuda gerekli verileri vermiştir. Emperyalistler arası çelişkilerin hangi derinlikte olduğunu ortaya çıkaran bu savaş süreci aynı zamanda saflaşmanın taraflarını da ortaya koymuştur.

ABD'yle çatışma halindeki güçlerin başında AB emperyalistleri gelmektedir. Daha doğrusu, AB'nin başını çeken Fransa-Almanya ikilisi ABD'ye karşı bir güç odağı, bir savaş odağı oluşturma çabasındalar. AB'nin İngiltere, İspanya, İtalya gibi üyeleri ABD'nin yanında yer alarak, Almanya-Fransa ikilisi ise, Belçika, Avusturya gibi devletleri yanlarına alarak bir denge oluşturmaya çalışıyorlar. ABD yönetiminin etkili adamlarından Richard Perle'nin "Fransa, dünyada ve Avrupa'da ABD'nin nüfuzunu azaltmaya yönelik politikalar izliyor" şeklindeki sözleri hem çelişkilerin derinliğini, hem de Fransa'nın amaçlarını yeterince açıklıyor. Buna karşılık, Belçika Genel Kurmay eski Başkanı "NATO ABD'nin askeri malzeme ve silah satış genişesi" sözleriyle ABD'nin politikalarının farkında olduklarını ve buna karşı koyacaklarını ortaya koydu.

Almanya-Fransa ekseni etrafında bir araya gelen AB emperyalistleri ekonomik ve teknolojik olarak ABD'yle rekabet etmelerine karşın, askeri bakımdan ABD ile bir savaşı göze alacak durumda değiller. ABD, askeri bakımdan onlardan kat kat üstün ve ileri durumdadır. Bu

na karşılık, Almanya-Fransa ikilisi, Rusya'yı yanlarına alarak ve böylece onun askeri gücü ile ABD'ye dengelemeye çalışarak bugüne kadar izledikleri politikayı devam ettirmeye çalışıyorlar. Irak savaşı süreci bu tabloyu bütün çizgileriyle ortaya koymuştur. Söz konusu sürecin diplomasi trafiğini izleyenler, Almanya-Fransa ikilisinin Rusya'yı yanlarına çekme çabalarını; ABD'nin bundan duyduğu rahatsızlığı tüm açıklığıyla görebildiler. Aynı süreç, ABD'nin AB'ye boyun eğme isteğini ve buna uygun politikasını da açığa çıkardı.

ABD'yle askeri savaş bakımından karşılaşabilecek iki güçten biri Rusya, diğeri Çin'dir. Rusya, ABD ile girişeceği bir savaşın nükleer bir savaş olacağını biliyor ve böyle bir savaştan uzak durmaya çalışıyor. İki güç arasında ilişkilerin gerildiği her defasında, son anda Rusya'nın geri adım atmasının nedeni ve anlamı budur. Biz, Yugoslavya'nın parçalanması, Afganistan'ın işgali ve son olarak Irak savaşı sürecinde bu çekişmeye ve sonuçlarına tanık olarak Irak savaşı sürecinde bu çekişmeye ve sonuçlarına tanık olduk. Rusya, zaman zaman güç gösterileriyle ABD'nin saldırganlığını dizginlemeye çalışıyor. Fakat işlerin gerçek bir çatışmaya evrilir olduğu durumlarda Rusya, her defasında savaştan geri durmaya çalıştığını belli etmiştir.

Rusya'yla birlikte ABD'ye karşı koyabilecek bir diğer güç Çin'dir. Ne var ki, Çin'in tıpkı Rusya gibi, ABD ile bir dünya savaşına taraftar olmadığını görüyoruz. Belli ki Çin, böyle bir savaşta kendisi için herhangi bir yarar görmüyor.

ABD emperyalizmi, kendi yönünden bir dünya savaşını başlatmış olmakla birlikte, diğer emperyalist rakipleriyle, Rusya'yla, Çin'le girişeceği sıcak bir savaşın hazırlıklarını da sürdürüyor. Nükleer ve kimyasal, biyolojik silahları sınırlayan anlaşmalardan tek taraflı çekilmesinin nedeni budur. Ancak, şimdilik karşısında sıcak bir savaşa girecek güç bulamadığı için, sıcak bir savaştan elde edeceği sonuçları askeri tehdit yoluyla elde etmeye çalışmaktadır. Askeri tehditler, Fransa'yı da kapsayacak şekilde artmıştır.

Yine de askeri tehditlerle, bir savaştan elde edeceği sonuçları elde edemeyebilir. Böyle bir durumun ortaya çıkması halinde ABD emperyalizmi kelimenin tam anlamıyla bir dünya savaşı çıkarmanın koşullarını oluşturacaktır. Gerçekte, böyle bir olasılığa karşı hazırlıklarını da yapıyor. Sosyalist Kore Cumhuriyetine karşı sürdürdüğü saldırgan politika ve tavırlar bu hazırlığın bir parçasıdır. Sosyalist Kore'ye yapılacak bir saldırı Çin'e

sıçrayabilir ve böyle bir gelişme dünya savaşını ateşleyen bir kıvılcım rolü oynayabilir. ABD'nin Rusya'ya yönelik kışkırtmaları da benzer, hatta aynı rolü oynayabilir. Gürcistan'la, Azerbaycan'la, Batlık ülkeleriyle ve en önemlisi Çeçen çeteleleriyle kurduğu ilişkiler bu kapsamda değerlendirilmelidir. Çünkü, bu ilişkilerin Rusya'yı kuşatmak amaçlı olduğunu dünya alem biliyor. ABD bu kuşatma politikasıyla Rusya'yı savaşa çekebilir.

Bütün bunlar, gerçekleşmesi mümkün ihtimallerdir. Fakat, bunları bir yana bırakarak da şunu söyleyebiliriz: Şu anda gerçek olan şey, ABD'nin uzun süreli bir savaşı kendi yönünden başlatmış olduğudur. Önce Afganistan, sonra Irak, şimdi belki de Suriye ya da İran bu büyük planın küçük birer parçasıdır.

SAVAŞ 'IN EKONOMİ POLİTİĞİ

Kapitalizmin dünya ekonomik krizi, sermayenin büyük bir bölümüne sahip olan ABD ekonomisini temellerinden sarstı. Tarihin en büyük ekonomik durgunluğunu yaşayan ABD ekonomisi, bir dönem bağımlı kapitalist ülkelerin ilhakını sonuna kadar vardırma politikalarıyla, birikimleri kendi ekonomisine aktararak rahatlamaya çalışsa da, ekonomik çöküş süreci durdurulamadı. Ekonomik gücünü kaybeden ABD emperyalizmi çöküş içindedir. Hiçbir emperyalist ülkede ABD'nin yerini dolduracak ekonomik ve askeri güce sahip değildir. Yine de hegemonya arayışından asla vazgeçmeyen ABD emperyalizmi yeni bir silahlanma yarışı ile denetiminden çıkan dünyayı, yeniden denetimi altına almayı hedefliyor. 11 Eylül, işte tam da böylesi "hassas" bir dönemde gündeme geliyor.

11 Eylül, ABD'ye sarsılan ekonomisini ve buna bağlı olarak kaybetmeye başladığı hegemonyasını güçlendirmek için uygun zeminleri hazırlamıştır. 11 Eylül'ün yarattığı etkiyle, tüm dünyayı silahlanma yarışına çekerek, çatışma, gerginlik ve savaşın dünyanın her yanına yayarak, dünyanın ekonomik kaynaklarını denetimi ve sömürsü altına almak için atağa geçmiş durumdadır. Emperyalist-kapitalist sistemin dünya işçi ve emekçilerine yönelik "terörle mücadele" adı altında ilan ettiği savaştan çok önce, başlayan ezilen halkların ayaklanmaları ilk hedefidir.

Kapitalist dünya, her yerde yükselen toplumsal devrimleri ezmek ve sosyalizme geçiş sürecini durdurmak için tüm güçlerini bir araya getirerek emekçi sınıflara ve halklara karşı ortak bir savaşa girilmesinde hem fikir oldu ve toplumsal devrimlere karşı tarihindeki en kapsamlı saldırıya girişti. Bu amaç doğrultusunda 11 Eylül saldırısının hemen ardından ABD ile tam dayanışma içinde olduğu açıklandı ve stratejik önem atfedilen "anti-terör" ittifak kuruldu.

Emperyalist-kapitalist dünya yalnızca bu noktada birleşmiştir. Kendi aralarında ki ekonomik çıkar karşıtlıkları artık çatışma noktasına gelmiştir AB ve Japon emperyalistleri bir yandan ABD ile böylesine güçlü bir ittifak kurarken öte yandan ABD'nin bu süreçten faydalanarak kendi üzerlerinde zayıflayan konumunu yeniden güçlendirmesine izin vermemeye, aksine bu süreçten kendi konumlarını diğer emperyalist güçler aleyhine alabildiğine güçlendirerek çıkarmaya ve bu sayede ekonomik-siyasal-toplumsal çöküşlerini durdurmaya yönelik bir çaba içine girdiler.

Kapitalist dünyanın, devrimleri ve sosyalizme geçişi engellemek için ortak bir savaşa girmeleri, kendi aralarındaki rekabet ve çelişkinin yok olduğu anlamına gelmiyor. Rekabet ve çelişki kapitalizmin doğasında vardır. Bu çelişkinin derinliği ve alacağı biçimler, içinden geçilen tarihsel koşullara göre şekillenir. Bilindiği gibi, bundan önce rekabet ve çelişkiler emperyalist dünya savaşın biçiminde kendini gösterdiği gibi, 50 yıl boyunca sosyalist sistemin varlığı nedeniyle bir dünya savaşına dönüşmeden dolaylı bir mücadele biçiminde ve bu koşullara uygun bir derinlikte kendini gösterdi. Ama her halükarda varlığını korudu.

Günümüzde emperyalist ülkelerin yaşadığı ekonomik, siyasal ve toplumsal çö-

küş, daha fazla sömürü ve pazara ihtiyaç duymalarını gündeme getiriyor. Her emperyalist güç, bağımlı ülkelerdeki egemenlik alanını genişletmek istediği gibi, bizzat birbirlerinin iç pazarlarında dahi daha etkin olmak istiyorlar. Bu durum, aralarındaki Pazar kavgasının kızışmasına neden oluyor.

ABD tüm emperyalist dünyayı kendi ekonomik çıkarları doğrultusunda hizaya getirmek istiyor. Daha önce belirlenmiş olan ekonomik ve siyasal anlaşmalardan tek yanlı olarak çekiliyor. Bu tek yanlı tutum emperyalist dünyadan büyük tepkilerin gelmesine neden oluyor. ABD hegemonyasına izin vermeyeceklerini yüksek sesle ifade etmekten çekinmiyorlar. Söylediğimiz gibi tek

“kutsal ittifak” nedenleri dünya işçi ve emekçilerinin yükselen hareketini engellemek, yok etmektir.

11 Eylül’le başlayan sürecin devamı olan Irak Savaşı kendi aralarındaki çelişkilerin gözler önüne serilmesi için iyi bir ayna görevi görmektedir. ABD’nin Irak saldırısıyla hedefi Ortadoğu’nun, Orta Asya’nın petrolünü, doğalgaz kaynaklarını ve başka ülkelerin enerji kaynaklarını ele geçirmek ve denetlemektir. Bu hedeflerin ABD için üç temel sonucu olacaktır. Birincisi, tamamen ele geçip ve denetleyeceği petrol sayesinde zenginliğini devasa boyutlara çıkaracaktır. İkincisi, petrole bağımlı olan Avrupa ve Japonya, petrolün denetimi sayesinde ABD’nin egemenliğinde olacak ve böylece dünyadaki hegemonyasını devam ettirecektir. Üçüncüsü, İkinci Emperyalist Paylaşım Savaşından bu yana devam ettirdiği burjuva dünyasının liderliğini korumuş olacaktır.

Yalnızca petrol kaynakları değil, dünyada, sanayide kullanılan tüm önemli madenler iyice tükenmekte. Bilimsel araştırmalar, bu kaynakların nasıl hızla tükenmekte olduğunu kesin olarak açıklamıştır. Sanayi hammadde kaynakları tükendikçe, azalan bu kaynaklar üzerinde emperyalist kapışma da şiddetleniyor. Her emperyalist güç, azalan dünya kaynaklarının geriye kalanını bir an evvel kendi denetimine almak istiyor. Emperyalist güçler, yalnızca bu nedenle bile, yani bu kaynakları göstererek, ülkeleri işgal edebilirler. Tabi ki, emperyalistler için doğal kaynakların insanlığın yararına kullanılması önemli değil. Zaten tüm doğal kaynakları hızla tüketen, emperyalist-kapitalist sistemdir. Emperyalistler için önemli olan, doğal kaynakların, zenginlik unsurları olmasıdır. Dolayısıyla, emperyalistlerin tamamen denetlemek istedikleri şey zenginlik öğeleridir.

Afganistan işgalinin olduğu gibi, Irak ve başka ülkelerin emperyalistlerce işgalinin ve savaşların olmasının bir nedeni de emperyalist silah tekellerinin, silah satarak zenginleşmesidir. Daha doğrusu, zaten bir maddi zenginlik olarak üretilmiş olan silahların savaş yoluyla tüketilmesidir. Bu neden, emperyalistlerin çıkardığı savaşlar için ileri sürülen en temel nedenlerden biridir. Silah sanayisinin devam etmesi, silah sanayi alanındaki sermayenin büyümesi için silahların tüketilmesi zorunlu-

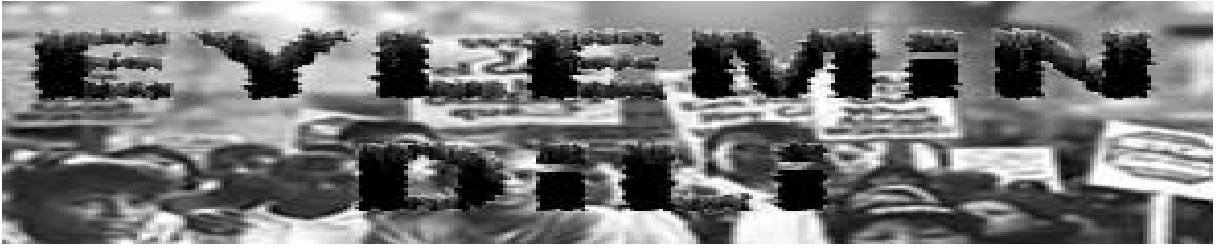
dur. Bunun için savaşlar çıkartılır, ülkeler işgal edilir. Savaş, meta üretiminin, sermayenin büyümesinin kopmaz bir parçasıdır. Silah sanayi yalnızca dış ülkelere silah satmakla kalmaz. Silah tekellerinin en iyi siparişçisi emperyalist devletlerdir. Silah tekelleri, "kendi" devletlerine silah satarak çok büyük karlar elde ederler. Bu nedenle silah tekelleri, devletlerini sürekli silahlanmaya teşvik eder. Bu amaçla silahlanması için politikalar geliştirirler. Tabii, emperyalist silah tekelleri mali sermayeden ayrı değildir. Mali sermaye, tüm üretim dallarını ele geçirdiği gibi, silah sanayini de ele geçirmiştir. Savaşlar, silahlanma, işgaller, mali sermayenin bir yöneldir, eğilimidir, politikasıdır.

Ne var ki, tarihsel gelişmenin yasaları, onların istek ve taleplerinin tersi yönde ilerliyor. Tarihin burjuva biçimi çöküş aşamasındadır ve bu nedenle kendi karşıtı olan yeninin her alanda önünü zor yöntemleriyle kesmek istemektedir. Ama tarihsel gelişmenin yasaları eskinin çöküşünü hızlandırmakta, yeninin önünü açmaktadır. Seattle'dan Cenova'ya yükselen başka bir dünya arayışı, sermayenin her anlamda egemen konumunu sarsmıştır. Marks'ın Komünist Manifesto'da ortaya koyduğu gibi; "toplumu devrimcileştiren düşüncelerden söz edildiğinde, eski toplumun içerisinde yeni toplum öğelerinin yaratılmış olduğundan ve eski düşüncelerdeki çözümlenen, eski yaşam koşullarındaki çözümlenmeyle atbaşı gittiğinden başka bir şey ifade edilmiş olmaz". Bu anlamda insanlığın yaşam koşullarını kapitalizmin bakış açısından farklı bir biçimde ele alışı, her anlamda devrimci düşüncenin öne çıkışı, kapitalist sistemin çöküş dinamiğinin bir sonucudur.

Ekonomik küreselleşmenin dizginlenebileceğini söylemek, sermayenin tarihsel eğilimi olan yoğunlaşma ve merkezileşme yönünde ki hareketinin zorunlu yasalarını yoksaymak demektir. Sorun üretimin çok küçük bir azınlık tarafından özel mülk edinilmesi arasındaki çelişkiyi ortadan kaldırmaktır. Her zamankinden daha uygundur koşullar.

Kapitalizm altında insanlık gelişmesinin sonuna gelmiştir. Artık yıkım üreten, kendi tarihsel zorunluluğunu tamamlamış bir toplumsal düzenin son saatinde olduğumuz anlaşılacak zorunda. Zaten bu gerçekliğin yarattığı bilincin sonucu değil mi, başka bir dünya arayışı ve bunun mümkün olduğu... Öyleyse sorun kapitalizmin dizginlenmesi, insanileştirilmesi değil, sokaktaki insanın ortaya koyduğu gibi kapitalizme son verilmesidir.

Eylem içinde insanların tüm davranışları, tavırları, attıkları sloganlar onların hangi özlem ve hedeflere yöneldiklerini ortaya koyarak bilinç durumunu yansıtır. Hiçbir eylem biçimi kendiliğinden gelişmez, nesnel koşulların bir sonucu olarak ortaya çıkar. Kitlenin bulunduğu bilinç düzeyinin gerisinde veya çok ilerisinde olamaz. Bir dönem kitleleri yasal miting alanlarına getiremezken, başka bir dönem taşlı, sopalı, molotoflu kavgalarda bulabiliyor, bir dönem polis ablukasını yaramayan kitle, başka bir dönem hiçbir engel tanımadan ablukanın üzerine yürüyebiliyor, polis saldırısına karşı durmayı göze alamayıp kaçan kitleler bir dönem sonra saldırıya kendisi geçebiliyor, bir dönem politik iktidar hedefli genel grevlerde, ayaklanmalarda kendini ortaya koyuyor.

Sokağa eyleme çıkmış olan kitlenin davranışları, attığı sloganlar, eylemin niteliği onu sokağa, eyleme çıkaran nedenlerin kitle açısından ne kadar yaşamsal olduğu ile ilgilidir.

"Toplumsal kriz uç noktaya ulaştığında, sadece bu anlarda oluşan atmosfer, kişilerin olaylara tepki gösterme tarzlarını belirleyen faktör haline gelir. Çünkü; fiziksel bir varlığı olmamakla birlikte, bu atmosfer asla soyut ya da belirsiz değildir. İnsanlar onu hissederler ve bu hissettikleri şey eylemlerinin zeminini oluşturur." (İspanya'nın Kanı syf.17)

Burardan da anlaşıldığı gibi hiçbir eylem biçimi ve slogan kendiliğinden ortaya çıkmaz, onu oluşturan toplumsal ekonomik koşulların bir sonucudur. Bir dönem barışçıl sloganlarla alanları dolduran insanlar, başka bir dönem kendini sokak çatışmalarında ve ayaklanmalarda ortaya koyabiliyor. Bu dönemler arasındaki farklılık nedir? 1- taleplerin yaşamsal nitelik kazanması; 2- kitledeki bilinç sıçraması; 3- yaşamını ve dünyayı değiştirme özlemi ve isteği. Eylemlere katılmış milyonları anlayabilmek, onları dünyayı değiştirme eyleminde doğru yönlendirmek için; eylemin dilini iyi anlamamız gerekir.

"... Marksizm hareketin geliştiği, kitlelerin bilincinin ilerlediği, ekonomik ve politik bunalımların şiddetlendiği ölçüde daha çeşitli yeni yöntemlerini doğuran kitle mücadelesinin dikkatle ele alınmasını ister" (Partizan Savaşı)

İnsanın kendini anlatabilme, karşısındaki diğer insanla diyalog kurma isteğinden ortaya çıkmış olan dil, eylemde sloganlarla kitlenin kendini ifade aracı olmuştur. Bir kişinin değil kitlenin dilidir sloganlar. Bir dilbilimci titizliğiyle ve özeniyle eylemin dili aracılığıyla kitlelerin nasıl düşündüğünü, hangi istek ve özlemleri barındırdığını ve gelecek ile ilgili yönelimini ortaya çıkarabilir ve daha ileriye taşıyabiliriz.

Tüm dünyada gelişen eylemler, milyonların sokağa çıkması, aynı hedef ve sloganlarla, aynı kararlılıkta, dünyanın her yanında eyleme başlaması ve aynı zamanda dünyanın bir çok ülkesinde insanların emperyalist merkezlerde enternasyonal dayanışma içinde bir araya gelmesinin nedeni nedir? Dünya halkları eylemlerde ortaya koyduğu hedef ve sloganlarla bizlere neyi anlatıyor? Eylemin dili bize hangi gerçekliği gösteriyor?

Sermayenin merkezi niteliği, sermayeye karşı gelişen tüm hareketleri etkiliyor, merkezileştiriyor. Dünyanın neresinde olursa olsun proletarya ve emekçi sınıflar aynı talep ve özlmlerle sokağa çıkıyor. Anti-kapitalist, anti emperyalist, savaş karşıtı nitelik yaşam tarafından kitlelere kabul ettiriliyor. Gelişmelerin sıçramalı biçimde ilerlemesi, dünya proletaryası ve emekçi halklarda da bilinç sıçramasına neden oluyor. Yaşam araçlarından kovulan, yoksun bırakılan, yarattığı tüm değerler tekeller tarafından talan edilen insanlar, gelecek adına, bunu yaratan tüm güçlere karşı zorlu bir kavga vermenin gerekliliğini fark ediyor. İnsanlık yaşam araçlarına sahip olmak tekeller karlarını artırmak istiyor, bu uzlaşmaz çelişkinin çözümü de kendini kitlesele eylemlerde ortaya koyuyor.

Binler sokaklara dökülüyor çeşitli nedenlerle, ama nedenlerin ortak bir noktası var; geleceğine ve yaşamına sahip çıkmak. Yaşam araçlarından uzaklaştırılan, çevresine ve toplumuna yabancılaştırılan binler kendini ortaya koyuyor. Eyleme katılan insanların değişik ülkelerden ve farklı kültürlerden olması, o insanları birbirinden uzaklaştırmıyor, çünkü bu insanlar farklı uluslardan da olsa üreten, yaratan ve yaşamı var eden insanlar. Ortak olan bu yanları tüm dünya proleterlerini ve emekçilerini bir araya getiriyor, karşı-sındaki uluslararası tekellerin egemenliğini kırmak için ortak hareket etme eğilimi belirgin bir şekilde öne çıkıyor.

Tekellerin kendi aralarında yaptığı uluslararası anlaşmalar ve politikalar sonucunda işçi ve emekçilere yönelik saldırıları, kitlelerde ancak karşılıklı dayanışma içinde birlikte olurlarsa bu saldırılara karşı koyabilecekleri bilincini geliştiriyor. Bu bilinç kendini emperyalist merkezlerde, dünyanın her yerinde aynı talep ve özlmlerle bir araya gelmiş milyonların anti-emperyalist, anti-kapitalist, savaş karşıtı eyleminde ortaya koyuyor. Uluslararası tekellerin dünya üretim üzerinde karar vermek için yapmak istediği toplantılar dünya proletaryasının ve emekçi halklarının kitlesele gösterileri ile "bu dünyanın sömürgeleştirilmesinden başka bir şey değildir. ABD'nin başını çektiği güçler dünyayı sermaye için dikensiz bir gül bahçesi haline getirmeye çalışıyorlar. Ama biz insanlığın buna izin vermeyeceğini umuyoruz" diyorlar ve kendi tarihlerini yazmaya kararlı olduklarını ortaya koyuyorlar.

Savaş başlamadan yapılan savaş karşıtı gösteriler, içinde bulunduğumuz geçiş döneminin yeni evrenin bir özelliğidir. Aynı anda dünyanın dört bir yanında eyleme geçen kitleler günümüzün olgusudur. Daha önceleri kitleler savaşın gerçek yüzünü gördüğünde sokağa çıkmışken, bugün kitleler savaşı durdurmak, engellemek için daha işin başındayken sokağa çıkıyor. Kitlelerin savaşı durdurabileceğine inanması, bunun için hareket geçmesi de aynı şekilde yeni bir olgudur ve önemlidir. Eylemin dili bu kararlılığı gösterse de, savaşı engellemenin dili bu olamaz ve olmadı da...

Savaş başladı ve iki yıldır devam etmekte, hatta daha da yaygınlaşarak Ortado-

ğu'yu savaş alanına dönüştürmek üzere... Savaşı engellemenin yolu, ona karşı disiplinli, kararlı bir mücadele hattı oluşturmaktır. Ulaşılan savaş karşıtı bu bilinç kendini bu tarzda bir pratikte ortaya koymak zorundadır. Eylemin dili kendini soyut bir savaş karşıtlığından değil "emperyalist savaşa hayır" sloganında ifade etmelidir. Savaşın emperyalist niteliği kitleler tarafından kavranılmış durumda, o zaman bu bilincin yapması gereken, emperyalist kapitalist sisteme karşı bir savaşı başlatmasıdır. Genelleyen bir eğilim haline gelen savaş karşıtlığını kapitalizm karşıtlığı temelinde bir araya getirmek günümüzün acil görevidir.

"Yeryüzünün Lanetlileri" sermaye saldırılarına boyun eğmeyeceğini, dünyayı değiştirecek bir güç olduğunu grev, gösteri, sokak çatışmalarında ve ayaklanmalarda ortaya koyuyor. 21. yüzyılı zafer yılı ilan eden kapitalist sisteme karşı işçi sınıfı yüzyılım eylemlerini gerçekleştirdi. Küresel talan programlarına karşı dünyanın her yanında gerçekleştirdikleri grev, gösteri ve eylemlerde sınıf tavrını ortaya koydu. Eylemin dili bize, dünya proletaryasının ve emekçilerinin kapitalist sistemin, dünyayı birkaç tekel adına köleleştirmesine izin vermeyeceğini, geleceğine sahip çıktığını anlatıyor. Dünya işgücünün 1 milyarının üretimden kovulduğu -bu toplam işgücünün üçte biridir, IMF'nin dayattığı tarım politikaları ile milyonlar, bu gelişmelerin hepsi eylemin dilinin kitleliliğini, dünyayı değiştirme isteğini, anti-kapitalist, anti-emperyalist yönünü enternasyonal dayanışma ruhunu, proletaryanın sürece müdahalede öncü rolünü ortaya koyuyor.

"Bütün gözeneklerinden kan ve çirkef sızdırarak" dünyaya gelen sermaye, bugünde varlığını sürdürebilmek için aynı şekilde bütün gözeneklerinden kan ve çirkef sızdırmaya devam ediyor. Sermayenin birikimini arttırmak için yapılan savaşlarda 174 milyon insan ölmüş. Açlık, salgın hastalık, iç savaşlar, nükleer denemeler sonucu milyonların hayatı tehlikede. Açlık nedeniyle saniyede aramızdan onlarca insan ayrılmakta. Hiçbir propagandanın gizleyemeyeceği kapitalizmin yıkım gereği kendini "Kapitalizm Öldürür Kapitalizme Ölüm" sloganında somutluyor. Eylemin dili kapitalizmin yıkılmasının zorunluluğunu ifade ediyor.

BİLİM VE SAVAŞ

Bilimle savaş arasında doğrudan bir bağlantı kurmanın mümkün olduğunu, artık salt televizyon kültürüyle sınırlı olanlar bile biliyor. Bu bağlantının nedeni, savaşı yürütmenin aracı olan silahların bilim tarafından geliştiriliyor olması. İlk sınıflı toplumdan bu yana, savaş aletleri üreten, bileşimleri bulanlar egemenlerin gözünde özel bir önerme sahip olmuşlar. Bugün fiziksiz, kimyasız hatta biyolojisiz bir Salih sanayi düşünemeyeceğimiz açık... Yine de bin yıllardır savaşların yarattığı felaketlerden, yıkımlardan, ölümlerden bilim ya da bilim emekçilerini sorumlu tutmak çok kolay olurdu... Oysa bizler tüm üretimin olduğu gibi bilimin de her dönemde egemen güçlerin denetiminde olduğunu ve bu elle-ri-nde-ki olanakları kendi çıkarları için, istedikleri kişi ya da kişilere verdiklerini biliyoruz. ABD'de son 4 yılda verilen proje kredilerinin %45'i biyolojik alana yönlendirilmiş durumda... Son yüzyılı biyolojinin zaferi ilan edenler, biyolojik silahlar vaat ediyorlar insanlığa...

Bu durumda bilim insanının savunması: Benim işim yeni bilgi üretmektir. Canlı ya da cansız bütün doğanın işleyiş mekanizmalarını, şeyler arasındaki ilişkileri ortaya çıkartmaktır. Buradan çıkan sonuçları, bir takım kimselerin kötüye kullanmasında benim bir sorumluluğum olmaz" şeklinde olabilir.

Fakat; bu masumane düşünceyi biraz incelememiz gerekiyor. Bilimin bütün alanları kendinden öncekilerin üzerinde yükselip gelişir. Örneğin, bir top doktoru kendisinden elli yıl önceki tıbbın bulunduğu yerden başlamıyor, yani bir süreklilik var. Genetik biliminin bugün klonlamayı gerçekleştirip bir koyunun (hatta insanın) kopyasını yapabildiğine tanık olduk. Varsayalım ki, bu koyun genetik aktarımın sonucunda önceleri sağlıklı yaşamın sürdürüyordu. Genetikçilerin tek sorunu da kromozom başlıkları kısa olduğundan Doly'nin annesinin biyolojik yaşında doğması gibi görünüyordu. Sonra Doly klonlanma sürecinden kaynaklandığı düşünülen bir virüs üretip salgın hastalığa sebep olarak, labora-

tuarda çalışan bilim adamlarının ölümüne ya da felç olmalarına neden oldu. Böyle bir durum yaşansa bilimin her adımında olduğu gibi bundan sonra da bu işlemleri yapacak olanların bunu dikkate almamalarını düşünemeyiz. Çok daha temkinli ve titiz hareket edeceklerdir. Aynı tür örnekleri sıkça bilimin açlık, dizginsizlik, amatör bir heyecan ve coşkuyla sıçrama yarattığı kapitalist toplumun ilk dönemlerine baktığımızda görebiliriz. O dönemde bilim insanlarının çoğunluğu ürettiği bilgilerin sonuçlarının nereye hizmet ettiğinin nasıl sonuçlar doğurduğunun tam bilincine varamamış olabilirler. İşçi sınıfının, halk kitlelerinin burjuvazinin "eşitlik, özgürlük kardeşlik" şiarının peşine takılarak feodal yönetimleri yıkmak için tüm gücüyle savaşması gibi... Ta ki krallıklar yıkıldıktan sonra kurulan burjuva iktidarların da kendilerini dizginsizce sömürdüğünü, ve insanlığın gelişiminin önünde engel olduğunu gördükleri ana kadar...

Günümüzde hiçbir dürüst bilim insanı "benim işim bu, ben bilimi üretirim kim nasıl kullanır beni ilgilendirmez" deme lüksüne sahip değildir. Zaten bu tür bir savunma bu çağda hiç de inandırıcı değildir.

Bugün her zamankinden daha fazla şunu biliyoruz ki, bilim üreticileri, ekonomi politikası iyi kavramak zorundadır. Çağımızın en ileri bilimi olan marksizmi, tarihsel materyalist diyalektiği, dolayısıyla üretim ilişkilerini bilmeyen kim olursa olsun neye hizmet ettiğini de bilemez. Hele insanlığın bilimin değişik alanlarındaki tüm birikimleriyle donatılmış bir bilim emekçisinin ne yaptığını bilmemesi kadar korkunç bir şey olamaz. Bilim emekçilerinin meslek etiğini bilmelerinin ve hatta sıkı sıkıya bağlı olmalarının bugün onu yanılmaktan kurtaramadığını sayısız örnekle görüyoruz. Gen haritasını bulan bilim ekibinden birisi son derece içtenlikle buluşlarının yararlarını anlatıyor. Yaşamın kalitesinin ve süresinin artacağını, çaresiz hastalıkların tedavi edilebileceğini kök hücrelerin daha etkin kullanılacağını ve daha bir çok şey... Belki de bu

bilim insanı ne büyük bir katliamın silahını ürettiğinin farkında değil ya da insanlığın faydalana-acağı yönler açısından görmezden gelinebileceğini düşünüyor. Oysa projelerine milyarlarca dolar yatırımların aslında onun ağızıyla biyolojik silah niyetlerini gözlediklerini onu da kitleleri uyutmak için paravan olarak kullandıklarını göremiyor. Fizik, kimya, biyoloji, matematik, geometri gibi alanların ise savaş sanayisiyle bire bir bağlantısı dolayısıyla özel olarak incelenmesi gerekiyor. Emperyalizmin militarist örgütlenmeleri doğrudan bilimin üzerinde yükseliyor. Özellikle bu alanda üretimde bulunan bilim çalışanları, ürettiklerinin sonuçlarını birebir görüyorlar. Dünyadaki silah üretimine ve rekabetine kabaca göz atacak olursak; ABD, Almanya, Japonya arasındaki savaş teknolojisine dayanan rekabet kendisini daha çok şu alanlarda ifade ediyor: Mikroelektronik, telekomünikasyon, yeni ağır sanayi ve yeni malzemeler, sivil havacılık, robotik ve elektronik kontrol alet ve cihazları, bilgisayar ve bilgisayar yazılımcılığı.

ABD askeri araştırma ve geliştirmeye en çok para harcayan ülke durumunda. "21. yüzyılda silahlı kuvvetler için stratejik teknolojiler" başlıklı raporda bir mikrodalga feneratörü darbesel elektromanyetik dalga üretiyor ve yayıyor. Düşük frekanslı fakat yüksek voltajlı radyasyonu ile düşmanın elektronik aygıtlarını ve bilgisayar sistemlerini felç ediyor, eritiyor. Köreltici bombalar, yüksek patlama gücü ve gaz yayılımıyla devasa bir ışık yayıyor. O sırada oraya bakan herkesi kör ediyor. Elle kullanılan lazer tsfekleri insanı ve elektronik aygıtları kör etme gücüne sahip. Araç-

ların ateşleme sistemlerini felç eden bir kimyasalla, motorların yanma için gerekli oksijeni kesilebiliyor. Ağ silahlar araç ve insanlar üzerine tüfekle atılıyor. Elektrik çarpması etkisi yaratabilir ya da yapışp her şeyi hareketsiz bırakabilir. Akustik bombada sıkıştırılmış hava boynuz tipi borular içinden geçirilerek insanın denge sistemini felç ediyor ve bilinç kaybı yaratıyor. Bunlar bize duyurulanlar.

Fakat, emperyalist kapitalist sistem tarihsel olarak elinden kaçırdığı üretici güçleri silah zoruyla ne kadar denetiminde tutabilir? Bütün bu tarihsel birikimin savaşa yatırılması kapitalizmin çok güçlü olduğunu değil, aksine yıkımın eşliğinde olduğunu gösteriyor. Tabi ki şöyle bir hataya da düşmemek gerekiyor; kapitalist üretim ilişkilerinin yarattığı olumsuzlukları bilime ve bilim insanlarına yüklemenin bizi hiçbir yere götürmeyeceğini bilmeliyiz. Fakat; bu durum, bilim emekçilerini, emeğinin sonucu olan üretimlerinin kime hizmet ettiğini, ne şekilde kullanıldığını ve bunun sonuçlarını araştırma sorumluluklarını da yadsımaz. Zaten bilim emekçisi araştırmalarında kullandığı yöntemi, yaşamın bütünlüğüyle bağını kurarak sonuçlandırdığında şunu görecektir. "Benim emeğimin ürünleri kapitalist sınıf tarafından, insanlığın sömürülmesi, köleleştirilmesi ve çoğu zaman da yıkımı için kullanılıyor. O zaman bana iki seçenek kalıyor: Ya buna boyun eğeceğim (sömürüden pay alma niyeti olmasa da) ya da bilgimi insanlığın ve bilimin önünde engel olan insanlığı yıkıma uğratan kapitalist sınıfa karşı insanlığın kurtuluşu için mücadele edenlere güç katmak için kullanacağım."

Madde, hareket, zaman...
Tarih, sınıflar, gelişimin sonsuzluğu...
Evren, dünya, yurt...
Hareket... Hareket... Hareket...
Nerede emekle sermayenin uzlaşmazlığı ve de uçurumlaşan, derinleşen çatış-
kısı, işte başlıyor orada, en acımasız, en dayanılmaz, en kaçınılmaz, en muh-
teşem hareketin dansı...
Başlıyor ayrı ayrı dillerin, ayrı ayrı tenlerin ağır prangaları kırma hareketi...
Başlıyor ezilenlerin prangalarının sokak taşlarına çarparak yükselen müziği...
Ve indi sokaklara, acımasız, amansız, muhteşem dansı hareketin...
Hareket... bu topraklarda, on yılların birikimini toplaya toplaya, acıları arıta
arıta, derinliği çelişkileri yüklene yüklene, emek ile sermayeye ezilenle ezene
buyurmuştur ki:
"İşte geldik tarihi bir dönem noktasına!"
Bundan sonra verilecek savaş, ya senin ölümünü getirecek, ya da ezilenin... Bu
topraklarda ya yaşam ezilenlerin iktidarıyla hüküm verecek, ya da ölüm yaşa-
ma dair her şeyi sermayenin "tanrısallığıyla" yok edecek...
Başladı hareketin dansı sokaklarda...
Yoksulluğun ve ölümün ağır prangalarına vurulmuş büyük insanlık, vurur zin-
cirlerini sokaklara... vurur kendini çelişkilerin bitmez tükenmez gelişimine...
bir yol arar hareketin acımasız, kaçınılmaz, muhteşem dansı içinde...
Ve zulüm artık, kuşatılmışlığının içinde kuşatılmıştır açlıkla, devrim dansıy-
la... Bundandır, binlerce defa kutsadığı silahlarını özenle seçmesi... bundan-
dır, varlığının çürümüş, acımasız, iğrenç nefesiyle yaşama dair ne varsa, her
şeye akıtması zehrini... bundandır... yani büyüyen çoğalan açlığın korkunç in-
tikamını görmesindedir, kendisinden gayri her şeye karşı topyekün, barbarlı-
ğında ötesini aşarak gelmesi...
Ve gün ağarmadan, sinsice, korkakça çöktü sokaklara, zindanlara dehşetin,
barbarlığın karanlık sisi...
Ve zindan başlar türküsünü söylemeye... bir duyulmadık, bir dokunulmadık
türküdür bu... Yaşamın türkülenmesi, ateşlerin kanda yakılması ... zindanın
türkü...
Savaşımız burada başlamadı ve elbet bitmiyor burada... geleceğe akışın, yal-
nız dört günlük destanıydı yaşadıklarımız...
Zindan türkü söylüyor...

6.OCAK.2001.Cumartesi

Zorla söküliüp alındığımız cezaevlerinden hücrelere getirileli on beş gün oluyor. (burası idare tarafından karalanmıştır.BİTK) Bu gün ilk kez bir avuç olan gökyüzünde ay'ı gördük...hemen seslendi." yoldaş gökyüzünde ay var!" diye. Hepimiz fırladık bu güzelliği görebilmek için...Dostlardan, yoldaşlardan uzakken ,birçoğunu "kaybetmişken" ve yüzler ölüme yatırmışken bedenini doğanın güzelliklerinden duyulan mutluluk, yaşama sıkı sıkıya bağlı olma isteği herhalde bizi güçlü kılan bu olsa gerek.

Hiçbir zorbalık, vahşet bizi yaşamın güzelliklerinden uzaklaştıramıyor. Hücrelerde bir yaşamı bizlere öyle kolay kabul ettiremeyecekler. Yaşama, insana tutkun bizleri dört duvar arasında boğamayacaklar. Tüm kalbim ve bilincimle buna inanıyorum. Zor olacak, bedelleri ağır olacak ama mutlaka olacak.

14.OCAK.2001 Pazar

(Semra'nın haberini duyunca)

Seni tanımıyorum, yüzünü hiç görmedim, sesini hiç duymadım. Ama o kadar bildiksin ki benim için...Benim ve bizlerin bir parçasısın. İlk günden itibaren neler yaşadığımı, ölüm orucuna nasıl karar verdiğini, bu kararı verirken ve onaylandığında nasıl sevinç duyduğunu anlıyorum.

Gazeteden okuyorum haberlerini ablan ölüm orucunu hatırlamadığını söylüyor. Ve seni can yoldaşlarından ayırıp yalnız başına Tekirdağ cezaevine götürmüşler. (BİTK) bilinç kaybına uğrama sonucu zorla yemek yediriliyormuş sana...Seni "kurtarmakmış" amaçları...Oysa ki, sen hücrelerde yaşamak yerine ölümü tercih etmiştin, ama şimdi seni sakat kalmış olarak oralarda yaşamaya zorluyorlar. Hatırla Semra , seksen gün boyunca yaşadıklarını hatırla...Son bir isyan daha göster ve haykır yüzlerine "Beni teslim alamayacaksınız" diye. Seni çok seviyoruz ve yanındayız unutma sakın...

Bu gün açlık grevinin 25.günü...Daha önceleri böyle bir süreçte yer alırsam mutlaka ilk günden itibaren günlüğümü tutarım derdim, hatta bu süreçleri anlatmayanlara çok kızardım. Ben de 25 gün olmasına rağmen hiçbir şey yazmadım. Ama bu günden sonra yazacağım.

22.OCAK.2001

Bugünden sonra yazacağım demiştim ama yine yazamadım. Tüm yoldaşlarımızdan, sevdiğimizimizden mektuplar aldık.O gün hücredeki en mutlu gündü...Ve yüreklerimizin sesini gönderdik dostlarımıza, satırlarda baktık onlarla.

Bu gün açlık grevinin 29.günü yarın otuza giriyoruz. Çarşamba günü de sanırım bundan sonra ne yapacağımız belli olur. Sağlık durumumuz genel olarak iyi...Cuma günü ameliyat olacak, yarası iyileşmiyor.

Hücrelerin belki de en zor gününü, en çaresiz gününü cumartesi günü yaşadık. Kapılarımız sürekli kapalı, kendimizi koruyacak her türlü olanaktan uzak durumdayız. En büyük gücümüz olan ortaklığımız, fiziki birlikteliğimiz yok edilmiş durumda. Amaç da bu değildi zaten? Gardiyanlar geldiler alıp götürdüler. Canlarımızı yoldaşlarımızı korumaya çalıştı; ama güç yeterli değildi. Bizler ise; kapalı kapılar ardından yalnızca slogan atabildik. İnsanlar bilinçlerini kaybettikleri an-

da zorla besleme tehdidi ile karşı karşıya durumdalar. Devlet bu yolla ölümleri önlemeye çalışıyor. (BİTK) Çözüm mü? Tabii ki değil. Nasıl ki “hayata dönüş” (BİTK) çözüm olmamışsa, bu da çözüm olmayacak. Devrimci iradenin öyle kolay teslim alınamayacağını bir kez daha göreceksiniz ve yeniden tanıyacaksınız devrimcileri, bizleri...

Birkaç saat önce ölüm oruçlarından gelenler oldu; demek ki iyiler, hala direniyor bedenleri... Bugün 94.günü... Birazdan öğreniriz hastanede neler yaşadıklarını.

Henüz kitabımız yok. Gazete okuyoruz; ama o kadar uzak, o kadar boş ki gazeteler. Sanki ülkede yaşamıyorlar, kendi gerçeklerine yabancılar MGK'nın talimatları doğrultusunda haber yapıyorlar. Yapay gündemler, dedikodular, bin bir isimle adlandırılarak çok önemli gösterilmeye çalışılan çürümenin, tükenişin göstergesi olan yolsuzluk operasyonları... Medya faşizmin en sadık uşağı olduğunu gösteriyor. Görevini yerine getiriyor.

Televizyonumuz var; ama bir kez daha ne kadar gereksiz bir kutu olduğunu gördüm. Belki uzun zamandır izleyemediğimiz filmleri, belgeselleri izleriz demiştik ama ne gezer... Tam bir aptal kutusu. Birkaç kanalın kültürel programları dışında izlenebilecek bir şey yok. En severek izlediğim her zamanki gibi çizgi filmler. Çocukluk dönemimi hatırlıyor, o anlarımı düşünüyorum. Ne güzeldi çocukluk... Ve ne kadar dolu dolu geçti. Bana sağladıkları o mutlu, huzurlu, özgür çocukluk günlerim için canım anneme ve babama çok şey borçluyum. Bana o güzel çocukluk günlerini yaşattığınız için teşekkürler. Beni sevdiğiniz için de... Sevgi ile büyümenin ne demek olduğunu iyi biliyorum ve sevgisiz büyümüş olsaydım neler kaybedeceğimi de... Sonsuz teşekkürler anneciğim, sonsuz teşekkürler babacığim... Sizi çok sevdiğimi bilmenizi istiyorum. Hiç unutmayın olmaz mı?

.....

Saat gecenin ikisi oldu. Güzel bir müzik eşliğinde Uyuyan Güzel balesini izliyoruz. Çağdaş bir uyarılama anladığım kadarıyla; ama çok kaba alınmış kadınla erkek arasındaki ilişki. Acaba masalların geçmişte kaldığını mı söylemek istiyor. Yoksa uyuyan güzellerin bugününü mü anlatmak istiyor. Bir erkek isyan etti. Kendi kaba yanını yok etti. Bunu kabul edenlere isyan etti. Masal aşkı buldu.

Her aşk; ancak yeni bir aşkın başlangıcına kadar sürer. Doğan bir aşk kendini yeniden yenisinden var eder. Bir kadın ve erkek evleniyor ve aşklarının meyvesi çocukları olduğunda; artık onların hikayesi bitiyor ve çocuklarının hikayesi başlıyor. Ve her yeni doğan kendine has, kendine ait yaşamak istiyor aşkı. Kendi masal aşkını arıyor.

23.OCAK.2001 Salı

Sabah kalkıp sloganımızı attık... Canım öyle sıkkin ki... Neden bilemiyorum. Uykudan uyanır uyanmaz dahi, kafamı meşgul eden sorular beni yoruyor. Yeniden yatağa girdim, uyumak istedim; ama ne mümkün... Önce doktor geldi, sonra gazete, daha sonra da yemek... ve tüm bunlar pat-küt diye açılan kapanan hücre kapısı sesiyle... Uyunur mu hiç! Uyunmuyor. Kafam daha bir şişmiş olarak kalktım.

....

“Yerli kız şarkısını söyleyin” demiştin hatırlıyorsan bir şiirinde. “Uzak kıyılarında olmak dünyanın” ve “ve savaşmak o insanlar için” ve ben şarkımı söylemeye başlayacağım. Bunu bilmeni is-

tiyorum. Çok gür çıkması isteğimdir sesimin, sizin sesinizle birlikte; ama bu olmasa da ben söyleyeceğim şarkımı uzak kıyılardaki insanlar ve onların inançları adına...

26.OCAK.2001 Cuma

Bugün sabah ...'i yine hastaneye gönderdik. Tahliller için günlerdir gidiyor hastaneye. Eğer bir aksilik olmazsa Çarşamba günü ameliyat olacak. Sabah uyandığımda gelincik günaydını ile dolu bir avuç gökyüzü pırıl pırıldı. Yatağım tam pencerenin önünde. Pencere dediğime bakmayın. Öyle bildiğiniz, pencereler gibi değil, ufacık sadece hava girişini sağlayan bir açıklık. Yine de güneşin muhteşem ışıklarını hissediyorum. Bir süre kalkmadan izledim gökyüzünü sonra gelinciklere günaydın dedim... 'nun hediyesi çiçeğe bir öpücük kondurdum ve baktım.

Bu güne dek kitabımız yoktu, bol bol gazete okuyorduk. Neyse ki; sonunda geldi kitaplarımız: Çok sevindik; ama o kadar da hızlı giriş yapamadık. Ben "Ateşi Çakmak"a başladım; ama yoğunlaşamıyorum. Öğleden sonra İstanbul Tabip Odasından hekimler geldi. Kontrollerimiz yapıldı. Sofbetler ettik, bilgiler almaya çalıştık. Güzeldi.

TV'lerde değişen bir şey yok. Şu anda tüm haberler Diyarbakır'da öldürülen polislerle ilgili. Kim yaptı, neden koruması yoktu, neden zırhlı aracı yoktu, neden bu insan gibi sorular,sorular,sorular...Verilen cevaplar, komyo teorisi, her kanal bunlarla dolu Diyarbakır'da halkla bütünleşmiş bir polis modeli propaganda edilen. Ne amaçlanıyor.?

Ağar cenaze töreni için "ETA eylemlerini protesto gibi olmalı" çağrısı yapıyor. Yani; sermaye sınıf mücadelesini ezme, yok etme savcısını "teröre" karşı toplumsal uzlaşma anlayışı ile devam ettirmek istiyor. 19 Aralıkta tam bir suskunluğa giren kitle örgütleri, tek tek açıklama yapıyor polisin vurulması ile ilgili. Tabi burada yapılan eylemin niteliği, içeriği ne amaç güdüldüğü gibi konuları tartışmıyorum. Bu tür eylemlerde yapılan kınamalarda asıl neye karşı durduğunu, asıl etkisizleştirilmeye çalışılanın ne olduğunu iyi kavramak açısından söylüyorum.

F tipi cezaevlerinin kapatılması için verilen mücadele, binlerin eylemi henüz beklemeyle karşılanıyor. Toplum büyük bir korku, şok, şaşkınlık yaşad operasyonla. İnanmadığı, inanmak istemediği saldırıya tanık oldu.Ve henüz kendine gelemedi; ama böyle devam etmeyeceği de bir başka gerçek. Neden bu gerçekliğe inanıyorum biraz da ona değineyim. Boş bir umut, devrimci bir romantizm mi bu beklentimiz. Hayır değil. Ekonomik toplumsal gelişmenin zorunlu sonucu. Kapitalizmin; artık insanlığa verebileceği hiçbir şeyi kalmadı. Kullandığı hiçbir yol ve yöntem yaşadığı dünya bunaltımını aşabilecek güce sahip değil. Bu bilimsel gerçeklik kendini her gelişmede ortaya koyuyor. Kapitalizm; artık son dönemini yaşıyor.Nasıl ki: feodalizm büyük bir ihtişam, lüks, sefahat, eğlence ile boğulmuşsa bu gün kapitalizm de aynı sefahat denizi içinde boğulacak.İnsanlığın yaşadığı bu acılar böyle devam edemez.Zorbalıkla,terörle susturulan insanlık sonuna kadar böyle tutulamaz. Bu sessizlik yarılacak hem de hiç beklenilmeyen bir anda, zamanda... O gün dünyanın en güzel dansı oynanacak halklar tarafından. Enternasyonal bir ruhla donanmış bir dans...Hiç bitmeyecek, sonsuzca sürececek bir dans...

Biraz önce buz pateninde Fransız çift tarafından rüya gibi bir gösteri sunuldu. Muhteşemdi...Kendimi gerçekten bir rüya da hissetti; ama her güzel rüyadan insan nasıl mutsuz uyanırsa bu rüya da bir kabusla bitti, o güzelim dans küçücük bir hata ile noktalandı. Günde 7-8 saat yapılan

zorlu çalışma, verilen emek bir anlık bir hata ile altüst oldu. Ama yine de rüya gibi dans etkisinden bir şey kaybetmedi; çünkü rüya Fransız çift tarafından herkese yaşatıldı.

Devrim dansı başladığımda biz de aynı rüyayı yaşatacağız tüm insanlığa, tüm insanlıkla aynı rüyayı yaşayacağız.

27.OCAK.2001 Cumartesi

Sabah 06.30 da nöbeti... 'dan devraldım. Buraya geldiğimizden beri ilk kez sabah bu kadar erken kalkıyorum. Kendime gelmem biraz zaman aldı, sonra "Ateşi Çalmak"ı okumaya başladım. Şimdilik iyi gidiyor; ama kafam biraz yoğun olduğundan birazda açlığın etkisiyle, zorlanacağım gibi görünüyor..

Bu gün cumartesi olduğundan ortalık çok sessiz. Hücre kapılarının o pis sesi de yok ortalıkta, yalnızca kahvaltı ve sayım için mazgal açıldı. Gazete okuduk, televizyon izledik.

Biraz uykuya daldım ve rüyamda ilk kez yiyecek gördüm; ama yemedim... ile bir fırına gidiyoruz ve simit alıyoruz, ikisi susamlı, biri susamsız... simit değil çikolata alalım diyor bir tane de çikolata alıyoruz. Günler ilerledikçe herhalde vücut ihtiyaç duyuyor. Hiç yiyecek rüyası göreceğimi düşünmemiştim.

Bugün TV.de tenis ve buz pateni izledik. Büyük zevk alıyoruz bu sporları izlemekten. Hep birlikte sporun o güzel dünyasını paylaştık. Hücre günlüğü de ancak böyle olur herhalde. Hep aynı... tekrarlanan, değişmeyen olaylar. Nasıl sürer burada yaşam? İçinde bulunduğumuz eylemden dolaşmayı biraz rahatız; ama ya sonrası..Kavgada kararlılık, uzun yürüyüşümüz bize hücre yaşamını şimdilik düşündürmüyor. Bu kararlılık olduğu sürece hücrede uzun süreli bir yaşamı düşünmemize gerek yok da zaten. Ama ola ki yaşayacağız bu hücrelerde, yine inadına deyip, sonuna dek ayakta kalıp, bilincimiz eski güzellikleri ile dolu çıkacağız bu zindanlardan...

30.OCAK.2001 Salı

Oturmuş türkü dinliyorduk tüm canlarımızla; Neşet Ertaş'ın Zahide'm türküsünü söyledi bir genç ve her zaman olduğu gibi yine... 'yı andım sevgiyle... 'nın en sevdiği türkülerden biri, bizim de dinlemeyi... ile geçen günlerimizin anıları canlandı... sohbetlerimizin vazgeçilmez yoldaşı... 'nin üzerinde anlatılmaz bir etkiye sahip. Her zaman özlemle, sevgiyle, saygıyla andı onu.

Bu gün, bu akşam tüm canlarımı, sevdiğlerimi düşünmek istiyorum. Aylardır tek kişilik hücrede kalan can yoldaşlarımı... Nasılsınız? Güçlü olmak, direnmek, sonuna kadar gitmek zorundayız.

31.OCAK.2001 Çarşamba

Bu gün hayatımın en kötü satırlarını yazdım. İdareye açlık grevine ara verdiğimizizi bildiren dilekçeleri verdik. İstmeden, buna razı olmamışken. Tek kişilik hücrede olmayı tercih ederdim. Çünkü; aldığım kararı hayata geçirecek, yürüyüşe devam edebilecektim. Ama bu koşullarda olmuyor. Uzun sürmeyecek bu ara, en kısa zamanda ben de dahil olacağım kızıl atlılara... Birlikte dört nala süreceğiz kızıl ufka doğru, daha çoğalmış, daha güçlenmiş olarak...

Kısa da olsa nasıl dayanacağım bu ayrılığa, nasıl geçecek lokmalar boğazımdan... Bu acı anlatılmaz bir şey... Hücre hücre erimeye tanık olmak, gün gün izlemek...

Latin Müziğinin Tarihi ve Latin Perküsyonlarının tanıtımını içeren 4 haftalık seminerimiz; bana göre çok ilgi gördü. Çok fazla kişi yoktu. Fakat, katılan kişiler 4 hafta boyunca düzenli gelip notlar aldılar, sorular sordular. Türkçe bilmediğim için seminerde çevirileri eşim Yıldız yaptı. Katılımcılarda İngilizce bilmemelerine rağmen çevirileri dikkatle dinleyip aktif katılımcı oldular. Dört haftalık seminerin sonunda katılımcılarla birlikte yaptığımız Samba show ise görülmeye ve dinlenmeye değerdi. Latin müziğine olan ilgilerinden dolayı katılımcılara çok teşekkür ederiz.

Enrique Maestre.

15/ocak/2005
1.ders notları

LATİN MÜZİK TARİHÇESİ

1963 yılında Hollanda Antilleri'nden biri olan Bonare'de doğdu. Perküsyon çalmaya Kolombiyalı annesinin ona oynaması için verdiği sabun kutuları ile 8 yaşında başladı. Kike (takma adı) 10'lu yaşlarında müzik eğitimi almaya başladı. 1978'de Hollanda'da "Fania All Stars"ın perküsyonisti Nicky Marrero ile karşılaştı ve ondan perküsyon dersleri aldı. Daha sonra kendi orkestrası olan "Salsa Ya Big Band" ile 4 yıl boyunca Avrupa'yı dolaştı. 2001'de dünyanın en iyi Marakas çalan kişilerine aday gösterildi. Şu anda Türkiye'de Latin Müziğiyle ilgilenen herkese Latin Müziği Tarihi ile Latin Perküsyon Ritimleri hakkında özel dersler vermektedir.

1492 yılında Colomb İspanya'dan Latin Amerika'ya geldi. İlk geldiği ada Sansalvador adasıydı. Oradan Domanic Cumhuriyeti'ne ve ardından Cuba'ya geçti. Cuba'ya geldiklerinde orada "Oravaklar" ve "Karayıp Kızılderilileri" vardı. Ve pek insancıl değillerdi. Colomb, adaya hakim olabilmek için bütün yerli halkı öldürdü. Cuba'ya ilk öncüler 1500'lü yıllarda ilk sömürgecilerden olan İspanyol askerleri adaya geldi. İtalyan olan Colomb, teoride Galile'nin ispat ettiği dünyanın yuvarlaklığını pratikte yaptığı yolculukla ispat etmiş oldu. 1492'de dünyanın yuvarlak olduğunu söyledi

(pratikte). Teoride Galile söyledi.

Colomb Hindistan'a çabuk gidebilmek için bu yolu denemişti. Sansalvador'a geldiğinde burayı Hindistan sandı. Daha sonra yanlışlığını anladı. Bu seyahati yapabilmek için Papa'dan yardım istediysede çılgın olduğu gerekçesiyle isteği reddedildi. Daha sonra kendisine kraliçe yardım etti. Burada yaşamak için yerleşen ilk kişiler Colomb'un ailesiydi. Bunun doğal sonucu İtalyan müziğinin oraya gitmiş olmasıdır.

TROVA, sömürgeciler tarafından Latin Amerika'ya bırakılan ilk müziktir. Söyleyene "Trovador" denir. Türkçe karşılığı "Ozan" dır.

2 yıl sonra 1502'lerde, İspanyol Trova'sıda gelmeye başladı. İspanyol müziği ve gitarını da adaya taşıdı. İtalyanların çalgıları, Vandola ve Lüt'de eklendi.

Cuba'daki ilk müzik trova'dır. Şu anda İspanyol etkisi hala devam etmektedir. İçinde Percusyon yoktur. İçinde çok az Kuzey Afrika etkisi vardır. İspanyol Flamenko'da Müslüman etkisi vardır. Teknik, DIANA tekniğidir. Bu tekniği cami hocaları kullanırlar. Diana Müslüman tekniğidir.

TRESS, Gitar gibi bir ses sahiptir. Şekil olarak Gitarın küçüğüdür. Üzerinde 12 tel vardır ve 4 bölüme ayrılmıştır. Teller 3er 3er ayrıldıkları için trees adını alır. Tress 3 anlamına gelir.

Trova'da, İtalyan-İspanyol etkisi vardır ve yalnızca gitarla çalınıyor. Hasta Siempre aslında trova'dır ama içine percusyon gibi müzik aletleri girince değişmiştir.

İlk müzik, Çingeneler ve Romanlar tarafından yapıldı. Pakistan'dan geldiler. Sintiler, onlar Hindistan'dan geldiler.

Bu ismi Pakistan ve Hindistan'dan aldılar. İ.Ö.1100 yılında, bu insanların hepsi İspanya'ya gitti. Çingeneler tüm dünyaya yayıldı. Bu yüzden tüm dünya müzikleri birbiriyle aynıdır - iç içedir. Çingeneler, dünyanın ilk müzisyenleridir. Kendilerine ait dilleri vardır, Sinti ve romani dilleri. Birbirlerinden farklıdır. . .Bu yüzden Sinti ve Romlar birbirlerinin dillerini anlamazlar.

1510'da yaşayan son kızılderili'de öldü. İspanyol sömürgeciler diğer yaşayan insanları da esir alarak kullandılar. Önce İspanya'daki Afrikalı köleleri aldılar, Cuba'ya bıraktılar.Bu yeterli gelmedi. Bu kez Benin, Angola ve Namibia ülkelerinden aldılar esirlerini. Bölgede yaşayan insanların isimleri: Yoruba, diğer bölgede yaşayanların isimleri de Bantu'dur.

1. Benin—————Dahomay- Başkenti:Calabar
- 2.Yoruba—————Nigeria
- 3.Bantu—————Congo

1.bölgeden esir almak çok kolaydı. Tarikat problemi vardı ve Kral bu tarikattan hiç hoşlanmıyordu. Tarikatın ismi Vudun'dur. İspanyollar gelince kral vudunları sattı. Amazonlar Dahoma'daydılar. Bütün Vudun'lar Cuba'ya gitti. Amazonlarda.

Fakat; İspanyollarda tarikattan hoşlanmadı. Ve herkesin Katolik olmasını istediler. Onlar "tamam" dedi. Dıştan katoliktiler; ama içten vudun olmaya devam ettiler. Bu grup din Cuba'da hala var. Bu dinin adı Santeria 'dır.(İbrahim Ferrer vudun'dur)

Cuba'da ırk ayrımı politikası vardı. Örneğin; siyahlar beyazlarla konuşamazlardı. (Apartayt Politikası), müzik yapmaları yasaktı. Ama; müzik yapmak istiyorlardı.Hükümet yılda 1 kez müzik yapabilirsiniz dedi. Bayramlarının adı karnaval. Santeria tarikatı gizlice kutsal müzik yaptı. Kendi müziklerini bu beyaz barbarlara dinletmek istemiyorlardı. Rast gele bir müzik buldular. Adı: "Bomba". Portorico'da yaptılar.Müziğe söz kattılar.Bu yeni bir şeydi "ritüel" müzik olarak nitelendiriliyor bu müzik. Ritüel müzik yeni Cuba müziği için çok önemlidir. Orjinal Adı: Musica Ritualistica

Yürüme-marş-komparş—————Comparsada müziğin ismi.

Bomba 1600'lerde , Comparsa'da 1700'lerde trova ve bomba vardı. Comparsanın gelmesi 100 yılı buluyor. Müzik burada çok yavaş ilerliyor. Bu zamanda İspanyollar Meksika'ya gidiyorlar. Burada önemli bir şey oluyor. Burada, Astekler ve İnka'lar yaşıyor. Giderken gitarı gördüler. Arp gerçek Meksika enstrumandır. Yatırınca pianoyu oluşturur. Gitarı çok sevdiler. Meksika'da ırk ayrımı yoktu. Astek'ler ve İspanyol'lar çalışarak yeni bir müzik yaptılar. Sadece arp kullandılar. Zenci müziğinde ritim 1-2-3'tür. Astek'ler 3'e diğerleri 4'e kadar sayarlar. Latin Amerika'ya gelen bütün müziklerin kökeni, bebeği son JAROCHO'dur.Yeni ismiyle Mariachi. Bu müzik Meksika'dan Cuba'ya gitti. Piano'da yeni bir enstrumandı. Onu da götürdüler. Mariachi, bomba ve trova müziklerinin hepsini karıştırdılar. Bu hissi sadece Latin Amerika müziğinde hissedersiniz. Müziğin ismi: SALSA.1949'da geldi.İsmi Guaracha oldu. Pianodaki ilk müzik 1780'de oldu. Guaracha 1781 diğeri, 1791.

Country danse diye bir müzik vardı İngiltere'de. Buradan Fransa'ya gitti. Sırasıyla İspanya, Dominic Cumhuriyeti ve Cuba'ya gitti. Cuba'da "contra danza" veya "habanera" diye bilindi bu müzik. Dünyaca ünlüydü. Örnek:Carmen'in Bizeti. Trova söyleyenler bu müziği aldılar. İlk Küba müziği dünyaca ünlü oldu.

Ernesto Lecuona—Küba'da bir müzik yazıcısıydı. Opera yazdı. Bir operası Küba'daki karnaval hakkındaydı. Karnaval'da komparşa müzik çalışıyorlardı. Operanın tanıtım müziği habanera yani komparşa'ydı. Operada ismini buradan aldı."Lakomparşa".

Bası piano müziğine koyan ilk öncülerdendi. İlk kez basın önemli bir yeri oldu. O bunu ilk kez kullandı.

1820'de esirler Kolombiya'ya gittiler. Afrikalılar büyük bir davul getirdiler. Davul aracılığıyla "NKUMBI" adını verdikleri tanrıyla konuşurlardı. Ve "CUMBIA" adını verdikleri bir dans ederlerdi davulun etrafında dönerek.

Küba'da 150, Karayipler'de 275 tane saf ritim vardır; toplamı 2500'dür. Dünyadaki ritimlerin % 80'i buradandır. Küba dünyadaki ritim fabrikasıdır.

Latin müzik tarihçileri: Dr.Fernando Ortiz ve Odilio Urfe.....

22/ocak/2005

2.ders notları

Tiple, çift taraflı bir müzik aletidir. Bir tarafı yüksek sesleri diğer tarafı alçak sesleri veriyor. Bas, tenor gibi...

TROVA : Küba

RİTUALİSTİCO : Küba

BOMBA : Portoriko

COMPARSA: Küba

SON JAROCHO : Meksika

CONTRADANZA : Küba

CUMBIA : Kolombiya

1500'lerin başında Afrika, İspanyol ve Küba müziğini ilk kullanan MA THEODORA ve MİGAELA GİNES'tir. Bu iki kız kardeş Dominik Cumhuriyeti'ne geldiler. Küba'daki Kızılderililerin müziklerini karıştırdılar. Küba müziğinin annesi olduğu için "MA" Theodora diye isimlendiriliyorlardı. Önce işlemiş olduğumuz tüm müziklere bakarsanız içinde balansları vardır...

1836'da Latin müziğinin içinde bazı şeyler değişti, bunun birinci nedeni piyano, ikinci nedeni ise tatlara değişti, Küba'daki kültürde değişti. 1500'den 1836'ya kadar pek çok göçmen ve sömürgeci gidip geldiler. Küba müziği bu şekilde daha çeşitlenmeye başladı. 1836'daki müzik "danza cubana" oldu. Özellikle; bale ve tiyatro için yapılmış bir müzikti. Zengin bir ülkeniz varsa zengin insanların dikkatini çekersiniz. İşte; bu müziğinin çıkış noktası budur. Bu müzik 2-3 yıl yaşadı ve bitti. Fakat; Portoriko'ya gitti. Portoriko fakir bir ada. Tiyatro ya da baleye giden kişiler yok. Danza'yı değiştirdiler. Piyanoyu kullandılar; ama daha hızlı. Onların ulusal müziği oldu. Porto Riko'luların 4 ulusal müzikleri var. Bomba, Plena, Donza ve Jibaro. "Donza Portorikenya" 1860'da oldu. Küba'da donza vardı ama başarılı değildi. 1 adam vardı. Daha büyük kitlelere bu müziği açmak istiyordu. Donza'yı ve donza cubana'yı aldı, içine Afrikan müzik koydu. Yoruba, Bantu, Dahomey...bu 3 çeşit Afrika'lı esirler Küba'da yaşıyordu. Yoruba'yı kattı içine. Donza'nın ismi "danzon" olarak değişti. Bu müziği yapan adam: Miguel FAILDE. Bu kişi çok önemli çünkü ilk kez, tarih-kişi-müzik aynı anda saptanabiliyor. Hükümete gitti. Özel bir şey yaptığını söyledi. 1-ocak-1879'da "Danzon" insanlara tanıtıldı. Şarkısının ismi: "Las Alturas De Simpson" du.

Hala çok önemli bir müzik ve hala aynı danzon'u yaratıyor. Bu müzikte 3 temel aşama vardır.

Dinleme kısmı—————(classic)

Hazırlanma kısmı—————(African)

Dans kısmı—————(Latin)

Danzon'un yapılanması şimdiye kadar yapılan Küba müziklerinin kuralı oldu, olacak da... Miguel Failde, Latin müziğe kanun ve kural koydu...

Danzon Müzik Aletleri:

Flute (Flüt),

Violin (Keman)-en fazla 3 tane,

Paila griollo-1 tane

Piano (Pişano)- 1 tane

Guıro-1 tane

Marimbula / Kontrabas

Sinyalin İsmi: Abanico (Yelpaze) Bu 2. ve 3. kısma geçildiğini işaret eder. Bu mőziđi yapan orkestranın adı:Charanga (aranga)

Danzon bir Charanga mőziđidir. Akustik enstrőmanlar kullanıyorlar.

Tito Puente en őnlő Charanga grubudur.

Portoriko'ya geri dőnőyoruz. 1880'de Portoriko'ya 3 kişi geldi. John Clarke, Catharine George ve Carolina. Barbados adasından geldiler. İngilizce konuşuyorlardı. Trovadores'lerdi. Cathrine tamborin, diğerleri gitar çalıyorlardı. Yaptıkları mőziđin ismi Plena'dır...Play now'dan gelir...(şimdi al, haydi al...) Bu mőziđi Portoriko'lular çok beğeniyorlar...Portoriko'da hala çok önemli bir mőzik. 2 gitar, 1 tamborin'le alınıyor.

1 adam vardı.1930 Joselino Oppenheimer adı.Bomba ve Plena'yı karıştırdı.Takma adı:"Bumbun" Oppenheimer...Portorico perkősyon kullanmaya cuba'dan önce başladı.

1 adam vardı. Plena'yı duyduğu zaman (Kőba'lı); Danzon'uda biliyordu. Danzon'dan da yararlanarak bazı şeyleri karıştırdı.

1881 Jose 'Pepe' Sanchez. Takma adı, Pepe'dir. Bu kişi 2 adamla birlikte çalıyordu.

Emilano Blez ve Pepe Figarola...Jose uzun zaman İspanya'da yaşadı. Ravel'le birlikte (Oriğinal boleroyu alıyor...) Bolero'yu İspanya'dan alıp Danzon ve Plena ile karıştırdı. Böylece; "Bolero Cubana" yı yarattı.

Gerçek Bolero, Trompetle alınıyor...(Ravel'in bolerosu)...

Kőba'lılar trompeti atıp Bongo'yu koydular. Yeni bir ritim yarattılar. Eski mőzikte insanlar Marakası farklı bir ritimle çalıyorlardı. Aksan yoktu.O marakasa aksan kattı. Pepe Sanchez çok değişiklik yaptı. Yarattığı ritmin ismi: Martino'dur. Salsa, aa...içinde ise; martino ritmi vardır. şimdinin en önemli bolero şarkıcısı İbrahim Ferrer'dir. İbrahim Ferrer'den önce bir kişi vardı. Bolero'yu őnlő yaptı.Kőba'nın tanıtımını ve şovunu yapan kişi Benny More'dir. Trompeti mőziđe bu adam koydu. Trambon, saksofon her şey var. Pepe bőyők bir yıldızdı, uyuşturucu ve alkolden dolayı; 39 yaşında öldő. Kőba'nın Elvis'idir....

Bőtőn ritimler Brezilya'ya gidiyor. Irk ayrımı yoktu. Bantue zencileri vardı burada. Afrika'nın farklı bōlgelerinden geldiler Brezilya'ya...tőm mőzikleri karıştırıp Samba'yı elde ettiler. Gerçek samba var. "Samba de Rhoda" sokak samba'sı.

Bantue'lar daire olup mutfak eşyalarını enstrőman olarak kullanıyorlar. Bir kişi dairenin içine girip dans ediyor. 1 kadın 1 erkek dairenin içinde arka arkaya dans ediyorlar. 1880 samba'yı çok sevdiler ve karnavalda kullanmak istediler. Kőba, Afrika mőziklerini kullandılar. Riodejenaryo'nun yakınında bir ile vardı. Adı FAVALES'di. Çok özel bir samba yaptılar. Pek çok samba ismi var.

Batucada

Partido Alto

Samba Calypso

Samba Reggae

Frevo

Baiao

İki temel ritm var sambada. 1.Son klavesi gibi...3-2 yada 2-3 olarak gidiyor.

İki Agor ritmi. (Batucada- samba reggae)

Akdeniz'de dinledim bu öyküyü...

Bir Akdeniz gecesinde. Gökyüzü yıldızlarını giyinmiş uyuduğumda kayalıklarda uyanırdı usulca... Akdeniz yakamozdaydı... Gökyüzü tutup elimden yürüdük birlikte yakamoz yoldan ufka doğru... Akdeniz karşıladı bizi... Oturduk birlikte üçümüz... Ben, Gökyüzü ve Akdeniz... Bir Akdeniz, bir gökyüzü başladı anlatmaya... Ben dinledim... Sen de dinle!

Tüm yeryüzü karanlık sular ve buzlarla kaplıydı... Yeryüzü griliğin ölümcül örtüsünün altındaydı... Yıldızlardan, yıldızların arasındaki karanlık derinliklerden ve güneşten gelen öldürücü ışınlar griliğin besin kaynağıydı... Işınlar griliği güçlendiriyordu ama hiçbir canlının yaşamasına olanak tanımıyordu... her şey ölüyor, kavruluyor, yok oluyordu... Tüm okyanuslar, denizler gibi Akdeniz de griliğin altındaydı... Ama Akdeniz yaşama ve harekete gebeydi... Yaşam ve hareket doğumun eşliğindeydi... Akdeniz zamansızlığın uzunluğu ve ağırlığınca derin düşünceler içindeydi... Öldürücü ışınlar engellenmeliydi... Grilik yenilmeliydi... Yaşam ve hareket büyümeliydi... Akdeniz büyük bir sancı içindeydi, kederli ve öfkeliydi...

Ama inatçı ve ümitliydi... Aklığını, maviliğini sağdı bedeninden Akdeniz yukarılara doğru... Yüzyıllarca, çağlarca sürdü bu... Akdeniz kendini yukarılara, durmadan inatla taşıyordu... Yukarılarda ak mavi bir yüz oluşuyordu... Akdeniz yoruluyordu... Akdeniz umutluydu... Ak-mavilik yavaş yavaş bir ağ gibi yeryüzünü sarıyordu... Ak maviлик yeryüzünü kuşatan griliği kuşatıyordu. Akmavilik öldürücü ışınları ağına alıyor; Akdeniz'in ihtiyacı olanını geçiriyor; griliğin besin kaynağını geri gönderiyor, geçirmiyordu... Grilik yeryüzünden siliniyor, kuytuluklara kaçırıyordu... Akdeniz akmaviliğe gökyüzü adını koydu... Gökyüzü işte böyle doğdu... Gökyüzü Akdeniz'e, Akdeniz Gökyüzüne maviliğini, aklığını veriyordu... Gökyüzü ve Akdeniz mavilikle oynayıyordu... Zamansızlık hızlandı... çağları dolandı...

Akdeniz doğuma hazırды... Gökyüzü bunu sevinçle karşılamaya hazırlandı... Akdeniz bu sevince maviliğinden sağıarak katıldı... Gökyüzü rüzgarlar çıkardı... Rüzgar ve güneş maviliği aklığa taşıdı... Gökemli bir doğumla yaşam ve hareket Akdeniz'den fıskırdı... Rüzgarlara, sulara, karalara yürüyen

yaşam ve hareket her yana yayıldı... Akdeniz yorgundu... Çağlarca süren sancısını görkemli bir doğuma dönüştürmenin tatlı bir yorgunluğuydu. Gökyüzü, tüm serin sıcak rüzgarları ve nakış nakış işlediği bulutları Akdeniz'e taşıdı... Gökyüzü, rüzgar kollarıyla meltemler ve karayellerce Akdeniz'i sarıp sarmaladı... Gökyüzü Akdeniz'in yorgunluğunu paylaştı... Gökyüzü ve Akdeniz yaşamın ve hareketin adıydı... Gökyüzü ve Akdeniz özgürleşmenin ve sınırsız birleşmenin adıydı... O gün bugün Gökyüzü ve Akdeniz rüzgara, sulara ve karalara taşıdıkları yaşam ve harekete çağrı oldular; özgürleşmenin, kardeşleşmenin ve sınırsız birleşmenin çağrısı... Grilik sinmiş saklanmıştı... Yaşam ve hareket rüzgarlarca, sularca, karalarca yayıldığından beri devamlı pusudaydı, sürekli saldırmaktaydı... Gökyüzü ve Akdeniz dikildiler karşısına her zaman griliğin... Spartaküs'ün özgür ordularını besledi Akdeniz, Gökyüzü gizledi rüzgarlarla, bulutlarla... Haareket ve yaşam şaha kalkınca Paris'te griliğe karşı, tüm öfkesiyle kızıla kesildi Gökyüzü; Akdeniz'se uzandı Sienne'le çocuklarına... teslim olunmadı... Griliğin saldırıları durmadı... Gökyüzü ve Akdeniz renk renk, ses ses çocuklarıyla Madrid sokaklarında griliğe karşı... Gökyüzü ve Akdeniz yaşam ve hareketle enternasyonal savaşın yatağından aktı... teslim olunmadı... Sonra Cezayir, Libya, Tunus'ta... Sonra Hayfa'nın kıyılarında, tozlu sokaklarında ve tüm bozkırlarda... Sonra Ege'nin batı yakası dağlarında... Griliğe teslim olunmadı... Nerede bir kuşatması olduysa griliğin, Gökyüzü ve Akdeniz yaşam ve hareketle en ön saftaydı...

Şimdi grilik tüm yeryüzünde son saldırısında... Sularca, rüzgarlarca, karalarca tüm yaşamı ve hareketi boğmaya çalışmakta... Gökyüzü ve Akdeniz'in çağrısı rüzgarlarca, sularca, karalarca tüm yeryüzüne yayılmakta...

Gökyüzü ve Akdeniz yaşamın ve hareketin özgürleşmesi, kardeşçe sınırsızlığı eve birleşmesi için savaşa çağırmakta... Gökyüzü ve Akdeniz yeni ve görkemli en büyük doğumun hazırlığında... Doğum yaklaşmakta...

çağrı

DEVİNİM TIYATRO ATÖLYESİ

Yola çıktık...Arkamızda kaygılarımızı, çekingenliklerimizi bırakarak...İnsanı, geleceği, kendimizi tanımak ve değiştirmek için... El yordamıyla yürüyoruz. Ama ışıksız değiliz. Yaşamın tüm ciddiyetiyle oyunlar oynuyoruz, çocuklar gibi şeniyoruz.

Zorlu ve uzun bir uğraş bu. Hayatın içinde, daha içinde, daha etkin rol almak istiyoruz. Sahnede olmak, ışıkları yakmak ve oyunu başlatmak istiyoruz. Daha çok rol arkadaşı gerekli bize: Oyunu yazacaklar, sahneye çıkacaklar, kostümleri dikecekler, dekorları çakacaklar, makyaj yapacaklar, biletleri dağıtacaklar, sorular sorup cevapları verecekler...

Yola çıktık geliyoruz...Kendimizi, geleceği, insanı araştırmak ve değiştirmek için...

dünya tiyatrolar gününde sokaklardaydık

Tüm dünya bugünü dünya tiyatrolar günü olarak kutluyor. Pek çok sahne kapılarını ücretsiz açıyor bugün seyircilerine...Birçok yerde salon törenleri düzenleniyor. Tabi pek çok kişinin bu durumdan ne haberi var ne de bununla ilgilenebilecek durumdalar.

Bir 27 Mart'ta daha biz de gözlerimizi ışıltılı kutlama salonlarından, tiyatrodan habersiz daha büyük kesimlere çevirelim dedik.

Tiyatrocular tıpkı diğer aydınlar gibi toplumun en ileri kesimini temsil ediyorlarsa, bütün dikkatlerin bize çevrildiği bu günde sahne almanın, perdeleri açmanın zamanı olduğunu düşünüyoruz. Tiyatrocular da salonlardan çıkıp yaşama katılmalıdır. Hem de herkesten daha fazla...

Yaşamla ölüm kavgasındaki milyonlarca insanı tiyatro'ya getirebilir misiniz? Hayatta kalabilmek için bütün zamanlarını çalışarak öldürenlere tiyatronuzu anlatabilir misiniz? Savaşların ve açlığın kol gezdiği bir yerde oyununuzu oynayabilir misiniz? Badat'ta, Filistin'de, Somali'de, Ruanda'da, dağlarda ve fabrikalarda savaşanların yanında sahne alabilir misiniz?

27 Mart'ta Beyoğlu'nda kostümlerimizi giyip tepkilerimizi, düşüncelerimizi dile getireceğiz. Ta ki tüm yeryüzünde bizi izleyemeyecek, oyunlarımıza katılamayacak tek bir insan bile kalmayınca kadar...

TİYATRO'NUN GENEL TARİHİ

Tiyatro okulu

Tiyatro okulu adını verdiğimiz bu sayfada tiyatronun kuramsal alanlarına değineceğiz.

Amatör tiyatroculuk denildiğinde ilk akla gelenler birkaç oyunculuk çalışmasından sonra bir teksi ele alıp el yordamıyla onu sahnelemektir. Oysa amatörlik bundan daha fazla birikim ve derinlik gerektiriyor. Kurumsal bir eğitimden genellikle mahrum olan amatör tiyatro emekçilerinin tiyatronun tarihi, kuramları, yaratıcıları, terimleri ve daha birçok yönüyle ilgilenmeleri gerekmektedir.

Tiyatronun genel tarihiyle başladık. Elbette burada geçen pek çok konu kendi başına ayrı bir araştırma-yazı konusudur. Daha sonraki sayılarımızda daha özele inmek için araştırmalarımıza devam edeceğiz. Katkılarınızı bekliyoruz.

Bilinen ilk tiyatro, insanın topluluk halinde yaşamaya başladığı ilkel kominal toplumda dilin kullanılmasından önce beden diliyle anlatılardan doğdu. Doğa karşısında güçsüz kalan insanın kendisini ve doğayı taklit (mimesis) yoluyla anlatıları tiyatronun kökenini oluşturur.

Bu döneme ait mağara resimlerinde ellerine ve yüzlerine hayvan postları geçirmiş insanların ritmik hareketler yaptıklarını görmekteyiz. Maske ve kostümün (hayvan postları) öne çıktığı bu dönem insanın kendi kimliğini aşmak, başka kimlikleri ve daha genel varlık biçimlerini temsil etmesinin en etkin yollarını bulmasını sağlamıştır. Toplayıcılık ve avcılığın olduğu bu dönemde tiyatronun teması bu iki öğeyi içeriyordu. Daha sonra karşısında güçsüz kaldığı doğa olaylarını (İlk tanrılar) işlemeye başladı. İnsanın tören ve ayinlerle doğa üzerinde denetim kurmaya çalıştığı bu dönem eski Yunan da, Dionysos şenliklerine kadar uzanır. Yağmur yağdırmak ya da avda başarılı olmak için yapılan törensel danslar, kurallı oyunun ilk örnekleriydi. Ölme ve yeniden dirilmeye yönelik bilinmezlikler de oyun temalarına bu dönemde girdi. Başlangıçta doğa güçlerine insanların kurban edildiği bu törenler zamanla canlandırmalara (Ritüel) dönüştü. Şamanizm de olduğu gibi, Şaman çeşitli oyunlarda tanrılarla insan arasındaki aracıyı temsil ediyordu.

İnsan, avcılık ve toplayıcılıktan alet yapmasıyla üretime geçti. Bu dönem kabile savaşları sonucu hayatta kalanların köle olduğu ve egemenlerin devletlerini kurup kurumsallaştıkları ilk sınıflı sisteme evrildi. Köleci dönemde; uzak doğu da Çin, Orta doğuda; Mısır, Sümer, Med, Hitit (Eti), Asur ve Avrupa da; Yunan ve Roma imparatorluğu felsefenin, sanatın ve bilimin merkezleriydiler. İlk sınıflı toplum olan köleci devlette kölelerin yaşamda hiçbir hakları yoktu. Soylu sınıf köle sömürsü sayesinde bilime ve sanata bolca vakit buluyordu. Aristoteles bile; insanları kadınlar, erkekler ve köleler olarak sınıflıyordu. Toplum içindeki kadınların ve kölelerin durumuna ilk tepkiyi Europides vermiştir.

Bir görüşe göre modern tiyatro; Yunan tiyat-

rosuyla başlar. Çünkü; tiyatronun tüm özellikleri; sahne, izleyiciler, oyun, kurgu bu dönemde doğmuştur. Tiyatro terimi de, Yunanca "Theatron" (Seyredilen yer) sözcüğünden gelmektedir. Günümüzdeki anlamıyla tiyatronun başlangıcı eski Yunan'da Bağbozumu tanrısı Dionysos adına yapılan dinsel törenlere dayandırılmaktadır. Bu törenlere korodaki insanlar keçi derilerine sarınarak şarkı söyledikleri için "keçi şarkısı" anlamına gelen ve kaynağını efsanelerden alan "Tragedya" adı verilmiştir.

Bu dönemde tiyatro dinsel törenlerden ayrılarak bir sanat ve felsefenin konusu haline gelmiştir. Dionysos şenliklerinde farklı kişiliklerin, konuşmacıların yer almaya başladığı "KORO"yu görüyoruz. Koro bu dönemde gelişen duruma işaret eden bir kimlik taşıyordu. Dyonyos şenliklerinde tragedya özel bir yer aldı. Tespis adında bir şair M.Ö.6.yy. daki ilk tragedya yarışmasında koronun karşısına bir oyuncu (aktör) çıkararak diyalogu başlattı. Böylece tiyatronun ilk oyuncusu doğmuş oldu. Daha sonra Aiskhlos (Ayklos) 2. oyuncuyu, Sophokles (Sofokles) 3. oyuncuyu sahneye çıkardı. Böylece koro giderek önemini yitirdi ve günümüz tiyatrosunun ilk oluşumları başlamış oldu. Bu dönemde ilk kadın maskelerini sahneye getiren dönemin en ünlü yazarı Koerillos un bugün elimizde hiçbir oyunu yoktur. 67. Olimpiyatta Frnikos ilk kez kadın karakteri erkeğe değil bir kadına oynattı.

Dionysos adına düzenlenen Dramatik yarışmalarda üç türle karşılaşırız: tragedya, komedy ve satir oyunları. Satir oyunlarının konusu yine tragedyanın konularıydı; ama bu oyunlarda konular mizahi bir dille ele alınırdı. Oyunlarda seyirciye verilmek istenen ana temalar: gururlanma günahtı, ölçülülük, cezanın kaçınılmazlığı, katarsis (acıma ve korku ile ruhu tutkularından arındırmak) olarak sıralayabiliriz.

Eski komedy'nın en büyük temsilcisi Aristofanes'in oyunları siyasal ve toplumsal yergileriyle ahlaki bir görev üstlenmiştir. Sofoklesle tiyatro teknik yetkinliğe ulaşmış oyunlarda ilk kez dekor kullanılmıştır. Euripides ise (M.Ö.480-405)günümüz tiyatrosuna daha yakın eserler ortaya koymuş, günlük yaşamı ele almış ve kuşkuculuk, bilgecilik temalarından yola çıkmıştır. Antik Yunan tragedyasının tanımını ilk kez M.Ö.320 yıllarında Poetika adlı eseriyle Aristoteles yaptı. Ona göre tragedya; ahlaki yönden ağırbaşlı, başı ve sonu olan, belli bir uzunluğu bulunan bir hareketin taklidiydi (mimesis). Aristoteles' in koyduğu kurallar uzun süre-bugün bile tiyatro da otorite olmuştur.

Roma tiyatrosunda ise antik Yunan tiyatrosu etkisinden başka fars, mimus ve pantomimus türlerine rastlıyoruz. Roma tiyatrosu antik yunan tiyatrosundan farklı olarak eğlence ve ticaret amacı taşır. Oyunculuk bayağı görüldüğü için köleler tarafından sürdürülmektedir. Komedy da Plautus, Terentius, tragedya da ise; Ennius, Pacavius ve Accius ve en önemlisi Seneca Tiyatroyu önemli bir yere getirmek için uğraşmışlardır.

ESKİ ROMA VE YUNAN TİYATROLARI ARASINDAKİ FARKLAR

- YUNAN TİYATROSU _____ ROMA TİYATROSU _____
- * Oyuncular üst tabakadan _____ Oyuncular alt tabakadan _____
 - * Ölümcül savaş sahneleri seyirci önünde olmaz __ Ölümler seyirci Önünde gerçekleşir.
 - * Tiyatro dağ yamaçlarındadır _____ Geniş düzlük alanlara kurulmuştur
 - * Orkestra büyük yer kaplar _____ Orkestranın önemi yoktur
 - * Seyirci yeri yükselen dairelerden oluşur _____ Seyirci yeri yarım yuvarlaktır
 - * Girişler açık ve serbesttir _____ Ücretsiz geçişi önlemek için tünellerden oluşmuştur.
 - * Sahne seyirciye uzaktır _____ Sahne seyirciye yakındır
 - * Dış görünüşü yalındır _____ Dış görünüşü süslüdür.
 - * Dinsel törenlerde sıklıkla kullanılır _____ lence ağırlıklıdır .dinseltörenlerde kullanılmaz
 - * Ön sahne Roma tiyatrosundan iki kat daha yüksek ve daha dardır.
 - * Her oyunda dekor değişir _____ Dekor değişmez,sabittir.

TİYATRO SÖZLÜĞÜ

Agora: Pazar yeri. Antik tiyatro yapısı orta ya çıkmadan ve Dionysos Şenlikleri Atina'daki Akropolis'in güneydoğu yamaçına alınmadan önce oyunlar pazar yerinin basamaklı tarafında oynanırdı. Seyirciler basamaklara otururdu.

Alegori: Belli bir kavram, düşünce yada ahlak kategorisinin kişileştirme yoluyla canlandırma, alegoriyi simgeden ayırmak gerekir, çünkü simge kişisel de özeti veririrken alagort genelde özeti verir; alegoride tüm ayrıntılar imgesel bütünlük içindedir.

Agon:

1. Yarışma Antik tiyatrodaki, tragedya ozanları, oyuncular ve dithyrambas koroları arasında yapılan yarışmalar... Yunan tragedyasında, savsöz ve

karşı savsözün öneri ve karşı önerinin, yanıt ve karşı yanıtın, atışma biçimi içinde yer olduğu söz kapışması sahnesi...Çatışma.

2.Antik Yunan komedyasında düşünceleri birbirine karşı olan iki oyun kişisinin tartışmaya girdiği bölüm.

3. Antik tiyatrodaki sanatçılar, ezgiciler, yazarlar ve oyuncular arasında değerlendirme ile sonuçlanan yarışma.

Antrakt: Tiyatro oyununun oynanışı esnasında; sahnenin düzenlenmesi, oyuncunun diğer perde için hazırlanması ve seyircinin dinlenebilmesi amacıyla verilen kısa ara.

Anagnorisis: Tanıma. Aristoteles'in Poetika adlı yapıtından.Bir oyun kişisinin gerçek kimliğini öğrenme.

Antik Komediya; İ.Ö 486 yılında başlayan ve aşağı yukarı İ.Ö 200 yılına kadar süren bir dönem içindeki yunan ve Latin komedyaları için kullanılan terim. Yunan komedyasının üç evresi vardır; eski komediya (Aristofanes), orta komediya (Antifanes, Aleksis) ve yeni komediya (Menandros) Latin komedyasının iki ustası Plautus ile Terentius'tur.

Antik Tragedya; İ.Ö VI. yüzyılda yunanlı Thespis ile başlayan ve İ.S. I. yüzyılda Latin Seneca ile son bulan yediyüz yıllık bir süreç içinde yazılmış tragedyalardan her biri. En büyükleri Aiskhülos, Sophokles ve Euripides'tir.

ömer şahin

PRATİK ÇALIŞMA ÖNERİLERİ

Aynı okulda, aynı mahallede veya aynı evde bulunan arkadaşlarınızla birlikte bir tiyatro grubu (topluluğu) kurup kendi aranızda oyunlar hazırlayıp çevrenizdeki insanlara sunmak istediniz. Ama bir türlü size yardım edecek tecrübeli birilerine ulaşamadınız.

Şimdi önünüzde iki seçenek var. Ya her şeyi bırakıp bu sevdadan vazgeçeceksiniz ya da kendi el yordamıyla edindiğiniz birikiminizle bazı oyunlar hazırlayacaksınız.

Biz de size bu sayfada üçüncü bir seçenek sunuyoruz. Birikimlerimizi, deneyimlerimizi sizlerle paylaşmak ve bizimde yürüdüğümüz sonsuz öğrenim sürecini karşılıklı üretim sürecine dönüştürmek istedik.

Şimdiden başarılar...

1- Bütün vücut serbest bir şekilde yürümeye başlayın. Ayak kaslarınızdan başka hiçbir kasınız çalışmasın. Kollar serbest ve baş sarkık bir biçimde yavaş yavaş temponuzu arttırın. En yüksek koşma temposuna ulaşmaya kadar devam edin. (15dk.)

2- Koşu biter bitmez kollarınız vücuda paralel bir şekilde sırt üstü yere uzanın. Kendinizi tamamıyla yer çekimine teslim edin. Gözlerinizi kapatın ve kesinlik-

le açmayın. Bütün ışıkları söndürün ve bir müddet enstrümantal klasik müzik dinleyip kendinizi müziğin akışına bırakın. (10dk.)

3- Sabah yataktan kalkar gibi gerinerek ve esneyerek uyanın. Ayağa kalkın omuzlarınızı sırayla dairesel bir şekilde çevirin. Bütün vücudunuzu arkaya doğru atarak esneyin ve aynı şekilde öne, sağa, sola atarak esneyin. (15dk.)

4- Dilinizi ağzınızın içinde daire çizecek şekilde çevirin ve dilinizi çiğnemeye başlayın. Sonra dudaklarınızı (alt ve üst) çalıştırıp dudaklarınızla sesler çıkarmaya başlayın. (15dk.)

5- Diyafram nefesini kullanarak düzenli bağırmaya çalışın. Beraberce sesinizi yükseltip alçaltın. Diyafram nefesini almak için ağzınızda sıcak bir şey varmışçasına aniden nefes almak ya da dilinizi dışarı çıkartıp hızlı nefes alıp-verme çalışması yapmak yararlı olacaktır. Diyafram nefesini almanın en doğru yolu önce karın nefesi almaktır. Bunun içinde yatarak karnınızın üstüne kitap koyun ve nefesinizi alıp verdikçe yükselip alçalmasını izleyin. (15dk.)

6- Alfabeyi baştan sona hep beraber bağırarak (diyaframdan) söyleyin. Yanlış telaffuz ettiğiniz harfleri tespit edip doğrusunu çıkarmaya çalışın.

7- Birkaç satırdan oluşan her hangi bir düz yazı veya şiir örneği bulun. Mesele;

Sonra birkaç damla göz yaşı düştü toprağa, toprağın o bir damla göz yaşını Vantuzlarıyla nasıl emdiğini gördü.

Bu yazıyı ilk önce heceleyerek ve bütün harflerin hakkını vererek okuyun. Sonra bütün yazıyı düzgün ve anlaşılır bir biçimde; sesinize üzüntü, mutluluk ve sinir duygularını katarak okuyun.

OYUN:

Grubu ikiye bölün, iki grupta gözlerini kapatsın. Grupları birbirinden uzak duracak şekilde ayırın. Her birinin kulağına bir rakam söyleyin. Gruptan; kesinlikle konuşmadan ve en önemlisi hiçbir ses çıkarmadan birbirlerini rakam sırasına göre dizmelerini isteyin. Bu sıralamayı ilk bitiren grup kazanmış olur.

OYUNUN AMACI:

Gruptaki iletişim düzeyini saptamak ve geliştirmek.

OYUNUN SONUCU:

Oyunda bazı arkadaşların hiç hareket etmeden bekledikleri, bazılarının sürekli karmaşık hareketler yaptığı ve bazılarının ise; düzenli bir biçimde yönlendirici rolü üstlendiği görülecektir. Bu bize grup üyelerinin liderlik, yönlendiricilik vasıflarının düzeyini gösterecektir. Böylece her hangi bir tiyatro metnini oynamaya karar vereceğimiz zaman yönlendirici görevlerin kimlerin üstleneceği belli olmuş olur□

ey gözleri
şiiir yazan çocuklar
dünya nasıl da
yenik ve yaralı
bir tek sizin
gülüşünüz var
onu
güldürecek
A.Yücel

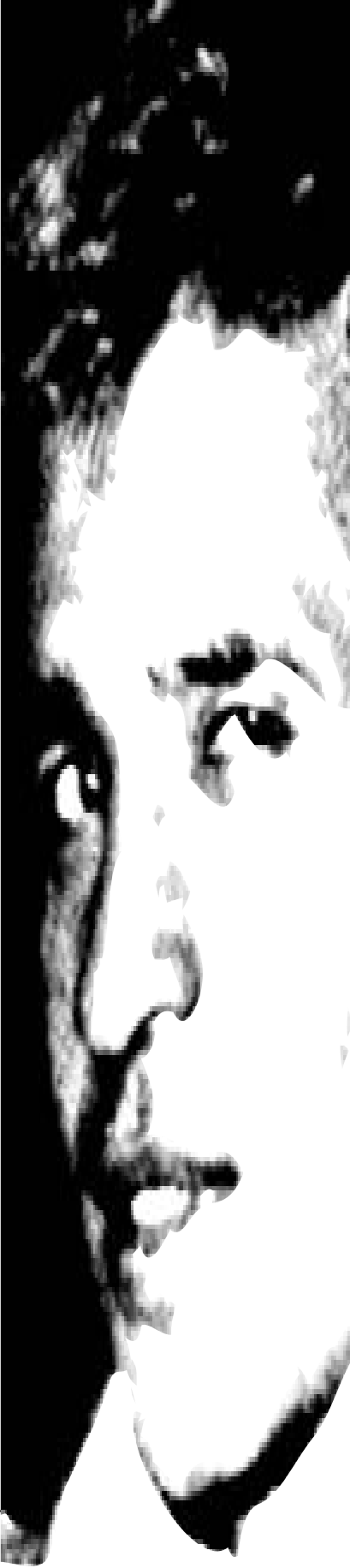

ÜÇ NEHRİN BİR DENİZLE BULUŞMASININ DESTANI

Geceydi-karanlıktı
Ve paslı bir yangın gibi ölüm...
Gün, henüz uyanışını tamamlamamıştı.
Sisli ve puslu bir akşamdan kalmaydı gece.
Geceydi-karanlıktı-sıcaktı
Üç dağ
Üç nehir
Üç yangın yürekli orman
Utandırıyorlardı çıplaklıklarıyla maskelenmiş yüzleri...
Kahrediyordu dimdik duruşları,
ölüme gülümseyişleri.
Kusursuz bir ortaklığı direnişleri...
Toprak...
Hava...
Ateş...
Ve su gibiydiler kirli düşlerin çoğalan vahşetine,
zulmüne...
ve iğrençliğine karşı.
Halktılar halklar gibi!
Yiğitçe çıktılar yola, söylemek için türkülerini
Sevdanın en amansızını
Ölümün en zamansızını tattılar.
Uğrunda ölüme gittikleri yol kadar aydınlıktılar!..
Birgün akacağım denizlere selam olsun!
Adım: Deniz
Sevda işçisiyim
Umut işçisiyim
Birgün akacağım denizlere selam olsun!

Adım: Hüseyin
Sevda işçisiyim
Umut işçisiyim
Birgün akacağım denizlere selam olsun!
Adım: Yusuf
Sevda işçisiyim
Umut işçisiyim
Birgün akacağım denizlere selam olsun!
Bir türkü tutturacağım
Çiçekler ekeceğim
halkların umutsuz topraklarına
Dağılmış,
tek yürek kalmayacak yer altında...
Hadi! Kavursun bu ateş beni
Hadi! Savursun denizlerin hırçın dalgaları
arındırsın beni çirkinliğimden.
Hadi! Öfkeyi haykırmanın zamanıdır
Hadi! Haykır
Haykır
Haykır öfkeni.
Geceydi-Karanlıktı
Yeni doğmuş bebeler veriliyordu adları.
Kavganın 72'ye kanla yazılmasının zamanıydı.
Çınladı tarih sabahın alaca şafağında
Yankılandı üç ölümsüz çılgık gecenin kararın yüzünde
Maviye çalardı gözleri, darağaçları gölgesinde
İdamlarda cellat katına oturanlar,
Denizlerin karşısında dehşet içindeler şimdi;
konuşuyorlar, çılgıklar atıp, duvarları tırmalıyorlar...
Söylenen hiçbir şeyi anlamıyor...anlatamıyorlar...
Sabah serin ve sessiz
Sisli bir aydınlık
Ve paslı bir yangın gibi ölüm!
Sökülen kaldırım taşları,
emekçilerin uyanışı,
Bir çılgık yeni güne
Üç ortak ölümden de elele...
Ne yazık!
Ne yazık ki bir daha asla,
Sevdiği kızın ellerini;
toprağa serpiyen özgür bir tohum gibi sarmayacak.
Af dilemeden çıkılan onurlu sehpalarda
gölgeler düşecek aydınlığa,

kararacak tüm renkler
Aydınlansın diye gidenlerin yüzleri,
analar gülümseyerek doğuracak evlatlarını.
Ağlama yağlı urgan! Ağlama!
Arkanda ölüm gülüşlü cellata bel bağlama!
Birgün dökülür tüm nehirler denizlere,
siyahlar aydınlanır,
bir çocuk elleriyle taşır hürriyeti,
bir gider bin gelir anaların yiğitleri
Durgun, karanlık, derin, sıcak ve serin
Ve sarı parmakları birazdan
kızillaşacak gökyüzünü yıldıza boğacak gibi çetin...
Geceydi-karanlıktı
Bulutlar kadar doluydu gözleri izleyenlerin
En seven, en cömert, en cesur, en yiğit, en aşık
Üç sevdalı toprak...
Üç sevdalı hava...
Üç sevdalı ateş...
Üç sevdalı su...
Neredeyse boğacaktı anaların çığlıkları
kanlı gelincik tarlalarını
Bu gözler: Deniz'in gözleri
Baktı!
Korkmadan, kızmadan, inançla!..
Bu sözler: Hüseyin'in sözleri
Söyledi!
Korkmadan, kızmadan, inançla!..
Bu eller: Yusuf'un elleri
Geçirdi tırnaklarını kanlı gelincik tarlalarına
Korkmadan, kızmadan, inançla!
Teker teker, bir an olsun tereddüt etmeden
geçirdiler kardeş urganları gencecik boyunlarına.
Gül benizli analar doğurdular evlatlarını.
Bir çığlık bir ölüme kavuştu...
Üç nehir bir denizle buluştu...
Dün-bugün ve gelecekte
Denizlere akan nehirlere selam olsun!
Durgun, karanlık, derin, sıcak ve serin
Ve sarı parmakları birazdan
Kızillaşacak gökyüzünü yıldıza boğacak gibi çetin
6 Mayıs 72'in çocukları...

AYIŞIĞI 2004

etkinlikleri

16 KASIM a.i.s.i.g. P A Z A R FİLİSTİN gecesİ Grup Munzur Korina Çiya Nilmi Yarayıcı Biğesu Erenus Ayışığı Şiir Topluluğu YER: La Saale Kültür Merkezi ADANA: Mustafa Kemal Bulvarı Etiler Mahallesi SAAK TEL: 0322 262 22 44 Ayışığı Etiler 0322 262 22 44 Ayışığı Sarayönü 0322 262 22 44 Ayışığı Sarayönü 0322 262 22 44	Onurun ve direngenliğin meşalesi, Filistin halkıyla dayanışma etkinliğiyle karşıladık 2004 yılını.	a.i.s.i.g. 28 ARALIK FİLİSTİN gecesİ Program Grup Munzur Korina Çiya Nilmi Yarayıcı Biğesu Erenus Ayışığı Şiir Topluluğu Yer: SALON DEVRAN Mahmut Şekiel Paşa A Blok, Altıkat Paşa Cad. Hacı Karwan Mescidi ÜRMEYDANI Saat: 14:00 ■ Hıfızlı Toldukları ■ Ayışığı Toldukları 0322 262 22 44 Ayışığı İhtifaz 0322 262 22 44 ■ Ayışığı Sarayönü 0322 262 22 44

2004 yılı , sanat merkezimizin yayılma dönemi oldu...

**Antep
ve
İzmir
Ayışığı'na kavuştu...**

***4 nisan 2004 Gazi Ayışığı
açıldı...**

***22 şubat 2004
İzmir ayışığı'nda "yerel seçimler
ve sol " konulu panel...**

***17 nisan 2004
"Bahara Merhaba" etkinliği..**

MKM Tiyatro Grubu

Nurettin Güleç

Bilgesu Erenus

Ayışığı Şiir Grubu

***9 Mayıs 2004**
"doğumunun 186. yılında
Marx ve Marksizm"

Katılımcılar:
Sırrı Öztürk
Orhan İyiler
Yılmaz Ekşi

***22 Mayıs 2004**

İzmir Ayışığı'nda
"Basın ve Üzerindeki Baskılar" konulu söyleşi
Katılımcılar:
Gazeteci Sinan Kara
Mustafa Rollas
ÇGD'den Macit Setoğlu
Mücadele Birliği Dergisinden Yeşim Tunçsan
İşçi Köylü Gazetesinden Erdinç Özbay
Alinteri Gazetesinden Selam Topçuoğlu

6 Haziran 2004 Geleneksel Büyükkada pikniği

**10 Temmuz 2004 Aysunumuz... ayışığımızın anması...*

Av. Cemal Yücel'le marksizm ve hukuk

17 Ekim 2004 küba dostluk günü

Sarı Gazi Ayışığı jandarma tarafından basıldı. Aynı saldırı sonraki günde tekrarlandı...

Jandarma baskını Sarıgazi Ayışığı önünde yapılan basın açıklamasıyla protesto edildi.

Agustos 2004

Ahmed Arif anması Antep Ayışığı

8 Agustos 2004

400. gününde Remzi Aydın'la dayanışma etkinliği Grup Akay

29 agustos 2004

Küba ile dayanışma etkinliği Antep

19 eylül 2004

İzmir Küba İle dayanışma etkinliği

26 eylül 2004

Antep Ayışığı'nda Yılmaz Güney anması

15 Ekim 2004

İzmir Ayışığı'nda Dursun Özden'le

"Küba Uzak Değil"adlı söyleşi...

15 Kasım 2004

İkitelli Ayışığı'nda müzik dinletisi- Grup Mart Ateşi

16 Kasım 2004

İkitelli Ayışığı'nda şiir dinletisi- Tiyatro gösterimi
İşçi Atölyesi kuruldu...

5 Aralık 2004

Antep Ayışığı'nda
"Yeni ceza infaz yasası ve zindanlar"
İHD Başkanı Av.Mehmet Şahin

12Aralık 2004

İkitelliAyışığı'nda Panel
"19 Aralık ve Zindanlar"
Nuran Güvenilir
Yılmaz Ekşi
Sakine Sürücü
Gazi- Ayışığında panel 19 Aralık
Vefa Serdar

26 Aralık 2004

Şubelerde "yeni yıla merhaba" etkinlikleri

merhaba

Berrin Taş

Direnge Dallar...

Kültür-sanat alanında verilen mücadeleler pek dikkati çekmez ülkemizde. Çoğunlukla kültürün de bir siyaseti olduğu bilinmez ya da görmezden gelinir. Kültür-sanat alanında mücadele vermek zordur. Bu anlamda başarılı olabilmek için disiplinli, özverili, kesintisiz bir çaba gereklidir. Başarı kolay gelmez. Bu nedenle kültür-sanat alanında mücadele, kararlı, inatçı bir yolculuğu göğüslemektir.

Ayışığı Sanat Merkezi, bu kararlı, inatçı mücadeleyi verdi. Bu mücadeleyi Genç Ekin günlerinden beri izliyorum. Her iki kültür merkezinin açılışlarında, kimi toplantılarında ben de vardım. Coşkulu, heyecanlı gençlerden oluşmuş Genç Ekinciler gelecek güzel günlere inanıyorlardı.

Sevinçliydim. Ayışığında tüm engellere karşın bu coşkulu mücadeleyi devam ettiriyor. Kültür yaşamımıza katkılarını sürdürüyor.

Ayışığı'nın aydınlık yüzü Songül'ü de Genç Ekin döneminden tanıyorum. Yıllar geçti, fırtınalar, rüzgarlar kıramadı direngen dallarını. Bu mücadeleyi şimdi bir kültür-sanat yayınıyla Önsöz'le geliştirecekler. Bu zorlu yolculukta başarılar diliyorum. Ayışığı'nın bütün direngen dallarını bir şiirimle selamlıyorum.

Baykuş

Yorulmadan

Dinginlik arayanlara...

Adım seslerinin

İnsan seslerinin

Kuş seslerinin

Arasında

Kendini göremeyen

Başkuş

Sessizliği çağırıyordu

Bur yudum soluk

Sevecen

Sabah serinliği

Şarkıya benzer

Gün ötüşleri için

FSessizliği çağırıyordu

Işıklı karanlıklar içinde

Bekliyorken aydınlık

Cengiz Gündoğdu

şım veren Genç Ekin emekçileri, insanlığın kültür birikiminin kazanımlarında, kültür serüvenine çıktılar.

Anımsadıkça bugün bile içimi sevinçten titreten bir etkinlikten söz edeceğim.

Seminer çalışmaları sürerken, Paris Komünü'nü emekçilere götürme düşüncesi doğdu. Bu düşünce sevindirdi hepimizi... Günler süren bir çalışmadan sonra Komün'le ilgili bütün belgeleri topladık... Bundan sonra görevimiz şuydu: Bu belgelerden bir Okuma Tiyatrosu metni oluşturmak.

Sevinçle, coşkuyla ortak bir çalışmayla yine günler süren bir uğraştan sonra metni oluşturduk. Metni oluşturduktan sonra, metnin üstünde çalışma süreci başladı.

Aylar süren bir çalışmadan sonra, bu oyunu, İstanbul'un çeşitli bölgelerinde emekçilere sunduk.

Paris Komünü oyunu her bölgede coşkuyla karşılandı...

Şimdi yıllar sonra, kültür hayatımızda, emekten yana savaşım veren Ayışığı Sanat Merkezi var.

Ayışığı Sanat Merkezi'nde şimdi daha ileri bir düzeyde estetik seminerlerine başladık... Bu ileri düzeyin yöntemi, me-

Tam anımsamasam da, Genç Ekin Sanat Merkezi'nde on yıldır seminer veriyorum. Bu seminerler felsefeyle estetik üstüne oldu.

Emekten yana bir sava-

şım veren Genç Ekin emekçileri, insanlığın kültür birikiminin kazanımlarında, kültür serüvenine çıktılar.

Peki neden estetik?

Marks şunu belirtir; estetik nesne, hem sanat beğenisi olan, hem güzelliğin zevkini duyan bir çevre yaratır.

Burjuva dünyasına geldikte... Burjuva dünyası estetik nesne yaratmaz. Bu nedenle sanat beğenisi olmayan, çirkinden zevk alan bir çevre oluşturur.

Bu, insanda çirkini değiştirme bilincini dumura uğratar. Bu çevreye karşı savaşım verebilmek için estetik birikim gerekir.

Estetik birikim yalnızca birikim için değildir. Marks'ın deyişiyle, sanattan tat alabilmek için sanatsal açıdan eğitilmek gerekir.

Estetik bu eğitimi verir.

Devrimci hareket, yalnız siyasette de-

ğil, hayatın bütün alanlarında etkisini duyumsatabilmelidir.

Sermaye sınıfı, sanat ı metalaştırmıştır. Güzellik yasalarına göre yaratma etkinliği, çok para kazanma etkinliğine dönüşmüştür.

Ahmet Hamdi Tanpınar'ın dediği gibi, masa, sokakla birleşirse orada sanat canlanır.

Estetik eğitimi bütün bunları kapsar.

Ayışığı Sanat Merkezi katılımcılarıyla şimdi biz bu yolda yürüyoruz.

Kuşatılmış ada: KÜBA

Dursun Özden

Küba üzerinde 3 Haziran 1960'dan beri süren ABD Ambargosunun içyüzü, insanlık onuruna zedeleyen ve yayılcı küresel kültürün somut bir göstergesi olarak yansıyor. 110 bin kilometrekare alanda, 12 milyon insanın yaşadığı ve koruyucu hekimlikte dünyada ilk sırada olup, AIDS başta olmak üzere pek çok hastalığın aşısını bulan Küba, 1600 adadan oluşuyor. Güzel, yoksul ve mutlu insanların onuruyla yaşadığı küçük bir cennet....

Son Küba gezimde de gördüğüm kadarıyla, Karayiplerin bu küçük ada devleti Küba, ABD'nin yumşak karnında tüm abluka ve baskılara karşın, onurluca ve inatla ayakta durmaya çalışıyor. Yoksul ve mutlu Küba halkı, tek bir yürekle yaşıyor ve haykırıyor: "PATRIA & MUERTE" – (VATAN YA DA ÖLÜM!.)

(...)

Birleşmiş Milletler Genel Kurulu, 3 Kasım 1993 tarihli oturumunda; ABD'yi, Küba üzerinde sürdürdüğü ticari ablukayı kaldırması konusunda uyarıcı bir karar alır. 88 ülke kararı desteklerken, sadece 4 tanesi (ABD, İsrail, Paraguay, Arnavutluk) karşı çıkar. 57 ülke çekimser kalır.

Onlarca yıl süren bu ambargodan, ABD halkı da zarar görmektedir. Önceleri, abluka için "Soğuk Savaş"ın koşullarını bahane gösteren ABD yönetimi, şimdilerde ise kendi içindeki pek çok vatandaşının ve tüm dünyadaki sağduyulu insanların karşı çıkmasına aldırmadan hala ablukayı sürdürmesi, anlaşılır gibi değil...

Aslında anlaşılmayacak pek bir şey yok...

Bu kin ve acımasızlığın kökleri, 1492'lere kadar dayanıyor. Ya da, yüzyılın başında bu a-

cımasız uygulama daha da sertleşiyor. İşte kirli örneği:

"Şu anda o rezil küçük Küba Cumhuriyeti'ne o kadar kızgınım ki, bütün Küba halkını dünya yüzünden silip süpürmek isterdim. Onlardan bütün istediğimiz kendi kendilerine idare edip mutlu olmalarıydı; böylece müdahale etmek zorunda kalmayacaktık. Oysa şimdi, işe bakın, mazur görülemeyecek anlamsız bir devrim başlattılar. Ve işler o derece sarpa sarabilir ki, müdahale etmekten başka çaremiz kalmayabilir. Bu da Güney Amerika'daki pımpirikli aptalları müdahale etmeye zaten hevesli olduğumuz konusunda ikna etmeye yetecektir..." (Başkan Theodore Roosevelt'ten Herry White'a mektup, 13 Eylül 1906)

Tüm bunlara karşın; özveri, erdem, sağduyu ve onurun temiz belgesi:

"Amerika Birleşik Devletleri, (ablukayı kaldırmamak ve ilişkileri normale döndürmemek için) farklı bahaneler uydurdu. Bir ara, biz Afrika'yken, eğer Kubalılar Afrika'dan çekilirlerse ilişkilerin düzeleceğini söylerlerdi... Sovyetler Birliği ile ilişkiler kesilirse Birleşik Devletler'le ilişkilerimizin başlayacağını söylediler. Şimdi Sovyetler Birliği'nin desteğinden yoksun olduğumuz halde değişen bir şey yok. Kale direklerini kaldırmaya devam ediyorlar... Önceleri Latin Amerika'daki karışıklıklar vardı, Orta Amerika'nın durumu vardı... Küba'da "reformlar"dan sözötmelerine gelince, bu ülkemizin bağımsızlığı ve iktidarına kasdettiği için, asla kabul edemeyeceğimiz bir önkoşuldur.

Keşke sorun ben olsaydım. Ama sorun devrimdir; sorun fikirlerimizdir. BirleşikDevletlerin ya da Birleşik Devletler'deki bir takım insanların istediği sadece Fidel Castro'nun emekli olması değil. Onlar, devrimin tamamen yokedilmesini istiyorlar. Bu, Küba'daki büyük çoğunluğun kabul etmeyeceği bir şeydir..." (Fidel Castro, Marvin Shankin ile 1994'de yazında gerçekleştirilen bir söyleşiden)

"Hasta la vista" – Görüşmek üzere...

Neden Dergi?

Dursun Özden

Dergi gereksinimi, farkın farkında olma bilincinin ürünü mü?

Kültür ve sanatımıza yeni bir dergi daha girdi... Uzun erimli bu yolda, bir ışık daha şavkıdı...

Maddi ya da başka nedenlerden ötürü, pek çok dergi ve gazete kapanıyor... Bu koşullarda, dergi çıkarmanın bir bedeli olduğu unutulmamalı... Bunu göze alarak çıkarılacak bir derginin ömrü, süresi ve niteliğini çok iyi ölçüp, tartmak gerekli... Ülkemizde basılan süreli yayınların sayısı 3 bin civarındadır. Giderek bunların sayısı azalmakta... Birbirine benzeyen yüzlerce dergi ve gazete çıkıyor. Dil kirliliği ve niteliksiz ürün yayımını da tüm bunlara eklersek, için ciddiyeti ve vahameti daha iyi anlaşılır kanısındayım...

Sanat ve Sanal dergiler de böyle... Tekel ve holding destekli kimi dergi ve gazetelerin köşe başını tutmuş editör ve yazarları, Anadolu sevdalısı çağdaş gelenek sahibi aydınlara, kültür ve sanat adamlarına ve de güçlü genç kalemlere olanak tanımıyor... Amatör bir ruh ve profesyonel anlayışla, özveriyle çıkan, teknik alt yapısı sağlam ve sağlıklı bir dağıtım ağı olan nitelikli dergiler, hala yayınlarını sürdürüyor... Dar, basit, bireysel, güdümlü, gurupçu, bölücü, örgütsel, kurumsal ve sektörel pek çok yayın var... Tüm bu koşullarda, dergi enflasyonu bolluğunda, niteliksiz ve kısa ömürlü bir yayın çıkarmanın risklerini, getiri ve götürülerini, iyi ve doğru hesap etmeden çıkan dergilerin sonucunu anımsatmak istedim, yalnızca...

(...)

ABD'nin başını çektiği, Global-Küresel kültür ablukası ve eritme politikası karşısında, ulusal kültürel bir duruş sergileyerek; "Anadolu Aydınlanmacılığı" yolunda, tüm zorluklara karşın, çıkarmada karar kıldığımız, bu kültür ve sanat dergisi, dilerim uzun ömürlü olur ve önemli bir boşluğu ve kültürel-toplumsal gereksinimi karşılar...

Önce, sevgide odaklandık... İçimizdeki ışığı yaktık... İçimiz aydınlandı... Kendimizle barıştık... İçsel bir yolculuk başladı... Sonra, dışarıya saçtığımız pozitif enerji ve sevgi ışığı ile tüm Anadolu'yu, dünyayı ve evreni aydınlattık...

Savaşın ocağına çiş eden tüm dünya çocukları ve mazlum halklarıyla birlikte, dansa durmuşum; gönül gönüle, el ele, döne döne, yan yana ve yana yana!...

Farkın farkındalığı bilinci ile içsel bu yolculukta, Merhaba!....

BİR AYIŞIĞI'NIN

DOĞUMUNA

ÖNSÖZ

Av. Hakan Karadağ

Bu Önsöz Ayışığı'ndan, ayışığı'da ekin ve sanattan doğdu. Soylu bir kalıtım... bunu biliyorum.

Telefonda bir ayışığın daha doğacağını söyleyen ses, Önsöze yazmamı istediğinde kendime "yine tanık yazmışlar" dedim. Esasen kaçınılan, sakınılan bir durumdur tanıklık. "durmamalım burada şahit yazarlar" cümlesini ne kadar sık duymuşsunuzdur. Yazsalarda "görmedim, duymadım, bilmiyorum" da diyebilirsiniz.

Ama; gördüm, duydum, biliyorum. Çaresi yok anlatacağım. Ve özellikle fırsat bilip içimi dökeceğim. Bölük pörçük, dağınık düşüncelerim ve sözlerimi mazur görün, zira maruzatım var! Rumeli Han'ın merdivenleri...

İstiklal koridorunun yabancı tekilliğinden sıyrılıp, sizi Ayışığı'nın aşına çoğulluğuna götürecek Rumeli Han'ın cümle kapısına ulaştığınızda, içinizi saran sevince teslim olmamak gerekir. Bilen bilir... Zorlu ve uzun bir tırmanışın eşliğindedir çünkü. Aslında son kattaki Ayışığı'na mı yoksa ayın ışığına mı tırmandığınız tereddüdünü yaratacak kadar yorucu ve zorludur bu merdiven. Katılacağımız etkinliğin icra edileceği Ayışığı'na ulaştığınızda artık; hiçbir etkinliğiniz kalmamıştır. Son soluğunuzu vereceğiniz vehmine kapılmak üzere iken; açılan kapı yeniden yaşama açılan bir kapı gibidir.

N'olur Ayışığı'na bir yürüyen merdiven!..

Önsöz'e, yürüyen merdivenli Ayışığı düşümlerle hoş geldin diyorum.

Ayışığı Önsöz'le sanat ve hayatın üzerine düşen koyu gölgeyi aydınlatsın.

Bir haksızlığa da değinmeden geçmemek gerek. Bu bir kinaye mi? Önsöz'e ilk sözü bize sözlendiniz. Ne de olsa son sözü direnenler söyleyecek değil mi?

İNSANLIK VAROLDUKÇA SANAT VAROLACAK

Av. Cemal YÜCEL

Bir Çinli'ye "sen başardın" dersin yüzü kızarır ve kabul etmek istemez. Çünkü; o "hep başardınız" denilmesini ister. Bir Amerikalı ise; "evet, ben iyiyim ve başardım" demeyi sever. Bu iki farklı bakış, iki farklı toplum düzeninden kaynaklanır. Birinde "kardeşlik ve dayanışma", diğesinde her hücreye nüfus eden "çıkarıcılık ve bencillik" e-gemendir. Bu farklı bakışlar sanata da yansır.

Her iktisadi yapı kendine uygun sanat anlayışını da ortaya çıkarır. Sanat da iktisadi temelin üstünde yükselir. Sınıf ayrımcılığına ve özel mülkiyete dayalı sistemlerin,

buna uygun sanat üretmesi son derece doğaldır. Ancak, sistem karşıtları da kendi dünya görüşlerine uygun bir sanat anlayışı geliştirmelidir. "Karşı sanat faaliyeti" diyebileceğimiz bu çabanın mevcut sistem içinde hakim olması beklenmemekle birlikte, bugünden geleceğin sanatını yaratma ve sistemi köklü bir eleştiriye tutarak yıpratma işlevini yerine getireceği kuşkusuzdur.

Devrimci bir hukukçu, gelecekte mesleğinin olmayacağını bilir. Zira hukukun da devletin de bulunmayacağı bir toplumsal yapının yer yüzüne hakim olacağını düşünür. Bu yüzden bir hukukçu olarak sonlu bir mesleğin içinde olmaktan hayıflanıyor ve sanatçıları kıskanıyorum. İnsanlığın ürettiği en zarif faaliyet olarak sanat, insanlık varoldukça varlığını sürdürecektir. Nasıl sürdüremesin ki? "Düşmanın attığı taş bana değmez, dostun bir tek gülü bile yaralar beni" yada "lambada titreyen alev üşüyor" dizeleri zamanlar geçse de değerinden bir şey kaybedecek midir?

Yayın hayatınızda başarılar...

BİZDE YAŞAMAK

*Ömürler verdik acısına, öfkesine, Büyüttük...
huncına Yeşerttik...
Ömürler verdik sevdasına yaşamın Bizde yaşamak kaynağına asi bir
Kök verdikçe çoğalan tohumlar gi- su sevgili
bi Hep yaşamın akışına özdeş
Dalda çiçek... Hep ufkun ötesine tutkun
Ateşte yalım... Ama bir ateş gibi soylu ve kızgın
Yürekte inat gibi... Bir su gibi bereketli ve doğurgandır
Vurdukça çakıl taşlarına Yaşamak!..
Akar kıldığımız nehirleri
Çoğalttık...*

Gökhan AKYÜZ

Zuhal SÜRÜCÜ

Sen seviyorsun ya
Gelinciğin nazlı güzelliğini
Bende seviyorum
Sen seviyorsun ya
Gökyüzü
hüznünü boşaltırken üstümüze
çıplak ayak
ve de
paltosuz dolaşmayı
Bende seviyorum
Sen seviyorsun ya
Bende seviyorum...

DOKTORLA İŞÇİ

Bir ülkenin, bir doktoru vardı.
İyiydi, hoştu
bilgiliydi de
Teşhislerinde de pek fazla yanılmazdı.
Ama bir kusuru vardı.
Neşter kullanmaktan korkardı.
Bir gün asalaklar,
ülkeyi kangren etti
yarı beline kadar
İşte zaman
Bir işçi doktora
Neşter atmayı,
bir reçmeci yarayı dikmeyi öğretti.

...VE SAVAŞ RENGİYDİ TOPRAK...

Demir bir köprüden geçerdik Karşıyaka'ya,

Gri, soğuk,

Hep birlikteydik, Şen, Şakrak,

Minik bir bayır tırmanırdık,

Birkaç basamak,

Ve savaş rengiydi toprak,

Zeytin ağaçları. Limon ağaçları,

Ve çardaklıydı evimiz,

Tıkış tıkıştı her yer,

Kıpır kıpırdık,

Kıkır kıkırdık,

Tik-tak tik-tak,

Solak soluğaydı zaman,

Dört bir yandan kuşatılmıştı aydınlık,

Sümgü süngüye sürüyor döğüş,

Ve savaş rengiydi toprak,

Kan revan içinde kaldık asırlar boyu,

Yılmadık, yıkılmadık,

Yan yana oldu yürek,

Vazgeçmedik sevdamızdan.

Can cana, sürüyor umut,

Kabus dolu geceler geçirdik,

Bir mevsim boyu,

Fırladık yataklarımızdan apansızın,

Ok nasıl fırladıysa yayından,

Uğursuz gölgeler bastı en sıcak düşlerimizi,

Kan-ter içinde kaldık,

Soğuk kış gecelerinde,

Ve savaş rengiydi toprak,

Zeytin ağaçları, limon ağaçları,

Ve çardaklıydı evimiz,

Şen şakraktık,

tıkış tıkıştı her yer,

kıpır kıpırdık,

tik-tak, tik-tak,

soluk soluğaydı zaman,

yan yana oldu yürek,

vazgeçmedik sevdamızdan,

can cana sürüyor umut,

Demir bir köprüden geçerdik Karşıyaka'ya

Gri, soğuk,

Ve savaş rengiydi toprak.

F TİPİ ZINDAN DUVARLARINI AŞAN BİR DÜŞ

-POSTA GÜNÜ-

(...)

Size çay ikram edemiyorum ama şiiir okurum ben de, bir türkü tuttururum usuldan; “Hoş geldiniz yoldaşlar, hoş geldiniz” diyeceğim. Sonra bir kitabın sayfalarını çevirir gibi sohbele başlayacağız. Birimizin bıraktığı yerden bir diğeri alacak. Bir kez daha yaşamın sırrına ermek için tanışacağız. Hep devrimi konuşacağız; hep hünerli ellerimizle kuracağımız sosyalizmi... Sosyalist bir ülkede yaratacağımız güzellikleri; çocukların süt bulamadıkları için ölmedikleri, daha küçük yaşlarda harükülade yeteneklerle donatıldıkları, özgürce geleceklerini belirledikleri bir dünyayı konuşacağız.

İnsanların “birer birer ve hep beraber/ ipek bir kumaş dokur gibi/ hep bir ağızdan/ sevinçli bir destan okur gibi” yaşayacakları emeğin dünyasını konuşacağız. O hani yaşanmış haliyle ama daha parıltılarıyla dolu gözleriyle gülümseyen Marx’ı konuşacağız; çocukları sırtına bindirip oyunlar oynayan yaramaz Mohr’u birlikte anacağız. Ve Jeny’i, Engels’i, Lenin’i, Rosa’yı, Che’yi... ve Murat yoldaşı. Onun işçi yüreğini, devrim işçiliğini, sessiz sedasız devrim için çalışan halini ve evrenin türküsünü söylemeye başlamadan önceki son halini... Ondan bize kalanları... Büyük kahramanlıklarla yazılmış devrim tarihini, “bizim tarihimizi”...

Kitapları konuşacağız, klasikleri, romanları, şiirleri. Birimiz Brumaire’den anlatacak, bir diğeri Paris Düşerken’ den. Birimiz Kutsal Aile’den, Felsefenin Sefaleti’nden, Anti Dühring’ten, diğeri Yaşamaya Dair’den, Hapiste Yatacak Olanlara Öğütlerden, Hasretinden Prangalar Eskittim’den. Birimiz Devlet ve İhtilal’den, Emperyalizm’den, Ne Yapmalı’ dan, diğeri Fırtına’dan, Fabrika’dan, Ana’dan, birimiz Elsa’nın Gözleri’nden, birimiz Tanıklıklar’dan... Konuşalım hiç bitmesin, Sefiller’ den konuşalım, Germinal’den, Kavganın Şafağı’ndan ve Nasıl Yapmalı’ dan.

(...)

Bir gün yoldaş, biz de özgürleşince, herkesin görebileceği bir yere bir kütüphane kuralım ve üzerinde de şöyle yazsın:

“Evrenin Türküsü”nü dinlemek isteyen herkes bu kitapları okuyabilir, onların arasından bal toplayabilir” Giriş kapılarının (kapısı olsun mu?) üzerinde şöyle görülebilecek bir yere Marx’ın o sakalları kırışmış ama muzipçe gülen resmini asalım. Her giren girmeden önce mükemmel bir dünyaya adım attığını fark etsin. (Peki haklısın her kapının üzerine Marx’ ın resmini asmayalım. Birine de Rosa’nın resmini diğeri de Clara’nın resmini, bir diğeri de Leyla Halid’in dediğin resmini asalım)

“Evrenin Türküsü”ndeki Çevsa gibi merak duysunlar o kapıları aralarken, yeni bir keşifte bulduklarını, Büyük İnsanlığın, “Birleşik İnsanlığın” dünyasına adım attıktan sonra artık eskiye dönüşün imkansız olduğunu anlasınlar. Ve sadece kendileri için değil, insanlık için bu adımın kaçınılmaz olduğunu duyumsasınlar.

... İnsan “Evrenin Türküsü”nü söylemeye başlayınca bitimsiz bir yolculuğa çıkıyor. Dört duvar betonun arasından süzülüp yıldızlara uzanıyor. Kapısız gökyüzüne... Ve sonra yıldızlara!... O bize çok yakın, çok uzak yıldızlara. Belki yerkürede olup biten her şeye tanıklık eden, o romantizmin bekçilerine...

F TİPİ GÜNCESESİ

Behey dimdik duran beton duvar
İşe yaradığını sanıyorsun
Bak çoşuyorum yine 17 yaşım gibi
Bak 17 yaşımın coşkusal
Gülüşleriyle vuruyorum sana
Kendini aşılmaz sanıyorsun
Çürütüyorsun, yosun bağladı dibin
Haberin ola!
Bak ben 17 yaşım gibi diriyim
Demli çayımı içip sigaramı çekiyorum
Ve o güzel günü düşünüyorum
Yani bende bir işe yaramadın haberin olsun!
Bakma sen bazen deli-dolu oluşuma
Bakma bazen suskunluğu kuşanışma
Bu da sana karşıdır, tedbirli ol!
Sen anlamazsın, sana alışanda
Ama biz biliriz
Biliriz
Her cevabın içinde bir soru
Her sorunun içinde bir yanıt
Ve her suskunluğun içinde bir haykırış var-
dır
Yaşanası kavgaya dair.
Bazen sırtımı dayayıp sana, oturduğum olur
Sakın hayal kurma, ne sana alıştığım
Nede güvendiğimden
Seni yosunlu zaman artığı
Yaslanacak bir dağ olmayışındandır
Ne alıştık sana, nede kabullendik seni
Önce bize yenildin sonra
Sabırlı yosunlara
Sonra da serçe kuşlarına
Bir de güvercinler kuşattı seni
Dört bir yandan
Bir gün uçup giderim uzaklara
Kısada olsa kısa bir yaşama
Ve çaresiz kalacaksın
Dimdik ayaktayken, haberin ola!

Gülüyorum mesela;
Kapaklı duvarlar örüşünüze
bedenlerimize.
Gülüyorum mesela;
Elektrik tellerinize, sehpalarınıza,
zulümlerinize
Zavallığın bu kadarına gülüyorum.
Bir filizi kabuğuna gömmeye çalışmanıza
Kahkahalarla gülüyorum

Yüreğim,
Ben sana
sokaklar boyu yağan
yağmurları vermek isterdim...
Ağaçların koca gövdelerini
cılız bir otmuşçasına
sallayan rüzgarı...
Ve hepsinden öte
bütün bunları doyasıya
hissedebilmenin
Hürriyetini...

Abdian Dindo

YÜZYILIN KOMÜNÜ KÜBA

46.YAŞINDA

CHE'DEN

DENİZ'E

antep
ayışığı

sanat merkezi

AGİRE JİYAN
EMEĞE EZGİ
CUBA SABOR

ayışığı

- ☆ İZMİR TİYATRO GRUBU
- ☆ ŞİİR GRUBU
- ☆ SİNEVİZYON

YER : 100.YIL ANFI TİYATRO
TARİH : 22 MAYIS 2005 PAZAR
SAAT: 13:00

ANTEP AYIŞIĞI SANAT MERKEZİ
AKYOL MAH. ATATÜRK BUL.
ŞABAN SK. API APT. NO:2/6
TEL: 0.342.230 38 74
WWW.ANTEPAYISIĞI.COM
BILGI@ANTEPAYISIĞI.COM

halkın denizi denizleşen halkla

AYIŞIĞI
SANAT MERKEZİ

6 MAYISTA

SAAT: 20⁰⁰ harbiye

SUAVİ

NIHAT BEHRAM

REŞO

ALİ ASKER

GRUP EMEĞE EZGİ

KONUK SANATÇI VE AYDINLAR

Ayışığı Sanat Merkezi irtibat Telefonları:

Taksim: (0212) 292 13 48 İzmir: (0232) 446 35 14 Antep: (0342) 230 38 74